

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski kom
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1982

1119820980,7

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

julij 1982

leto XVIII

št. 7

srečno

125 let rudnika Kanižarica

Rudarsko prehojena pot našega rudnika datira še iz leta 1857. Do druge svetovne vojne je bil rudnik privatna lastnina. Od prvega privatnega lastnika iz Črnomlja ga je prevzela leta 1881 avstrijska firma Alpine z Dunaja. Pod upravo »Premogokopne družbe Bela krajina« je rudnik prišel leta 1921 in živel pod to firmo in lastništvom Venčeslava Jakila do leta 1942. Po napadu partizanov 8. 9. 1942 na italijansko postajo v Kanižarici je bila požgana separacija in vsa zunanja poslopja, voda pa je sčasoma potopila jamo. Leta 1944 je rudnik pod upravo SNOS-a kot »partizanski rudnik« zopet začel zasilno obratovati.

Od 17. maja 1946 pa obratuje pod firmo Rudnik rjavega premoga Kanižarica, takšen naslov nosi tudi danes.

Do leta 1958 je bil način rudarjenja težak in zastarel, vendar je po tej letnici rudnik doživel kapita.no rekonstrukcijo nov izvozni vpadnik leta 1959, nov izvozni stroj leta 1962, železobetonska separacija leta 1963 in več jamskih objektov. Od leta 1963 do 1969 smo

Jože Potokar: Kljub mehanizaciji, lopata še vedno prav pride rudarju na odkopu, pero risba, tuš.

uvajali širokočelno odkopno metodo mehaniziran transport premoga in redni prevoz rudarjev v jamo.

Kot nam je poznano, je zaustavil ta vzpon in delo v jami katastrofalni vdor vode dne 5. 3. 1976.

Sedaj, ko prebiramo knjigo zgodovine našega rudnika, je potrebno poudariti, da se je proizvodnja iz leta v leto večala in da so naši rudarji dosegli zavidne rezultate. Če pogledamo, da je bilo leta 1923 izkopanih komaj 90 ton; je do leta 1942 narasla proizvodnja le na 4760 ton. Od takrat se je proizvodnja naglo dvigala, tako da smo v letu 1975, pred zalitjem dosegli 124.000 ton. Krona vseh uspehov pa je bila leta 1970, ko smo izkopali 142.000 ton premoga.

V zadnjih letih, posebej danes, opazamo, da vidno stagnira proizvodnja in učinki.

Vzroke za to stagnacijo moramo v prvi vrsti iskati v zapostavljanju premogovništva, to je mačehovskemu odnosu do premoga v slovenskem in jugoslovanskem merilu zadnjih 10 do 15 let.

S takim odnosom smo prekinili tradicijo rudarjenja, saj so rudarji z minimalnimi osebnimi dohodki, z velikim naporom ter entuziazmom, obdržali premogovnik, da še danes živi in deluje.

Prej omenjeno zapostavljanje starega dobrega premoga in knapovčine povzroča danes veliko fluktuacijo, pomanjkanje delavcev, nestabilno kvalifikacijsko strukturo in drugo.

V našem premogovniku imamo v tem petletnem obdobju velike načrte. Že smo začeli z odpiranjem novega področja »Južni del Kadunje«.

— to odpiranje predstavlja danes v glavnem raziskave;

— zgradili smo objekt nove družbene prehrane in 50 stanovanj.

Tudi raziskave obstoječe kadunje in širšega območja — Gradac — Grblje so v teku. Vrtati bomo pričeli v naslednjem mesecu.

Glede na 125-letnico obstoja premogovnika je želja vseh nas, da še nadalje negujemo tradicijo rudarjenja v Beli krajini.

Vladimir Breznik

Srečno rudarji, srečno člani kolektiva kombinata!

V soboto, 3. julija 1982, smo člani kolektiva SOZD Revirski energetski kombinat Edvarda Kardelja praznovali praznik slovenskih rudarjev in praznik delavcev našega kombinata. Slovenski rudarji praznujemo od leta 1952 dalje 3. julij kot svoj stanovski praznik v spomin na boj zasavskih rudarjev z gladovno stavko, ki se je začela 3. julija 1934 v revirskih krajih. Ta dan smo bili člani kolektiva v skladu z določili naših samoupravnih aktov dela prosti.

Priprave na letošnje praznovanje so se začele približno dva meseca pred praznikom. Urediti je bilo treba vrsto zadev od organiziranja športnih tekmovanj, ki so potekala ves junij v šestih športnih disciplinah pa do zadnje točke — osrednje proslave. Proslava je bila letos v Hrastniku, na prostem, in to na »štircu«. Domačini v Hrastniku namreč temu področju pravijo tako, čeprav je to ravnina na nasiplih nad staro rudarsko kolonijo.

Osrednja proslava se je začela z zbiranjem udeležencev na prostoru pred upravno zgradbo premogovnikov v Hrastniku, in to od 9. pa do 9.30 ure. Med tem časom je igrala rudarska godba Svobode I iz Hrastnika koračnice in druge ustrezne skladbe. Ob 9.30 se je ob lepem vremenu razvila povorka udeležencev proslave, na čelu te povorke so šli zastavonoše rudarskih, sindikalnih in mladinskih praporov in zastav, nato so se zvrstili uniformirani rudarji, gasilci rudniške gasilske čete v Hrastniku, rudarska godba Hrastnik, nato pa blizu 3000 drugih udeležencev proslave. Povorka je šla mimo rudniških objektov, skozi slavalok dveh sekcij samohodnega hidravličnega podborja Becorit, po nanovo asfaltirani cesti skozi rudarsko kolonijo v starem Hrastniku do mesta proslave.

Osrednja proslava se je začela ob 10. uri, udeležili so se je številni

gosti, člani kolektiva, upokoјenci, udarniki, borci, zastopniki drugih delovnih organizacij in kolektivov, občinskih skupščin, družbeno-političnih skupnosti in drugi občani. Med gosti moramo posebej omeniti Franca Popita, člana predsedstva SR Slovenije, ki je bil isti dan na slavnostni seji občinske skupščine Hrastnik imenovan za častnega občana občine Hrastnik. Navzoči so bili še: Lidija Šentjunc, članica sveta federacije in častna članica našega kombinata, Marjan Orožen, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Miloš Prosenc, sekretar republiške konference SZDL, Martin Mlinar, predsednik zbora združenega dela SR Slovenije, Emil Štern, izvršni sekretar CK ZKS, Cveto Majdič, namestnik predsednika republiškega komiteja za energetiko, dr. Rudi Babič, predsednik skupščine ISE, mgr. Janez Hrovatin, v. d. generalni direktor SOZD Elektrogospodarstvo Slovenije, Jože Leskovar, sekretar republiškega odbora sindikata delavcev energetike, Ladko Korošec, operni umetnik, Vinko Trinkaus, pisatelj, in številni drugi gostje. Svoje pozdrave pa so poslali članom kolektiva kombinata: Sergej Kraigher, član predsedstva SFRJ, Stane Dolanc, zvezni sekretar za notranje zadeve, Andrej Marinc, predsednik CK ZKS, Miha Marinko, član sveta federacije in častni član kolektiva kombinata, vsi slovenski rudniki, Rudis in drugi.

Proslava se je pričela točno ob 10. uri s slavnostno fanfaro, ki jo je izvedla skupina godbenikov rudarske godbe. Dejanski pričetek pa je bil z izvedbo Internacionale, ki jo je igrala rudarska godba, pel pa moški pevski zbor Svoboda I. Vili Lukančič, predsednik delavskega sveta SOZD REK EK, je nato prevzel besedo in pozdravil vse navzoče; poseben pozdrav je veljal ne le gostom in članom kolektiva s svojci, nač pa tudi delegaciji dveh italijanskih naprednih sindikatov iz Furlanije, ki so se letos prav tako

udeležili našega slavlja kot gostje republiškega sindikata energetike. Potem ko smo z enominutnim molkom počastili spomin padlih v NOB smrtno-ponesrečnih ter umrlih članov kolektiva, so trije uniformirani rudarji odnesli spominski venec na bližje spominsko obeležje.

Slavnostni govornik je bil Marjan Orožen, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. V svojem govoru je v imenu slovenskih sindikatov in v svojem imenu čestital k prazniku slovenskih rudarjev in prazniku kombinata — 3. juliju, nato pa še čestital obema letošnjima jubilejema v našem kolektivu — kolektivu premogovnika Kanižarica, ki slavi 125-letnico obstoja in kolektivu Rudarske gradbene dejavnosti, ki že 30 let uspešno deluje v domovini in na tujem. V nadaljevanju svojega govora se je ozrl na leto 1934, predvsem pa na povojni čas obnove in hitrega razvoja, pa tudi na temeljna izhodišča XII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, sicer pa njegov govor v celoti objavljamo v tej številki glasila.

Rudarska godba in moški pevski zbor sta zaigrala in zapela Oskarja Danona: Zastava partije, povezovalka Sonja Juvan je v verzih napovedala objavo jubilejnih nagrad, Lojze Hočevnar pa je podatke nato posredoval vsem zbranim. Recitator Drago Kopušar je recitiral rudarsko pesem Pavle Rovana: Srečno, nato je Sonia Juvan zopet v verzih napovedala objavo priznanj članom jamskih reševalnih moštvo, Janez Juršak pa je navzoče seznanil z letošnjimi prejemniki plaketa »reševalec«. Sledila je rudarska himna Budi, budi sirena v izvedbi godbe in pevskega zbora in že je napovedala povezovalka podelitev priznanj in nagrad izumiteljema oziroma inovatorjem; prebral jih je Albin Potisek. Godba je nato zaigrala potpuri Gvida Učakarja: Slovenski partizan, Boris Jerman je nato objavil in podelil športne pokale zmagovalnim ekipam. Po napovedi podelitev priznanj učencem osnovnih šol, je Janez Oberžan te nagrade objavil in podelil. Folklorna skupina Svobode I je zaplesala splet slovenskih narodnih plesov.

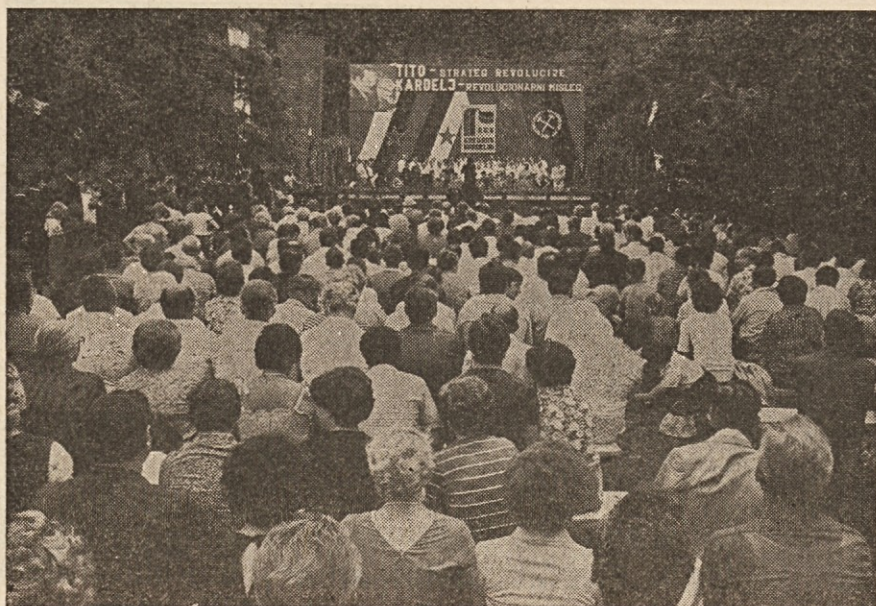
Vili Lukančič, predsednik delavskega sveta SOZD REK EK je pričel in končal letošnjo osrednjo proslavo dneva rudarjev in praznika kombinata.

Foto: B. Klančar

Jože Mars je v imenu komisije za priznanja in odlikovanja obrazložil sklep delavskega sveta SOZD REK EK o podelitvi letošnjih srebrnih plaket SOZD REK EK, Vili Lukančič pa je ta najvišja priznanja našega kombinata nato tudi podelil. Sledila je zaključna beseda in zahvala za sodelovanje, kar je opravil predsednik delavskega sveta Vili Lukančič; za konec pa smo še skupno zapeli pesem Druže Tito, mi ti se kunemo. Godba je zaigrala, moški pevski zbor pa zapel ob pomoči vseh navzočih.

Po končanem uradnem delu proslave je sledilo tovariško srečanje, na katerem je igral zabavni ansambel Svit iz Hrastnika. Zaradi lepega vremena se je to srečanje nadaljevalo do 22. ure tega dne. Večina udeležencev proslave se je vrnila na svoje domove že v popoldanskih urah. Srečanje je potekalo v redu ter ni bilo nikakršnih pripomb. Vsi udeleženci proslave so dobili brezplačno malico na nakazilo, pivo pa so točili tudi letos brez nakaznic. Letošnjo proslavo je pripravil poseben odbor, ki so ga tvorili: Miro Florjanc, Boris Dolanc, Mihael Eržen, Vladimir Breznik, Martin Vidmar, Vili Lukančič, Rudi Kreže, Boris Jesenšek, Janez Oberžan in Tine Lenarčič. Admini-

strativno tehnična opravila v zvezi z organizacijo proslave je imel na skrbi splošni sektor DS ASO s sodelovanjem drugih sodelavcev in organizacij, predvsem pa sodelavcev iz hrastniških TOZD in delovnih skupnosti. Že iz opisa gornjega dela progama proslave je razvidno, da so sodelovali kot izvajalci rudarska godba Svobode I Hrastnik pod vodstvom dirigenta Franca Grebenška, moški pevski zbor Svobode I Hrastnik pod vodstvom zborovodje Vilija Alta, folklorna skupina Svobode I Hrastnik, vodja Joži Brečko, povezovalka teksta Sonja Juvan, recitator Drago Kopušar, za zabavni del je skrbel ansambel Svit, vodja Rado Mokotar, sceno in scenarij je pripravil oziroma zasnoval Jože Skrinar, režijski del je imel na skrbi T. Lenarčič, ozvočenje Radio Trbovlje, ocvetličanje DO ZPT DS Pomožna dejavnost Trbovlje-Vrtnarija, ureditev odra, scene, klopi, mize, zastave, prodajni paviljon itd. pa DS Pomožna dejavnost Hrastnik pod vodstvom Dušana Ostojčiča. Pri organizaciji narodne zaščite, sanitetne ekipe in povorke so bili Adam Baloh, Jože Mlinarič in Brane Kušar, foto službo je imel na skrbi Brane Klančar, s proslave pa so poročali novinarji RTV in Dnevnik. Pri urejanju prometa na ce-

Osrednja proslava dneva rudarjev in praznika kombinata je bila letos v Hrastniku, na prostem, na »štircu«. Na njej so sodelovali rudarska godba Hrastnik, moški pevski zbor Svoboda I, folklorna skupina Svoboda I, povezovalka in recitator ter razni poročevalci in govorniki.

Foto: B. Klančar

stah je uspešno sodelovala postaja milice iz Hrastnika, Integral — TOZD Kum je uspešno opravil prevoze iz Zagorja in Trbovelj v Hrastnik ter obratno. Proslave so se udeležili tudi člani kolektivov iz Senovega in Kanižarice s svojimi prevoznimi sredstvi.

Naj na koncu omenimo še to, da so gostje kakor tudi člani kolektiva in ostali pohvalili izvedbo proslave, pa tudi tovariško srečanje.

Kolektiva rudnikov Kanižarice in Senovo sta isti dan pripravila v popoldanskih urah enako proslavo vsak v svojem kraju in v skladu

s svojo tradicijo srečevanja rudarjev in njihovih družin ter gostov. Na obeh proslavah so bili navzoči predstavniki kombinata in DO ZPT ter DO RGD. V Kanižarici so hkrati proslavili tudi 125-letnico obstoja in delovanja rudnika Kanižarica. Naj izkoristimo to priložnost in rudarjem ter ostalim članom kolektiva enovite delovne organizacije rudnik rjavega premoga Kanižarica čestitamo k tako visokemu in pomembnemu jubileju in jim želimo še dolgo dobo eksploatacije premoga, uspešno in varno delo ter dobro počutje. (tl).

Marjan Orožen -

Marjan Orožen — Trdnost in enotnost nam je potrebna tudi danes

Na letošnji proslavi dneva slovenskih rudarjev in praznika našega kombinata, ki je bil v soboto, 3. julija dopoldan v Hrastniku na »štircu«, je zbranim spregovoril Marjan Orožen, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Njegov govor so vsi navzoči člani kolektiva in gostje lepo sprejeli in burno pozdravili, danes pa ga v tej

številki glasila objavljamo z namenom, da ga bodo prebrali tudi vsi tisti člani kolektiva, ki se proslave iz kakršnih koli razlogov niso mogli udeležiti. Slavnostni govornik je dejal naslednje:

Tovariši rudarji

Tovarišice in tovariši!

Štejem si v prijetno dolžnost, da vam lahko v imenu slovenskih sindikatov in v svojem imenu čestitam k tretjemu juliju, prazniku slovenskih rudarjev. Naš poseben današnji pozdrav velja še posebej obmena jubilarantoma: kolektivu premogovnika

Kanižarica, ki slavi 125-letnico obstoja in kolektivu Rudarske gradbeno dejavnosti, ki že 30 let uspešno deluje v domovini in na tujem. Velja naj tudi vsem tistim, ki bodo danes prejeli pohvale in priznanja za izpopolnitve in izume literarne prispevke za športne dosežke, za požrtovalno delo v reševalnih ekipah. Veseli nas, da se je kolektiv Kanižarice po strahoviti katastrofi tako hitro opomogel in da mu uspešno sledijo tudi v jami Kotredež.

Tovarišice in tovariši!

Oseminštirideset let je minilo od leta 1934, ko so rudarji črnih revirjev šli v gladovni štrajk proti neusmiljenemu kapitalističnemu izkoriščanju. Ti časi se ne bodo in se ne smejo nikoli več povrniti. Garant za to je naša revolucija, je naš samoupravljanje, je naš združeni delavec. Ne morejo se več povrniti, ker smo porušili temelje, na katerih je počival predvojni kapitalistični izkoriščevalski sistem. Toda spomin na te čase ne sme zamreti. Obupati in negovati ga moramo na naših tretjejuljskih srečanjih kot primer proletarske trdnosti, odločnosti in enotnosti.

Negovati ga moramo zato, ker nam je takšna trdnost in enotnost potrebna tudi danes, nam bo potrebna jutri in vedno kadar bomo morali premagovati težave, s katerimi bi bili soočeni.

Splošna gospodarska in še posebej energetska situacija terja od vas tudi danes napore in veliko premagovanja. Kažejo se v višji proizvodnji, v ponovni rasti odkopne, jamske in rudniške storitve, v sobotnem in nedeljskem delu. Le zahvaljujoč temu lahko — kljub znanim težavam okrog nafte — še obvladujemo energetske krize. Rudarji imate pri tem pomembno vlogo, pa tudi mnoge naloge v razmerah, ko se in se bomo vedno bolj oslanjali na lastne surovinske in energetske vire, kajti to je bistveni člen stabilizacije in naše neodvisnosti.

Da ne bi proizvodnja premoga hitreje napredovala, da bi rudar bil popolnopravni samoupravljalec in gospodar bo treba — kot je že leta 1980 rekel tovariš Kraigher — pogumneje odpreti in reševati vprašanje družbenoekonomskega položaja rudnikov in s tem sedanji sistem cen. Tudi rudarju moramo odpret kot k stabilnejšem položaju s tem, da bo lahko dosegel vsaj takšen dohodek, ki ga potrebuje za enostavno reprodukcijo, če že ni mogoče doseči, da bi prek cene bil gospodar tudi nad razširjeno. Tak poseben položaj rudarja prav gotovo ni na roko ne samoupravnemu uveljavljanju delavca, ne dobremu gospodarju čeravno predstavlja velik napredek od ti-

stih časov, ko so bili rudarji prepuščeni takorekoč samim sebi. Danes imajo pomembno vlogo združena sredstva, tako pri pokrivanju izgub, kakor tudi pri modernizaciji in še posebej geoloških raziskavah.

Energetska situacija že danes združuje in povezuje desetisoče delavcev širom Slovenije in Jugoslavije. Mi danes glede tega že lahko računamo z višjo zavestjo delavcev. Izraža se v spoznanju, da se je potrebno, če hočemo napredovati, dohodkovno hitreje in bolj čvrsto povezovati, kajti izolirani ne bi mogli vzdržati zahtev, ki jih prinaša naš gospodarski razvoj, ki jih zahteva vključevanje v mednarodno delitev dela. Izraz tega je vse obsežnejše združevanje sredstev, ki mora potegniti za seboj tudi združevanje dela.

To je bilo tudi eno od temeljnih izhodišč XII. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije, ki je s sprejetjem pomembnih dokumentov končal svoje delo pred dnevi. Lahko rečemo, da je kongres upravičil naša pričakovanja. S svojim delom sicer ni rešil problemov, ki nas pestijo, toda dal nam je jasno usmeritev za delovanje. To je boj za nadaljnji gospodarski, kulturni, socialni razvoj naše socialistične samoupravne skupnosti na stabilnih temeljih v okviru danih materialnih možnosti, na temelju socialističnega samoupravljanja, v katerem je delavec aktivni dejavnik svoje in skupne usode.

Kongres je ne le ponovno poudaril zgodovinsko vodilno vlogo delavskega razreda v naši družbi, ampak tudi jasno spoznanje, da je premagovanje gospodarskih težav in naš boljši jutri danes bolj kot kdajkoli v rokah delavskega razreda in delovnih ljudi; bolj kot kdajkoli odvisen od njihovih naporov, da z boljšim delom in gospodarjenjem povečajo ekonomsko moč združenega dela na domačem in zunanjem tržišču; da samoupravno organizirani v temeljne organizacije združenega dela, v celoti združenega dela, v sindikatu kot množični družbenopolitični organizaciji do kraja izkoristijo prednosti, ki jih premore naš sistem socialističnega samoupravljanja in ki jih ne more zagotoviti noben še tako izdelan administrativno-državni-centralistični sistem. Ne smemo pozabiti, da trdnost zgradbe raste od spodaj! Le če je ta zgradba socialistična Jugoslavija, potem je le samoupravljanje lahko njen najmočnejši temelj.

Našo enotnost o temeljnem vprašanju, da je realna podlaga za reševanje nakopičenih problemov lahko le samoupravljanje in zdrava delavska logika, da se »nič« ne da razdeliti, ne morejo z ničemer omajati tisti, ki mislijo, da je izhod v popravljanju ustave in zakona o

Slavnostni govornik na letošnji proslavi dneva rudarjev in praznika kombinata je bil Marjan Orožen, predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije.

Foto: B. Klančar

združenem delu, ne pa v njihovem izvajanju; tisti ki bi radi zaradi svojih tehnobirokratskih teženj samoupravljanje začasno zamrznili; tisti, ki so pripravljeni zaradi očuvanja svojih pozicij in državnostvornih interesov žrtvovati doseženo enotnost; tisti ki že vnaprej sejejo dvome v našo odločnost; resničevati dogovorjeno v praksi.

Toda s tribune kongresa smo slišali tudi resno opozorilo: »Naš položaj je težak, vendar obnašanje mnogih družbenopolitičnih skupnosti, organov in organizacij še vedno kaže, da se to podedenjuje.« Nič več se ne moremo sprenevedati, da lahko trošimo več, kakor ustvarimo, proizvedemo. Ne moremo nič več dovoljevati, da bi manjšina kršila sprejete dogovore in s tem spodkopavala enotnost in enakopravni položaj delavca.

Naše temeljno, delavsko-razredno spoznanje, za katerega se morajo dnevno biti zlasti sindikati, je da v naših pogojih trošenje preko ustvarjenega ali prejetega mimo rezultatov dela ni nič drugega kot ostanki težnje živeti na račun drugega, pridnejšega, produktivnejšega in takšne težnje moramo spodbekati z doslednim spoštovanjem s samoupravnimi plani dogovorjenih razmerij ter z doslednejšim uveljavljanjem socialističnih samoupravnih načel delitve po delu in rezultatih dela, ki mora vsebovati tudi merila gospodarjenja in upravljanja z dohodkom in družbenimi sredstvi za proizvodnjo. Na drugi strani pa moramo zahtevati ostrejšo in odločnejšo ukrepe davčne politike do tistih, ki s prejemki, pridobivanjem izven de-

la, delovnega razmerja in drugih pravic iz dela, povzročajo stihijo na našem tržišču in socialne razlike do tistih, ki so nosilci malomeščanske pridobitniške morale.

Toda, tovarišice in tovariši, za stališča kongresa se bo potrebno boriti v vsaki sredini. Od razvite družbenopolitične aktivnosti zavisi funkcioniranje našega sistema. To je danes popolnoma jasno, kakor je jasno tudi, da če nismo v stanju obvladati družbenih tokov zavestno in samoupravno, nujno sledi administrativna intervencija države, ki jo zato tudi imamo. Toda tega ne želimo. Ne želimo, da bi se prek tega krepile pozicije birokracije in slabila družbena moč delavcev in delovnih ljudi.

Zato se moramo zavedati, da je za uresničevanje vsake demokratične sprejete politike potrebno dvojje. Potrebna je politična-akcijska enotnost in politična odločnost. Takšno enotnost in odločnost naš delovni človek danes zahteva in pričakuje tako od političnih vodstev v federaciji, republikah, pokrajinah in občinah, kakor tudi od samoupravnih organov in vodstev v organizacijah združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti. Podlaga te enotnosti in odločnosti pa mora biti delovanje naših družbenopolitičnih organizacij in še posebej Zveze komunistov. To naj bo tudi vaše vodilo.

Na koncu vam tovarišemj

Na koncu vam tovariši rudarji še enkrat čestitam k doseženim uspehom z željo, da bi vam spomin na

veličastni trenutek zgodovine vili novih sil za vaše, tej družbi tako potrebno delo, za to, da se kot samoupravljalci še odločneje spopri-
mete z lastnimi slabostmi, kot obča-
ni in delegati v našem političnem
sistemu socialističnega samouprav-
ljanja pa s problemi širše družbene
skupnosti.

Dovolite mi, da izrečem še naše
iskrene čestitke in najboljše želje za
nove uspehe tudi vsem občanom ob-
čine Hrastnik, ki danes proslavlja-
jo svoj praznik in vsem borcem NOV
jugoslavije, ki bodo skupno z nami
vsemi jutri obudili spomine na slavo
leto 1941.

Naj živi naš rudarski stan! Naj
živi socialistična Jugoslavija!

Srečno!

Problematika

ZASAVSKIH
PREMOGOVNIKOV V PRVEM
POLLETJU 1982

Ko pregledujemo prve ocene po-
slovanja Zasavskih premogovnikov
Trbovlje, moramo najprej ugotovi-
ti in poudariti osnovno ugotovitev,
ki je v tem trenutku tudi najvaž-
nejša, to je proizvodnjo v Zasav-
skih premogovnikih dvigamo, nara-
ščajo pa tudi storitve. Torej začeti
trend iz lanskega leta se nadalju-
je in ob obilici težav, ki so se po-
javljale, je vendar to najvažnejše.
Ko bomo preanalizirali podrobnosti
te ugotovitve, bomo videli, da se
pojavljajo vse mogoče težave, ki
zmanjšujejo še boljše rezultate, ven-
dar so te težave nekako konstant-
ne, smo jih navsezadnje tudi pred-
videvali, zato smo jih lahko bolj
sistematično premagovali.

Pa pogledjmo nekaj konkretnih
števil, ki najbolj jasno opredelju-
jejo prejšnjo osnovno ugotovitev.
Zasavski premogovniki so proiz-
vedli v I. polletju 730.094 ton pre-
moga, t. j. 53,68 % od letnega na-
črta, ali polletni načrt so presegli
za 41.406 ali za 6 %. Od proiz-
vodnih TOZD je zaostal izpod let-
nega načrta edino TOZD Premo-
govnik Ojstro za 11.154 ton. Ta-
koj pa je treba povedati, da nismo
dosegali plana tudi po kvaliteti

premoga, saj od planirane kvalitete
odstopamo približno za 3 % in tu
se kaže tudi očitna zahteva, ki se
sama od sebe nujno ponuja, da se
rezultati prikazujejo več ali manj
skozi enoto energije in ne samo
skozi tono. Tu naj navedem, da
zato ni zgolj slučaj, da smo pri-
pravili SaS o pridobivanju skupne-
ga prihodka, ki ne bazira na pod-
lagi proizvedenih ton premoga,
temveč na prodani enoti energije,
tj. GJ. S tem je v proizvodnjo ja-
sno vključena tudi zahteva po pri-
merni kvaliteti proizvoda in odprav-
ljena stalna dilema v ZPT o vrsti
premoga (rovni separirani, komer-
cialni kotlovni premog itd.)

Če trdim, da smo plan, ki je bil
postavljen na lanskoletno doseženo
proizvodnjo presegli in s tem nare-
dili korak naprej k stalnemu pove-
čevanju ne moremo mimo ugotovit-
ve, da so bili zato poleg vseh u-
krepov vloženi tudi napor velike
večine delavcev v ZPT. Predvsem
mislim na izvršena načrtovana do-
datna dela ob sobotah (cca 8 so-
bot) in premog pridobljen iz raz-
iskovalnih del na izdankih premo-
ga, saj smo ga v tem polletju do-
datno nakopali 35.350 ton. Da je
bila omogočena takšna proizvodnja,
moramo upoštevati, da so bili iz-
vedeni tudi številni skupni ukrepi,
predvsem pri skupnem prevozu na
separacijo Trbovlje, kot tudi to, da
smo dobili najbolj nujne rezervne
dele za lokomotive, črpalke in dru-
go neobhodno potrebno opremo.
Rezultati, ki jih dajejo skupno pod-
vzeti ukrepi, glede pridobivanja
kadrov, izvajanja discipline in dru-
gi, bi bil nedvoumno še večji, če
ne bi prišlo v zadnjem mesecu
polletja do zunanjih vplivov, ki so
nam predvsem povzročili izpad pro-
izvodnje, bili smo tudi prisiljeni
ustaviti delo na vseh površinskih
kopih. Takšen zunanji vpliv je bil
predvsem naslednji: dolgo neobra-
tovanje TET napolnila se je depo-
nija in ves premog smo morali pre-
usmeriti na železniški promet.
Kljub vsem ukrepom in prizadeva-
njem železničarjev ter delavcev se-
paracije Trbovlje na nismo bili sno-
sobni vedno pravočasno spraviti
premog v železniške vagoni. Začele
so se znane težave od čakanja na
prazne vozičke v jamah in maniših

možnosti boljše organizacije dela na
deloviščih.

Ko sem omenjal nekatere težave,
je potrebno, da jih tudi konkretno
imenujem. Premogovnik Ojstro je
imel v Terezija II. polju večji iz-
liv mokrega materiala in je sanaci-
ja tega čela do polno normalnega
obratovanja trajala skoraj dva me-
seca. Prav tako so imeli v Premo-
govniku Trbovlje nekaj izlivov vo-
de na čelu in na progi v Vode po-
lju, ki so omejili večje učinke v
teh poljih, posredno pa zaradi mo-
krega in blatnega materiala povzro-
čali velike težave skupnemu prevo-
zu, separaciji in s tem tudi ostalim
premogovnikom. V jami Hrastnik
se je poleg stalnih pojavov metana
pojavljalo še ogrevanje premoga v
vzhodnem Talnem skladu, veliki
pritiski v severnem Talnem skladu,
kar je angažiralo veliko produktiv-
nih ljudi za dodatno vzdržbo te ja-
me. Premogovnik Kotredež, ki ima
delovišča v Trbovljah in pa v Ki-
sovcu v jami Loke, načrtovano pro-
izvodnjo sicer presega, težave so le
v nedoseganju kvalitete premoga.
Ne mislim na primerjavo s kvali-
tetnim premogom iz jame Kotre-
dež, ki ga še pač ni, ampak pred-
vsem na slabše vrste premoga, ki
jih odkopavamo v jami Loke pri
pobiranju ostankov, ki so na raz-
polago in za katere smo predvideva-
li boljšo kvaliteto.

Kljub vsem naštetim težavam pa
smo s primernim dogovarjanjem
tako preusmerili prodajo premoga,
da smo po najboljši presoji zado-
voljevali potrebe po zasavskem pre-
mogu. Napram pogodbam smo ga
v elektrgospodarstvo plasirali
110,5 %, splošni potrošnji pa
105,8 %. Pri tem moramo pouda-
riti, da smo za potrebe široke po-
trošnje proizvedli sicer 2.034 ton
manj kosovca in 3.258 ton manj
kock, kot smo se pogodbeno obve-
zali v I. polletju, vendar smo ta
izpad pokrili z 8.583 ton več oreha,
s katerim smo krili najbolj nujne po-
trebe. Pod »orehom« smo namreč
dobavili 6.210 ton nesepariranega,
vendar odbranega premoga s povr-
šinskih kopov Blate in Retje in ta-
ko skušali pomagati predvsem Ku-
rivanprodaji v Ljubljani pri izdobi
pogodbenih obveznosti.

Ko pregledujemo rezultate gospodarjenja v I. polletju, ne moremo mimo ugotovitve, da razmere v ZPT niso normalne, ampak zaradi reševanja jame Kotredež delamo v nekih izrednih razmerah. Vsem mora biti jasno, da vsi delavci v Zasavskih premogovnikih želijo, da bi bila jama Kotredež čimprej usposobljena za ponovno obratovanje in proizvodnjo premoga, kajti šele takrat bodo dani vsi pogoji za bolj sistematičen in sistemski pristop organizacije proizvodnje. Vendar eno moramo vedeti. V cellem letu 1982 bodo dela v TOZD Premogovnik Kotredež še potekala tako, da bodo proizvodna delovišča v jami Trbovlje in Loke, jama Kotredež pa bomo najprej sanirali. In kako poteka le-ta. Lahko trdim, da zadovoljivo in v skladu z vsemi predvidevanji. To pa pomeni, da lahko v začetku prihodnjega leta pričakujemo del proizvodnje iz te jame, do sredine prihodnjega leta pa prevzem proizvodnje, kot je predvideno v temeljnih planih. Delovišča za proizvodnjo do takrat so zagotovljena in investicije za pripravo le-teh realiziramo. Pri sami sanaciji jame Kotredež pa moramo vedeti, da osnovni cilj dosegamo, kajti nivo vode stalno pada (do sedaj je padel preko 250 m), in da bo do konca leta verjetno prišel do 6. obzorja, kar pomeni tudi zmanjšanje stalnega dotoka vode (do 8 m³ min.) in pa pritiska. Glavno črpališče je in bo v bodoče opremljeno z zadostnim številom črpalk in predvsem rezervnih delov. Iz vrtin, ki jih izvaja Geološki zavod Ljubljana, doteka čedalje več čiste vode iz triade, tako da je že od skupne količine okrog 5 m³ čiste vode, napolnjane v vodni zbiralnik k glavni črpališču. To so glavne ugotovitve pri sami sanaciji, ki nedvomno kažejo uspešnost reševanja. Seveda pa moramo poleg teh ugotovitev tudi povedati, da se pojavljajo pri izvajanju sanacijskih del v jami Kotredež tudi veliki problemi, pa smo jih do sedaj kolikor toliko uspešno premagovali. Predvsem naj navedem pojav raznih velikih praznin ob iztoku vode izpod 6. obzorja. Tudi sama očiščevalna dela v vzhodnem predelu jame gredo nekoliko bolj počasi, kot smo prvotno

predvidevali. Vendar vse to ne zmanjšuje snovne ocene o uspešnosti ponovne usposobitve jame Kotredež.

V prvem polletju se je nadaljeval trend upadanja najbolj iskane delovne sile — kvalificiranih rudarjev. Odšlo je 124 kvalificiranih rudarjev, med tem časom pa jih je prišlo v ZPT 27. To pomeni 97 kvalificiranih rudarjev je manj. Med tem časom smo sicer ta izpad ublažili s prihodom 50 polkvalificiranih in nekvalificiranih rudarjev. Torej večletni trend upadanja najbolj kvalitetne delovne sile v Zasavskih premogovnikih se nadaljuje in zahteva bolj uspešne ukrepe, ki so predvideni za reševanje tega problema. Ne vem, če se vsi dobro zavedamo ob sorazmerno visokem starostnem stažu, predvsem rudarjev v ZPT, kaj nam pomenijo še predvideni množični odhodi rudarjev iz DO ob prepočasnem uveljavljanju ukrepov, ki naj zagotovijo večje število kvalificiranih rudarjev!

Ko pregledujemo nekatere osnovne probleme Zasavskih premogovnikov v prvem polletju, je vendar treba poudariti tudi akutno, ali če hočemo, nekajletno težko poslovno situacijo. Start v letošnjem letu je bil popolnoma enak kot prejšnja leta, kajti pripravljali smo sanacijski program za pokrivanje izgube iz preteklega leta, ki je sicer začasno pokrita s kreditom Rep. sklada skupnih rezerv gospodarstva, medtem ko se z družbo nismo uspeli dogovoriti za tako ceno premoga, ki bi nam ob vseh načrtovanih rezultatih zagotavljala pozitivno poslovanje. V prvem polletju bomo dobili realizirani skupni prihodek na energetske premogu manj kot 80 %, medtem ko je cena za komercialni premog v I. polletju še bolj zaostala zaradi prepozne odobritve, tako, da je izpad na prihodku od komercialnega premoga še večji. Konkretno pomeni dosežena prodajna cena za komercialni premog v prvem polletju 128 din/GJ, na energetske premogu pa približno 140 din/GJ ali povprečno v ZPT je bila dosežena cena približno 136 din/GJ, to je manj kot 80 % od planirane cene, ki je 171 din/GJ. Za to ceno (171 din/GJ) smo se namreč v ISE

dogovorili in bi nam omogočila tudi normalno poslovanje, na drugi strani pa tudi uveljavitev notranjih dohodkovnih odnosov z uveljavitvijo internih cen. Ob upoštevanju, da je prihodek preko 20 % manjši, kot smo predvidevali, lahko razumemo težko likvidnostno situacijo Zasavskih premogovnikov, saj smo v tem času za reševanje te problematike imeli najetih preko 30 milijard S din kratkoročnih kreditov.

Ob takem nedoseganju prihodka pa sorazmerno dobrem doseganju fizičnega obsega proizvodnje in držanju stroškov v okviru planiranih je izredno težko razlagati neuspešno poslovanje ZPT v tem smislu, da bi vsi naši delavci pravilno razumeli in pri tem uspešno sodelovali pri odpravljanju naših slabosti ali pa pri premagovanju zunanjih vplivov. Zato je bilo potrebno naše dosedanje dohodkovne odnose, ki so prav gotovo zaradi različnih pogojev pravilno zasnovani na internih cenah, nekoliko spremeniti in jih dopolniti.

Dohodkovni odnosi med tozdi in DS v ZPT so sedaj zasnovani na tem principu, da so na Samoupravnem sporazumu pri ustvarjanju in delitvi skupnega prihodka samo tozdi proizvodnje premoga, vsi ostali TOZD ali DS pa na odnosih svobodne menjave dela oz. storitev. Ker bodo polletni poslovni rezultati prikazani na podlagi na delavskem svetu ZPT začasno sprejete tega samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju in delitvi skupnega prihodka pri proizvodnji premoga, mislim, da je potrebno tudi o tem povedati, zakaj smo prvotni samoupravni sporazum popravili in tudi zato, ker mora biti dokončen sporazum sprejet na referendumu še v mesecu septembru. Osnovne značilnosti so te, da so izdelane na podlagi dogovorjenih normativov interne cene, ki naj izenačijo različne pogoje pri pridobivanju premoga v enake možnosti poslovanja. V tem ni nobene novosti. Da lahko interne cene polno uveljavimo, mora biti najprej z družbo dogovorjena potrebna cena (171 din/GJ). Ker pa le-ta ni bila dosežena in pri trimesečnem ali polletnem obračunu

še manj realizirana, je nemogoče uveljaviti interne cene, kajti lastne cene vseh premogovnikov so trenutno večje, kot pa jih priznava družba preko tržišča. Zato vsi na premogovnikih menimo, da je najprej potrebno, da po normativih določena interna cena enaka praktično lastni ceni pokrije njihove stroške, ne pa, da se manjša v nekem razmerju. Z drugimi besedami, dokler se z družbo vnaprej ne dogovorimo za primerno ceno, ki bo pokrila vse stroške pri načrtovani proizvodnji, toliko časa se naj pri obračunih uveljavljajo samo tiste interne cene, ki so izpod skupno priznane tržne cene, sicer pa bodo imeli vsi TOZD proizvodnje obračunano din/GJ po ceni, kakšno nam družba v tem trenutku priznava. Pri takem načinu prikazovanja se bo videlo, kje so tako visoki stroški pridobivanja premoga, ki presegajo trenutno dogovorjene normative. Tu bomo morali postaviti do družbe jasne zahteve: premog stane v tej jami toliko da ga pridobimo, zagotovite sredstva in tržišče ga bo imelo. Napačno pa je mišljenje, da jo lahko v nekaterih jamah v Zasavskih premogovnikih pridobivanje premoga tako poceni, da pokrijejo večje stroške v drugih jamah. Notranje v Zasavskih premogovnikih to ne moremo rešiti, še več, ob takem zahtevku zgublamo možnost boljšega gospodarjenja tudi tam, koder bi še z večjimi naporji morda uspešno poslovali. Ob polletnih rezultatih bomo morali te stvari temeljito preanalizirati in resnično zagotoviti vsem delavcem v Zasavskih premogovnikih enakopravno poslovanje in gospodarjenje. Rad bi bil konkreten, samoupravni sporazum mora zaživeti tako, da bodo uveljavljeni in priznani izredno težki montan-geološki pogoji v jami Kotredež, ki zahtevajo visoke stroške pridobivanja premoga. Zato mora biti pridobljena tona premoga iz take jame drugače vrednotena kot iz drugih jam, skozi primerno interno ceno, ki pa jo mora priznati tudi širša družba in ne samo mi notranje. Vsi delavci v Zasavskih premogovnikih združujejo vse sklade skupne porabe, dokler nimajo vsi zagotovljenih enakih pogojev.

Če je TOZD, ki je na skupnem prihodku v izgubi in je sankcioniran zaradi izplačila OD so podvrženi enakim pogojem pri izplačilu OD vsi delavci Zasavskih premogovnikov. To je resnična solidarnost, ki je zagotovljena v neki delovni organizaciji do vseh delavcev in je zapisana tudi v tem sporazumu. Ni pa umestno, da zaradi zunanjih vplivov kot je nepravčasno dogovorjena potrebna cena, prikazujemo vse tozde in DS da zaradi interne cene poslujejo s slabimi poslovnimi rezultati. Če je prikazana izguba v TOZD Premogovnik Kotredež največja, moramo vedeti, da je to zaradi izredno visokih proizvodnih stroškov (pa tudi nekaj sanacijskih) in predvsem nepriznane zunanje cene, ne pa zaradi krivde delavcev v tem TOZD. Zanje bi rad poudaril, da dosegajo izredno

dobre rudarske rezultate in vseh deloviščih, ki jih trenutno imajo.

Ker je vsa energetika v naši republiki v izredno težki situaciji zaradi pričakovane izgube, bomo vsi skupaj sprejemali ukrepe, ki naj zagotovijo boljše poslovanje v drugi polovici leta. Na žalost so ti ukrepi predvideni z zvišanjem cen električnega toka, pa tudi premoga. V Zasavskih premogovnikih imamo že izdelane potrebne ukrepe, ki pa slonijo predvsem na dvigu proizvodnje in produktivnosti ob sicer planiranih stroških. Če bomo vsi skupaj vse to realizirali, imamo še vendar velike možnosti, da bi na koncu leta normalno zaključili poslovno leto in da ne bo potrebno pripravljati akcije za pokrivanje izgube in združevati (beri: beračiti) za potrebne sklade.

Ivan Berger

POTEK SANACIJE JAME KOTREDEŽ

Tako kot v preteklih mesecih smo tudi v mesecu juliju nadaljevali z deli pri sanaciji zalitih jamskih prostorov pod 6. obzorjem v jami Kotredež.

Nadaljevali smo s črpanjem vode, ki priteka po razpoki v jašek J-73/2. Čeprav je ta razpoka oz. kanal, po katerem teče voda, pomešana s muljem, zatesarjena z leseno tesarbo, se ob dvigu nivoja vode v jašku dvigne tudi v kanalu in pri tem raztaplja talne plasti, s tem pa povečuje količine mulja v vodi.

Prejšnja globina jaška oz. mesto do katerega je segal mulj, je bila 5 metrov pod 6. obzorjem. Voda stalno prinaša s seboj mulj, ki se delno vseda na dno jaška. Zato se morajo črpalke privzdigovati za nekaj centimetrov tedensko, da jih ne bi mulj zasul. Sedaj se je nivo mulja v jašku J-73/2 dvignil že na približno tri metre pod nivo 6. obzorja.

Črpalke v črpališču so obratovale nemoteno vse do 26. 6. 1982, ko je nastala okvara na elektromotorju pri 5 m³ črpalki Pellizzari št. 1 ter smo ga morali poslati na previtje v tovar-

no »Sever« v Subotici, kjer bodo odpravili nastalo napako predvidoma do konca meseca julija, in to kljub urgenci, ki sta jo osebno izvršila v tovarni vodja elektro strojne službe ZPT in namestnik vodje RESD — Zagorje. Da pa bi bilo stanje še slabše, je 7. 7. 1982 ponoči odpovedala madžarska črpalna OW—300/A—6. Tri dni kasneje je že obratovala namesto nje generalno popravljena nadomestna črpalna, ki smo jo imeli pripravljeno v strojni delavnici.

Tudi druga dela v zvezi s sanacijo v jami potekajo po predvidenem planogramu.

Po ureditvi zračilnega cevovoda po prekopu P-60 sever in vpadniku V-77 do 3. etg. smo obenem ob ureditvi zračilnega pričeli tudi s čiščenjem vpadnika in naravnavanjem konstrukcije za GT-2, pri katerem je precej deformirane konstrukcije, ki otežkoča transport blata po njem, posebno iz 3. etg., kjer čistimo prekop.

Očistili smo ga že okoli 15 metrov do prvega križišča na etaži. Vendar ga bo potrebno naknadno pretesariti, saj je TH podporje povsem deformirano in zapotegneno.

Poleg že navedenih del vzpostavljamo po odločitvi sanacijske komisije tudi novo zračilno zvezo, ki naj bi potekala iz vpadnika V-77/3 proti nadkopu N-66 v dolžini prekopa 70 metrov, saj je v sedanji situaciji časovno težko v najkrajšem možnem roku vzpo-

staviti zračilno zvezo po starem prekopu k nakopu N-66.

Med tem časom je Geološki zavod iz Ljubljane končal dela na horizontalni vrtini Kj-5/82, iz katere priteka okoli 1 m³ čiste vode na minuto. Izvrtana je bila tudi poševna vrtina Kj-6/82, in to v neposredni bližini

sedanjega črpanja vode ter priteka iz nje okoli 2 m³ čiste vode iz dolomita na minuto, tako da se giblje sedaj količina čiste vode iz dolomita iz vseh petih produktivnih vrtin cca 5 m³ vode.

Pripravljena je že tudi komora za vrtanje dveh novih vrtin, to je vrtine Kj-7/72 in Kj-8/82. Tudi piezometer na vrtini KZ-14 stalno pada, čeravno z manjšo hitrostjo kot doslej in je sedaj povprečni dnevni padec le od 30—40 cm. Piezometer je sedaj na koti — 22,61 m, kar bi zneslo v primerjavi z jaškom Vine nekako 26 m pod nivojem 4. obzorja.

Anton Prebil

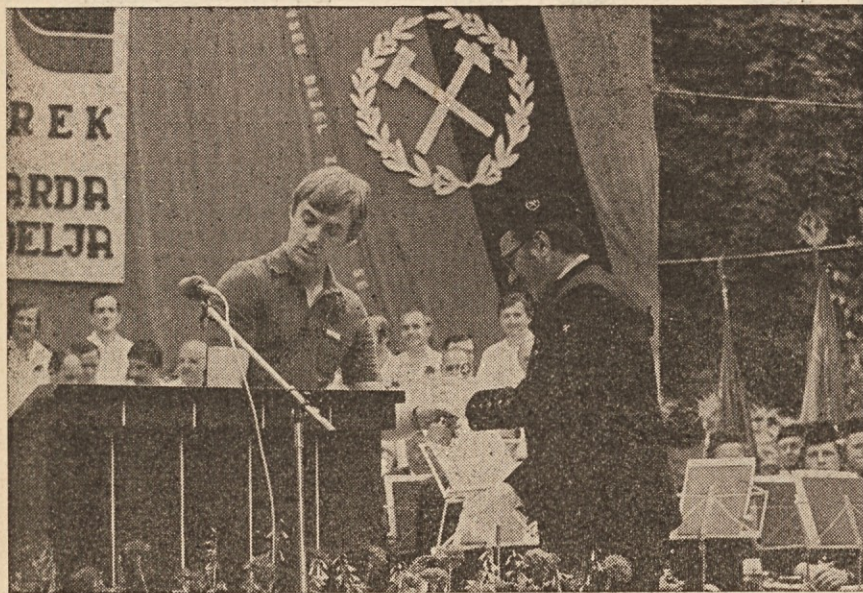
KONČALI SMO Z REMONTOM BLOKA 4 (125 MW) V DO TET

Blok 4 (125 MW) je bil dne 11. 5. 1982 zaradi izredno kritičnega dinamičnega stanja turboagregata v predčasnem remontu. Jugoturbina Karlovac je dne 17. 5. 1982 pričela z deli na turboagregatu po programu, ki je bil usklajen med TET in Jugoturbino.

Dne 6. 7. 1982 je Jugoturbina končala z deli na turboagregatu. Naslednjega dne smo preizkušali vse naprave bloka in tudi že obratovali nekaj časa z obremenitvijo do 40 MW,

Dinamično stanje v teh prvih zagonih preizkušanja je bilo zelo zadovoljivo, zato smo po polnjenju generatorja z vodikom dne 8. 7. 1982 pričeli redno obratovati.

Tudi dinamično stanje pri večjih obremenitvah je pokazalo, da je bil remont na turboagregatu strokovno opravljen. V času remonta pa je bil narejen tudi remont ostalih naprav bloka. Pričeli pa smo tudi z urejanjem deponije pepela v Prapretnem z namenom, da odpravimo onesnaževanje okolja zaradi dvigovanja prahu. Sama sanacija se odvija po investicijskem programu, rešitev te-

Na osrednji proslavi dneva rudarjev v Hrastniku je predsednik komisije za šport in rekreacijo pri sindikalni organizaciji našega kombinata podelil pokale predstavnikom zmagovalnih ekip v šestih športnih disciplinah.

Foto: B. Klančar

Udeleženci letošnje proslave dneva rudarjev iz našega kombinata so se tudi letos zbrali pred upravnim poslopjem rudnika v Hrastniku, nato pa so šli v povorki skozi staro rudarsko naselje »stari Hrastnik«, na mesto proslave na »štircu«.

Foto: B. Klančar

ga problema pa bo izvedena z ozelenitvijo deponije in pa močenju pepela na mestu deponiranja.

Že prvi dnevi obratovanja pa so pokazali, da nam bo veliko preglavic delal zelo blaten premog, in občasno z zelo nizko toplotno vrednostjo in veliko vsebnostjo negorljivih primesi. Zaskrbljujoče je predvsem to, da se kvaliteta premoga iz leta v leto slabša, kar se pozna tudi na življenjski dobi naprav v TET. Dejstvo je tudi, da ima slaba kvaliteta premoga velik vpliv na naglo slabšanje dinamičnega stanja turboagregata. Zato mislim, da mora biti ena od prioritetenih nalog v REK EK zagotavljati termoelektrarni premog, ki se še da brez večje škode na napravah uporabiti za kurjenje. Poudarjamo, da je to eden od najvažnejših problemov, ki ga bomo morali rešiti, če hočemo, da bosta bloka štiri in tri še nekaj časa obratovala.

Leopold JAMŠEK

Kako napreduje

IZDELAVA INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE ZA TE—TO TRBOVLJE

Investicijski program Deponije premoga Lakonca (DPL) je izdelal RUDIS Trbovlje že v decembru 1980. Revizijska obravnava IP DPL pa je bila 10. 4. 1981. Postopek samoupravnega potrditve tega IP se tedaj ni mogel nadaljevati, ker je komisija zahtevala uskladitev moči transportnih trakov transportnega sistema DPL in transportnega sistema klasirnice in drobilnice. Izbrana moč transportnega sistema deponije Lakonca 800 t/h je bila usklajena z močjo klasirnice in drobilnice na sestanku 18. 9. 1980, ko so predstavniki REK EK izjavili, da so vse naprave za potrebe klasirnice in drobilnice načrtovane za moč 800 t/h. Veljaven IP teh naprav pa je predvideval moč 500 t/h.

Revizijska komisija za revizijo IP DPL je v svojem skle-

IZPOLNJEVANJE DELOVNEGA NAČRTA

OD 1. 1. DO 15. 7. 1982

DO ZASAVSKI PREMGOVNIKI

Proizvodnja premoga

DO	načrt	doseženo	±		ob dela
TOZD	ton	ton	ton	%	prostih sobotah
Pr. Hrastnik	175.488	185.956,1	+	10.468,1	106,0 8.259
Pr. Ojstro	131.220	119.742	—	11.478	91,2 7.215
Pr. Trbovlje	303.278	336.536,1	+	33.285,1	111,0 18.007,4
Pr. Kotredež	132.348	135.773	+	3.425	102,6 7.350
RŠC					
DO ZPT	742.334	778.007,2	+	35.673,2	104,8 40.867,4
od tega					
Retje 80		9.000,1			635,4
Ojstro 80	7.500	8.440	+	940	112,5 —
Blate		20.331,1			156
Površinski kopi skupaj		37.771,2			791,4

Proizvodnja gradbenega materiala

TOZD	letni načrt	doseženo	%
Pr. Kotredež—kamnolom (')	135.000	53.409	39,6

Storitve delavnic

RESD Hrastnik (din) 30. 6.	163.580.000	75.388.887,90	46,1
RESD Trbovlje (din) 30. 6.	141.609.000	82.129.064,50	58,0
RESD Zagorje (din) 30. 6.	88.661.000	50.903.947,35	57,4
PJL (din) 30. 6.	70.512.000	36.984.919,55	52,5
Toplarna Hr. (MWh)	24.600	11.765,6	47,8

DO SENOVO

	načrt	doseženo ±	
	ton	ton	%
RP Senovo 30. 6.	59.150	60.388	+ 1.238 102,1

DO KANIŽARICA 30. 6.

RP Kanižarica	60.550	50.606	— 9.944 83,6
---------------	--------	--------	--------------

DO TERMoeLEKTRARNA TRBOVLJE

Proizvodnja električne energije (MWh)

	načrt	doseženo	%
PEE — PP	33.000	52.267	158,4
PEE — N	261.610	163.906	62,7
K E	10.480	— 228	
DO TET	305.090	215.945	70,8

Ostalo — storitve

— Vzdrževanje naprav (din)

DO RUDARSKA GRADBENA DEJAVNOST

RIG (din) 30. 6.	502.000.000	248.360.749,55	49,4
ESMD (din) 30. 6.	105.786.000	66.772.624,75	63,1
Avtoprevoz »Zasavje« (t/km)	9.000.000	4.784.794	53,2

Avtoprevoz »Zasavje« (din) 30. 6.	83.960.000	39.058.046,35	46,5
GRAMAT			
opekarna (enot)	10.000.000	4.578.181	45,9
Kmanolom (m ³)	50.000	22.223,5	44,4
DO INDUSTRIJSKE MONTAŽNE DELAVNICE			
SIMD (din) 30. 6.	101.692.000	48.202.270,45	47,4
ELMD (din) 30. 6.	45.406.000	21.564.045,30	47,5
GRAMAT			
opekarna (din) 30. 6.	41.258.000	16.497.341,35	40,0
kamnelom (din) 30. 6.	7.202.000	3.257.968,25	45,2
gradb. sk. (din) 30. 6.	6.946.000	2.857.315,55	41,1
Kavčič Erika			

V začetku junija tega leta je zemeljski plaz na območju bivšega obrata Dol napravil precejšnjo škodo. Nkladalci in tovarnjaki so vsak dan angažirani pri odvažanju plazečega materiala.

Foto: B. Klančar

pu to moč 800 t/h sprejela in potrdila pod pogojem, da jo potrdi aneks investicijskega programa rudnika, ki je bil takrat v izdelavi. Revizijska obravnava tega aneksa je bila 22. 3. 1982 in revizijska komisija je potrdila novo moč klasičnice in drobilnice 800 t/h.

S to potrditvijo so bili dani vsi pogoji, da se nadaljuje postopek samoupravne potrditve IP DPL in so s pismom dne 26. 3. 1982 predlagali Sektorju za razvoj in razširjeno reprodukcijo, da predloži IP DPL v obravnavo Odboru za razvoj in centralnemu delavskemu svetu EGS.

Geološke raziskave območja Lakonce so pokazale, da so v

vplivnem območju same deponije zaloge premoga, ki jih po izgradnji deponije premoga ne bo mogoče več izkoristiti. Zaradi tega je bilo nujno potrebno proučiti gospodarnost odkopa tega premoga z dnevnim kopom ob upoštevanju načrtovane izgradnje deponije premoga Lakonca. To dokumentacijo naj bi izdelal RUDIS Trbovlje, naročnik pa naj bi bil v skladu z dogovorom na Odboru za razvoj REK EK DO Zasavski premogovniki.

Izdelani osnutek pogodbe v mesecu februarju je bil pred podpisom pogodbe bistveno spremenjen, pogodba pa podpisana 1. 3. 1982 z rokom izdelave 40 koledarskih dni od

dneva, ko izdelovalec prejme vse podatke od naročnika.

RUDIS izdeluje investicijski program dnevnega kopa premoga Lakonca, ki naj uskladi dela dnevnega kopa z deli na deponiji. Izdelovalec zagotavlja, da bo ta IP končan do konca meseca julija. Izdelava kasni, zato kasni tudi obravnava na samoupravnih organih.

Investicijski program za TE—TO TRBOVLJE je bil po opravljenih raziskavah, ekoloških študijah, izbiri, tehnologiji deponiranja, potrditvi dinamike toplotnega konzuma revirskih občin in pridobitvi vseh potrebnih ponudb za opremo prvič obravnavan na reviziji dne 13. 4. 1982. Revizijska komisija in poročevalci za revizijo tega investicijskega programa so predlagali dopolnitve tega programa. V mesecu maju in juniju so projektanti v skladu z zahtevami revizijske komisije izvršili dopolnitve IP. Ponovna revizijska obravnava je bila 2. 7. 1982 in je potrdila IP TE—TO s pogojem, da investitor poskrbi za odpravo še obstoječih pomanjkljivosti in po dopolnitvi nadaljuje postopek samoupravne potrditve. Bistveni dopolnitvi predstavljata:

— Investicijski program ugotavlja porabo premoga za obratovanje TE—TO 200 MW v iznosu 946.710 ton/letno, kar je bilo za 200.000 ton/letno več, kot je to navajal investicijski program Zasavskih premogovnikov. Naknadno so Zasavski premogovniki dne 12. 4. 1982 zagotovili dobavo manjkajoče količine premoga. Dodatno pa bodo Zasavski premogovniki potrdili tudi sposobnost dobav količin premoga še za vse ostale potrošnike, ki jih zajema energetska bilanca Slovenije. Prav tako bodo Zasavski premogovniki oskrbeli verifikacijo razpoložljivih zalog premoga po pristojni rudarski strokovni komisiji, ki bo zavzela stališča v rudniškem investicijskem programu navejanih zalog premoga, s čemer bodo šele osnove z obsegom planirane proizvodnje TE—TO 200 MWe razčiščene.

— V investicijskem programu je prikazana delitev stroškov na proizvodnjo električne in toplotne energije z razmerjem proizvodnje obeh energij, ki zahteva udeležbo porabnikov toplotne energije s 3,1 % celotne investicijske vsote TE—TO TRBOVLJE 3. Vendar bo delitev stroškov proizvodnje električne in toplotne energije dokončna, ko bo delitev razrešena v Samoupravni interesni skupnosti za elektrogospodarstvo SR Slovenije. Stališča revizijske komisije do delitve stroškov za proizvodnjo obeh energij pa je nespremenjeno, ko ugotavlja, da je potrebno delitev stroškov graditve proizvodnih naprav za električno in toplotno energijo razrešiti po enakih kriterijih pri vseh ostalih tovrstnih objektih v Sloveniji.

Pričakujemo, da bodo vse preostale dopolnitve IP TE—TO TRBOVLJE in povzetek IP izdelani do konca avgusta, postopek obravnave na samoupravnih organih EGS in ISE pa končan do izdelave plana za leto 1983, tako da bo mogoče vključitev tega objekta v letni plan 1983.

V okviru izdelave investicijske dokumentacije in zadolžitve EGS z dne 24. 8. 1981, da mora pooblaščen investitor za fazo pripravljanih del izvajati vse aktivnosti za realizacijo Samoupravnega sporazuma o gospodarskem in tehničnem sodelovanju pri graditvi in rekonstrukciji industrijskih in drugih objektov v SFRJ, ki sta ga sklenila 29. 5. 1981 ZIS SFRJ in vlada SSSR in koriščenja kredita v okviru tega sporazuma, se konkretizirajo tudi te zahteve z naročilom tehničnega projekta. Po tem dogovoru je za izgradnjo TE—TO TRBOVLJE predviden uvoz opreme na osnovi kredita 30 milijonov dolarjev.

Na osnovi tega je bila 6. 7. 1982 podpisana pogodba s TEHNOPROMEXPORTOM iz MOSKVE za izdelavo tehničnega projekta. Pogodba pa bo postala veljavna, ko bo dal nani soglasje še organ upravljanja EGS in ISE.

Vzporedno s tem potekajo tudi ponovna preverjanja možnosti in pogojev dobave domačih dobaviteljev, da bomo lahko izvršili primerjavo cen in drugih pogojev za opremo TE—TO TRBOVLJE med domačimi dobavitelji in dobavitelji TEHNOPROMEXPORTA iz Sovjetske zveze.

Menimo, da je nujno potrebno doseči uvrstitev gradnje depozije Lakonca in izvedbo predhodnih del za objekt TE—TO TRBOVLJE v plan graditve 1983 z rešeno strukturo financiranja.

Hinko KUS

DO zasavski premogovniki

PROBLEMATIKA
IZPOLNJEVANJA
PLANSKIH OBVEZNOSTI
V PRVEM POLLETJU 1982
IN PERSPEKTIVE
V II. POLLETJU 1982

Od letošnje načrtovane proizvodnje 1.360.000 ton je dosežena proizvodnja v prvem polletju 730.094 ton ali 53,68 %. Po posameznih TOZD je bila dosežena sledeča proizvodnja:

TOZD	PLAN	Dosež.	Razlika	Dosež.
Prem. Hrastnik	162.000	175.285	+13.285	108,2
Prem. Ojstro	122.340	111.186	—11.154	90,9
Prem. Trb. + RŠC	281.150	315.026	+33.876	112,0
Prem. Kotredež	123.000	128.597	+ 5.597	104,6
DO ZPT	688.490	730.094	+41.604	206,0

V planu proizvodnje za TOZD Ojstro je vključena tudi proizvodnja s površinskega kopca Ojstro v višini 7500 ton. Proizvodnja 730.094 ton je bila dosežena v 132 rednih delavnikih in v 7 2/3 prostih sobotah (premogovnik Kotredež 8 1/3 sobot). Jamska proizvodnja je znašala 694.744 ton, s površin-

skih kopov pa 35.350 ton, in sicer: Blate 19.655 ton, Ojstro 7.632 ton, Retje pa 8.053 ton.

Za TOZD Premogovnik Trbovlje je treba omeniti, da je za letošnje leto prevzel tudi proizvodni plan RŠC, in to zaradi pomanjkanja šolskih delovšč.

Doseženi so bili naslednji GJ:

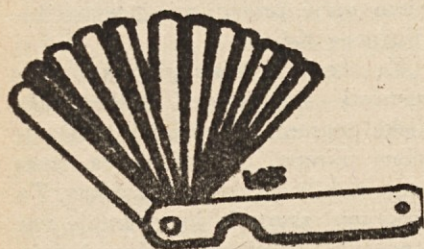
TOZD	Doseženo	Planirano	Razlika
P. Hrastnik	2.144.332	2.076.516	+ 37.816
P. Ojstro	1.348.571	1.568.154	—219.583
P. Trb. + RŠC	3.130.506	2.688.919	+441.587
P. Kotredež	1.340.001	1.355.091	— 15.090
DO ZPT	7.933.410	7.688.680	+244.730

Primerjava z doseženo proizvodnjo za isto obdobje v letu 1981 je naslednja:

	I. 1981	t/dan	I. 1982	t/dan	Razlika
P. Hrastnik	136.887	1.045	175.285	1.179	+ 38.398
P. Ojstro	114.231	792	111.186	784	— 3.045
P. Trb. + RŠC	255.058	1.839	315.026	2.326	+ 59.968
P. Kotredež	120.020	093	128.597	974	+ 7.677
DO ZPT	627.096	4.689	730.094	5.263	+102.998

V primerjavi z lanskim letom se je proizvodnja povečala za 102.998 ton oziroma od 4.689 ton/dan na 5.263 ton/dan. Pri proizvodnji ton/dan so upoštevani samo redni delavniki.

Iz tabele je razvidno, da ima le TOZD Premogovnik Ojstro izpad proizvodnje, in sicer v višini 11.154 ton. V tej jami je dne 6. 4. 1982 prišlo do večjega izriva mokrega blata oz. materiala na širokem čelu v Terezija II. polju K. 160. Sanacija čela je bila končana šele v začetku junija. Pri nadaljnjem odkopavanju pa se je pokazalo, da se nahaja skoraj na celotni dolžini čela v stropu jalovinska plošča, debeline cca. 30 m, tako da čelo praktično napreduje brez pridobivanja premoga iz nadkopnega dela, kar občutno vpliva na zmanjšanje proizvodnje.

V splošnem pa so bili v letošnjem polletju odkopni pogoji boljši kot v lanskem letu. Nekaj težav je bilo v jami Trbovlje v Vode polju in AB polju, kjer so se pojavljali večji pritiski zaradi povečanih dotokov vode. V jami Hrastnik so bila manjša ogrevanja v vzhodnem Talnem skladu in pojavi večjih količin metana, v severnem Talnem skladu pa povečani pritiski.

Boljši proizvodni rezultati so predvsem zaradi bolj urejenega transporta pri skupnem prevozu. Z nabavo rezervnih delov in dobavo dveh Siemens lokomotiv se je število lokomotiv, sposobnih za obratovanje, povečalo na 16. S sprotnimi popravili in nabavo novih vozičkov se je tudi število vozičkov povečalo.

S forsiranim popravilom spodnjega ustroja proge na Savskem obzorju, ki smo ga začeli v lanskem letu in ga le-

tos še nadaljujemo, se je stanje skupnega prevoza občutno izboljšalo.

V primerjavi z lanskim letom in planom so se tudi storitve za ZPT povečale:

TOZD	Odkop			Jam. III			Rudn. II.		
	1981	plan	1982	1981	plan	1982	1981	plan	1982
P. Hrast.	15,20	15,9	17,12	3,11	3,50	3,50	2,33	2,68	2,62
P. Ojstro	11,80	13,50	12,65	3,61	3,90	3,46	2,62	2,85	2,59
P. T.									
+ RŠC	13,16	14,0	16,68	3,90	4,16	4,77	3,11	3,29	3,84
P. Kotredež	7,89	8,7	10,58	2,18	2,32	2,43	1,53	1,69	1,65
DO ZPT	12,34	13,38	15,05	3,33	3,62	3,86	1,53	2,78	2,98

Največje povečanje vseh storitev je pri TOZD Premogovnik Trbovlje, TOZD Premogovnik Ojstro je storitve znižal, to pa zaradi nedoseganja planirane proizvodnje.

Povprečno število odkopnih šihotov na dan (komulativno za šest mesecev) je nižje od planiranih in je sledeče:

TOZD	planirano	doseženo	razlika
P. Hrastnik	92	69	— 3
P. Ojstro	61	60	— 1
P. Trb. + RŠC	139	135	— 4
P. Kotredež	99	88	—10
DO ZPT	371	353	—18

Jamski stalež (brez tehničnih delavcev) je naslednji:

TOZD	Planir.	Dosež.	Razlika
Premogovnik Hrastnik	345	349	+ 3
Premogovnik Ojstro	217	214	— 3
Premogovnik Trbovlje + RŠC	483	472	—11
Premogovnik Kotredež	435	375	—60
DO ZPT	1.480	1.410	—70

Odstotek izostalnih je precej višji od planiranega (26 %) na TOZD Premogovnik Hrastnik in Trbovlje, predvsem na račun bolanih:

TOZD	bolani	nezg.	letni do	izredni	neop.	ostalo	skupaj
Prem. Hr.	12,4	2,8	9,9	0,8	1,7	1,0	28,6
Pr. T. + RŠC	13,5	2,3	10,6	0,6	1,3	0,2	28,5
Prem. Oj.	10,7	1,6	9,2	0,6	1,7	0,8	24,5
Prem. Ko.	8,3	0,9	10,2	0,5	0,1	0,1	20,2

Najmanjši odstotek izostalnih — tudi bolanih in nezgod ima TOZD Premogovnik Kotredež.

V prvih štirih mesecih je bila proizvodnja premoga precej na zadovoljivi višini — cca

5700 ton/dan. Že v mesecu maju, ko je TET — II dokončno šla v remont, pa se je proizvodnja občutno znižala, in sicer na 5090 ton/dan zaradi neurejenega železniškega prevoza v Toplarno Ljubljana in v Termoelektrarno Šoštanj. V juniju se je še znižala na 4433 ton/dan (to je za 9137 ton pod planom). Dne 7. 7. 1982 je TET — II začela poskusno obratovati in je trenutno v normalnem obratovanju. Proizvodnja se je zniževala do vključno 17. 7. 1982 in je znašala v tem mesecu le 4358 ton/dan. To zniževanje je nastalo med drugim predvsem zaradi prevelikega števila izostalnih (letni dopusti, bolani itd.), kar je značilno za poletne mesece. Start za drugo polletje ni ravno spodbuden. Zaradi požara, ki je nastal v

nočni tretjini v trafo postaji na Savskem obzorju dne 19. 7. 1982 in pregorenja elektromotorja izvažalnega stroja v strojnici šahta III, je bila tega dne

proizvodnja letos 1981 (tudi vendar) po enkrat situacija v posameznih jamah, kot tudi v celotni proizvodnji, je bila v povprečju normalna. Vendar je v prvem polletju 1982 zaradi zmanjšanja odstopnih zaradi zmanjšanja odstopov manjši, zlasti v prvem polletju 1982, zaradi dodatnih delovnih dni, ki so bili dodatno pa bo začel jeseni obratovati še povprečniški kop. Kot reče, lahko pričakujemo še drugen polletju 1982, 50.000 ton, nadpovprečno proizvodnjo, v celem letu skupaj 90.000 ton. Za letošnje leto lahko računamo, da bo znašala proizvodnja premoga najmanj 1.450.000 ton.

A. P. Urešnjevanje delovnega načrta za leto 1982 se je začelo precej uspešno, saj je bila planirana količina premoga vsak mesec, razen v juniju, tudi presežena. Tudi kvaliteta posameznih asortimanov se je gibala v okviru planskih predvidevanj. Znatno nad planom so bile predvsem odkopne storitve, pa tudi druge storitve so bile po planu. Močnija pa se je urešnjevanje delovnega načrta zataknilo v mesecu juniju, ko je bil mesečni plan realiziran samo v višini 89%.

Pomanjkanje odkopnih sintov smo v prvem polletju nadomeščali z dodatnim delom na proizvodnji ob prostih sobotah, nedeljah in praznikih. Posledica angažiranja lastnih kadrov na delih po investicijskem programu odpiranja treh etaž pod k. 125 se je zlasti odražala pri normalnem oblaganju na

odkopnih frontah in pripravljalnih delih poleg tega je obstajal še vedno problem ozkih grl pri izvajanju janskega transporta, ker moramo premoški odkopov neposredno presipavati v janske vozčke, kar je povzročalo pogoste prekinitve izvajanja posameznih del na odkopih. Predvidevamo, da bo že v juliju stekel transport premoga po novem transportnem sistemu po koti 102, s tem pa bo problem ozkih grl v izvajanju etažnega in odkopnega transporta, tudi povsem odpravljen.

Odsotnost z dela zaradi bolniške, ki se je v prvih štirih mesecih gibala okoli 12%, je v maju narasla na 14,86%, v juniju pa se je povzpela celo nad 15%. Povsem točnih podatkov za junij še nimamo, zanesljivo pa bo ta odsotnost preko 15%. Ob dejstvu, da se v juniju prične tudi intenzivnejše izkoriščanje etnih dopustov, že razmišljamo o tem, da bo treba v bodoče planirati bolj dinamično, za kar pravzaprav v preteklosti ni bilo posebnih razlogov. Kadrovske in socialne službi je že naložena naloga, da podrobno in iz večih vidikov analizirajo odsotnost z dela zaradi bolniške, da bi dobili pravo sliko in natančno informacijo o strukturi delavcev, ki izostajajo zaradi bolniške, o pogostosti izostajanja itd. Večkrat se prehitro zadovoljimo z nepreverjenimi podatki in pavsalnimi ocenami, da je vzroke v nenormalnem porastu bolniške iskati le v relativno visoki starostni strukturi zaposlenih, ob povečanem delu na polju, ob trgtvi ipd. Malokdaj pa pomislimo, da lahko tudi drugi vzroki in vplivi ustvarjajo nenormalno rast odsotnosti. Predvsem bo treba izboljšati sistem planiranja, povečati kakovost dela kadrovske in socialne službe, izboljšati organizacijo dela itd. Od zdravstvenih delavcev pa bo treba zahtevati, da se ustrežneje in kvalitetneje organizirajo pri izvajanju vseh oblik zdravstvenega varstva.

Količinska proizvodnja je bila v prvem polletju 1982 presežena za 2,1%, približno za toliko pa bo presežena tudi količina toplotnih enot v proizvodnem premogu. Predvidevamo, da bosta tako količinski kot toplotni plan dosežena tudi v

drugem polletju. V juliju bomo, kot je bilo že receno, obrnili transport premoga po novem sistemu transportnih trakov. Začetek pa bomo tudi s poskusnim pridobivanjem premoga s pomočjo hidravličnega »Salzgitter« podpora. Pričeli smo tudi z izpraznjevanjem mulja iz sedlinskih bazenov pri separaciji. Mulj začnemo odlagati na deponiji ob bazenih, kasneje pa ga nameravamo poslati Toplarni Ljubljana, če se ne bo zataknilo pri transportu oziroma razkladanju vagonov.

Vzorec že delno sušnega sedimenta z deponije je imel toplotno vrednost 9,4 MJ/kg, kar bi bilo vredno nadaljnje obravnave. Količina sedimenta je ocenjena na približno 10.000 m³ leto. Pri urešnjevanju finančnega plana se zaradi združevanja cen za komercialni premog, ki ga je ca. 40%, močno zatika in predvidevamo večje težave pri izdelavi zaključnega računa.

Za urešnjevanje planskih obveznosti smo začeli s posebnim akcijskim programom, ki vsebuje tudi posebne ukrepe namenjene za izvajanje stabilizacijskega programa. Ta program zavezuje in obvezuje vse zaposlene, zlasti pa poslovodne in vodstvene strukture, člane ZK ter delegate samoupravnih organov družbenopolitičnih organizacij naše delovne organizacije.

Martin Vidmar

V DO TET

Po uspešno zaključenem remontu v l. 1981 na kotlu 125 MW bloka je proizvodnja v zadnjih mesecih prejšnjega in tudi v prvih mesecih letošnjega leta sorazmerno dobro potekala, čeprav smo se zavedali, da obnova kotla in popravilo generatorja še vedno ne moreta zagotoviti dovolj zanesljivega obratovanja celotne naprave, ki jo sestavlja še cela vrsta ostalih naprav, ki so prav tako stare 14 let. Naprave sicer redno vzdržujemo, vendar je po tolikih letih potrebna temeljitejša obnova, enako kot je bilo to

potrebno na kotlu. Zaradi finančnih omejitev je potreben seveda postopen pristop k obnovi, zato bomo imeli še nekaj časa, vrsto objektivnih težav. Ena takih težav se je pojavila tudi letos, ko smo morali na turbini izvršiti večji remont, kar je pogojevalo sorazmerno velik izpad proizvodnje, ki ga praktično do konca leta ni več možno nadoknaditi.

Planirana proizvodnja na bloku 125 MW je bila 235 GWh dosežena pa le 149,35 GWh, kar je 63,6 %.

Planirana proizvodnja na kotlu Pauker in agregatih v stari elektrarni je bila 33 GWh, vendar je bila zaradi potreb po električni energiji in ob izpadu proizvodnje v NEK, TEŠ V in Trbovljah, dosežena s kar 49,56 GWh ali v primerjavi s planom z indeksom 150,2.

Proizvodnja na plinskih agregatih je bila za prvih šest mesecev planirana v višini 10 GWh, vendar smo obratovali le 8 ur, kar pomeni, da ta enota ni imela pokrite niti lastne porabe.

Od celotne planirane proizvodnje za prvo polletje 278 GWh smo realizirali 198,68 GWh, kar pomeni 71,5 %.

Dosežena proizvodnja je zahtevala 2517 ur obratovanja kotla Pauker, ki napaja tri agregate v stari elektrarni, pri tem so posamezni agregati obratovali 2331,5 ur (TA1), 174 ur (TA2) in 2463,5 ur (TA 3).

Na bloku 125 MW je obratoval kotel 1835 ur, turbina pa 1719 ur.

Po remontu na turbini je doseženo dobro dinamično stanje in v TET upamo, da bomo proizvodnjo, ki je planirana za drugo polovico leta, tudi dosegli (razen proizvodnje na plinskem agregatu, ki je planirana samo zaradi zagotovitve goriva za eventualne potrebne zagonne), seveda, če bo tudi kvaliteta premoga ustrezna. Izredne težave pričakujemo namreč pri porabi premoga, ki je nekaj mesecev ležal na deponiji in zaradi autooksidacije in vremenskih vplivov izgubil precej kalorij. Problem pa bo možno ublažiti tako, da bomo redno mešali premog z deponije s premogom iz

direktne dobave. To pa zahteva usklajeno delo delavcev na transportu premoga v TET in delavcev Separacije ter njihovo sprotno in konstruktivno dogovarjanje za reševanje problemov, ki nastajajo pri obratovanju elektrarne.

Merilo za velikost prihodka na REK Edvard Kardelj je število proizvedenih KWh, česar se bo v bodoče treba čimbolj zavedati.

Miro Florjanc

V DO IMD

Problematika izpolnjevanja planskih obveznosti v prvem polletju 1982 in perspektive za drugo polletje

Po sorazmeroma negotovem štaru v začetku leta lahko ugotavljamo, da v DO IMD dosegamo v prvem polletju 1982 planirane količine. V tem članku ne bom opisoval omenjene negotovosti, ker sem to že opisal v komentarju o poslovanju naše DO v prvih štirih mesecih v glasilu Srečno, ampak problematiko poslovanja v zadnjih nekaj mesecih ter perspektive nadaljnjega poslovanja v letu 1982.

V dveh TOZD in DS SS je potekalo poslovanje v prvih šestih mesecih takole:

V TOZD SIMD smo beležili v enakem obdobju lanskega leta veliko večjo stopnjo rasti dohodka kot v enakem obdobju letošnjega leta, osebni dohodki pa niso sledili tej rasti. To pa neugodno deluje na kazalce Družbenega dogovora o delitvi sredstev za osebne dohodke in sklada skupne porabe v letu 1982, zato je ta TOZD v prvem polletju kršitelj tega dogovora zaradi nesorazmerja rasti dohodka in izplačanih osebnimi dohodki v prvem polletju.

TOZD EIMD dosega planska **predvidevanja** in zaradi proporcionalne rasti dohodka, sredstev za osebne dohodke in sklada skupne porabe ni kršitelj družbenega dogovora.

V glasilu Občinski poročevalec je bilo objavljeno, da je kršitelj družbenega dogovora tudi DS SS.

S ponovnim izračunom pa smo dokazali, da DS SS ni kršitelj družbenega dogovora.

Če bo poslovanje potekalo tako kot v prvem polletju, tudi TOZD SIMD ne bo kršitelj družbenega dogovora, saj so izpeljani različni ukrepi za normalizacijo tega stanja.

Največje neugodnosti glede doseganja planskih ciljev nam daje nedodelano planiranje, saj posluje mo na osnovi kratkoročnih ciljev, kar pa vnaša občutek negotovosti za bodočnost.

Čeprav smo se v okviru SOZD REK dogovorili o delitvi dela, o pretoku informacij, toku dokumentacije in ustanovili v te namene TSO se dogovori, ne izvajajo. Vsa dela, ki jih je mogoče kvalitetno ceneno opraviti v REK, naj bi se, če so proste kapacitete, opravila doma. Dogaja pa se, da se mnogi ne držijo dogovorov in iščejo storitve izven REK, čeprav so dražje, kvaliteta pa vprašljiva. In kdo to počenja in zakaj? Če so za tako obnašanje odgovornih vodstvenih delavcev krive cene ali kvaliteta, se moramo o teh problemih odkrito pogovoriti doma v REK, ne pa da se brez obveščenosti med TOZD raje svojeglavo odločamo v škodo naših TOZD. Velikokrat se ob takem početju sprašujemo, kaj imamo še skupnega, če ne izvajamo dogovorov.

Zaradi omenjenih subjektivnih teženj je kakršnokoli redno planiranje onemogočeno, in ugotavljamo, da si bomo morali tudi v drugi polovici leta poiskati del storitev izven SOZD.

Veliko lažje bi poslovali, če bi imeli izdelane vsaj kratkoročne programe potreb po storitvah, čeprav ne kažejo polne zasedenosti kapacitet, saj bi tako pridobili čas za iskanje potreb po naših storitvah izven SOZD. Skokovita nihanja potreb po storitvah v SOZD zahtevajo hitra prilagajanja na nova stanja s tem v zvezi pa so povezani veliki stroški poslovanja, kar neugodno deluje na končni rezultat poslovanja celotne DO.

Živimo v času, ko se celotno gospodarstvo ukvarja z različnimi problemi v cilju zmanjšanja vplivov entropije OZD. Tako se bomo morali v bodoče spoprijemati s

problemi, ki v preteklosti niso bili dolgo prisotni kot neugodni dejavniki. Težavam bomo kos le s pravičnimi vnaprejšnjimi odločitvami, ki zahtevajo strokovno znanje in delovne izkušnje, ki smo jih pridobili z dosedanjim gospodarjenjem.

Mihael Eržen

Bo vozni park

JAME HRASTNIK IN
ZA PREVOZ PREMOMA IZ
TRBOVLJE LETOS
OBNOVLJEN

To je vprašanje, ki se postavlja pred kolektiv TOZD Separacije premoga Trbovlje. Vendar pa naj bo to vprašanje celotne DO ZPT kot skupni interes, ki v končnem pogojuje doseganje planirane proizvodnje premoga. Če pa hočemo doseči planirano proizvodnjo v posameznih jamah, je eden od bistvenih elementov brezhiben prevoz premoga na separacijo. Za izpolnjevanje takšnih nalog pa je potreben dobro urejen vozni park. Že znane težave pri skupnem prevozu v lanskem letu, ki smo jih imeli zaradi neurejenega tirovja, pomanjkanja jamskih vozičkov in lokomotiv, se je stanje v letošnjem letu bistveno izboljšalo.

Obnovo tirovja izvajamo plansko in poleg menjave pragov menjamo tudi tračnice, ki so močnejše od dosedanjih. Tako je že v celoti obnovljen tir od jaška Hrastnik do jaška A v skupni dolžini 1400 m. Nadaljujemo tudi obnovitvena dela na tiru za polne vozičke od jaška A do križišča VII. Njegova dolžina znaša dodatnih 1400 m. Na tem odseku smo obnovili že 500 m tira, preostalih 900 m pa naj bi končali do zaključka leta. Preostali del tira od križišča VII do separacije in od jaška Hrastnik do polnišča v dolski progi, v skupni dolžini 2000 m, pa predvidevamo obnoviti v naslednjem letu. Obnova navedenega dela tirovja je nujno potrebna že zaradi izrabljenosti tračnic in pa pre-

Na občinski praznik občine Hrastnik 3. julija, 1892 so na slavnostni seji vseh treh zborov podelili med drugim tudi razna priznanja najzaslužnejšim občanom Hrastnika.

Foto: B. Klančar

hoda od sedanjih jamskih vozičkov na transport premoga iz Hrastnika na separacijo s 3000 litrskimi vozički, ki ga predvidevamo že koncem letošnjega leta. Obnovitvena dela tirovja na omenjenih relacijah pa so možna le ob prostih dneh, ker na savskem obzorju ni obvoznice, koder bi preusmerili polne vlake. Obnova tirovja je težavno in zahtevno delo. Zato bi bila potrebna širša akcija, predvsem v delovni sili, s katero naj bi priskočili na pomoč tozdi premogovnikov, saj je to skupna potreba DO ZPT in ne posameznega tozda.

Poseben problem predstavlja jo jamski vozički. Pri inventurnem štetju ob novem letu je bilo 1852 vozičkov. Od tega smo 288 vozičkov izločili iz prometa zaradi dotrajanosti in je preostalo v obtoku le 1564 vozičkov. Do konca junija tega leta je bilo dobavljenih 400 novih vozičkov, kar le navidezno kaže izboljšanje stanja jamskih vozičkov. Upoštevati je potrebno trenutno stanje, ki kaže, da je v prometu okoli 500 vozičkov, ki so že tako dotrajani, da bi jih morali izločiti. Ti vozički nam povzročajo iztiritve in s tem zastoje pri rednem prevozu in ne nazad-

nje tudi okvare na tirovju. Če upoštevamo, da je dnevno izločenih iz prometa do 130 pokvarjenih vozičkov in dodatno še do 500 vozičkov za prevoz jalovine in ostalega materiala, nam preostane za prevoz premoga le okoli 1300 vozičkov, od katerih je nujno potrebno izločiti cca 500 vozičkov zaradi dotrajanosti. Ker pa predvidevamo do konca letošnjega leta prevoz premoga iz Hrastnika na separacijo s 3000 litrskimi vozički in kamionski odvoz prane jalovine iz separacije, bomo s tem sprostili do 350 obstoječih vozičkov za prevoz premoga iz premogovnika Trbovlje in Ojstro. To pa ne pomei, da ni potrebna nabava novih 1100 litrskih vozičkov.

Stanje lokomotiv se je napram lanskemu letu bistveno izboljšalo saj imamo sposobnih za vožnjo do 15 lokomotiv. K temu pa je pripomoglo zadostno število nabavljenih rezervnih delov za ruske lokomotive kakor tudi 10 rezervnih motorjev za Metropoliten in Siemens. Dospeli pa sta tudi dve novi Siemens lokomotivi, ki smo jih ravno sedaj dali v promet. Da bi se številčno stanje lokomotiv obdržalo in kvaliteta remontnih del izboljšala, je v teku

samoupravni sporazum med DO IMD in TOZD Separacijo o svobodni menjavi dela, ki med drugim predvideva kvalitetno opravljeno delo na remontih lokomotiv in zadostno zalogo rezervnih delov za lokomotive kakor tudi za zadostno število lokomotiv.

To je le nekaj navedenih dejstev, ki so pripomogla k izboljšanju voznega parka. Vendar se postavlja vprašanje ali bo vozniki park letos obnovljen? Obnova je nujna in zahteva skupno akcijo celotne DO ZPT, kar je v skupnem interesu za dosego planskih nalog, kajti brez urejenega transporta je planiranje proizvodnje premoga brezsmiselno.

Ivan Forte

Zakaj in za koliko naj se povečajo cene rjavih premogov v SRS

V mesecu juliju 1982 smo dali na skupnost za cene vlogo za povečanje cen rjavega premoga. Inicijativa je bila sprožena pri Interesni skupnosti elektrogospodarstva s priporočilom, da naj se cena komercialnega premoga izenači s ceno energetskega premoga. V okviru program ukrepov organizacijskega Elektrogospodarstva je bil izdelan in finančnega značaja, ki naj bi ublažil slab gospodarski položaj delovnih organizacij v elektrogospodarstvu, med njimi tudi rudnikov. Eden d predlaganih ukrepov je tudi povečanje cene električne energije in premoga.

Tudi v SOZD REK EK je že sprejeto stališče na kolegiju direktorjev delovnih organizacij in izvršnem odboru SOZD REK EK, da izdelamo program ukrepov oziroma stabilizacijski program.

Poleg notranjih ukrepov v SOZD REK EK, v delovnih organizacijah proizvajalkah premoga, v temeljnih organizacijah ter v delovnih skupnostih, ki so usmerjeni v povečanje produktivnosti, zmanjševanje stroškov in racionalizacijo poslovanja ne moremo mimo dejstva, da to ne zadostuje za doseganje zadovoljivih poslovnih rezultatov. Podce-

njevanje vrednosti premoga iz preteklih let je treba nadoknaditi z ustreznim povečanjem cene, ki je načrtana s plani proizvajalcev rjavih premogov v letu 1982.

Poslovno leto 1982 smo načrtali s plani, sprejetimi v EGS in ISE za električno energijo in energetske premog ter s plani, sprejetimi v SOZD REK EK za vse rjave premoge — za energetske in za komercialne.

DO	Plan za leto 1982		Doseženo I-IV. 1982		
	energ.	kom.	energ.	energ.	kom.
ZPT	9.273.965	5.926.035	5.072.640	2.737.680	55,0 46,0
RPS	987.479	912.000	466.803	448.966	47 49
RPK	595.000	1.066.000	165.217	533.521	28 50
Skupaj:	10.856.444	7.901.035	5.704.660	3.720.167	53 47

Pridobivanje prihodka od skupnega proizvoda — električne energije v okviru elektrogospodarstva je zašlo v letu 1982 v velike težave. Posledice so izgube in izredno težki likvidnostni problemi. Glavni vzrok za tako stanje je pre nizko odobrena cena električne energije. Dejansko dosežena cena energetskega premoga je kot posledica tega dosežena bistveno nižje v primerjavi s planom in je:

Plan: 171,26 din/GJ			
dosežena cena v din/GJ			
obdobje	DO RPK	DO RPS	DO RPI
I-III	142,73	142,745	142,711
I-V	133,89	124,45	124,47
Dosežena cena v primerjavi s planom			
	83 %	83,35 %	83,33 %
	78 %	72,67 %	72,68 %

Nedoseganje cene električne energije prizadene najbolj rjave premoge, ki so s svojo ceno v planih skupnega prihodka že povsem na robu možnosti doseganja pozitivnega rezultata poslovanja.

Elektrogospodarstvo je s Programom ukrepov med drugim zahtevalo tudi povečanje cene za 18 % od 1. avgusta 1982 dalje.

Povečanje cene električne energije bo dvignilo nivo dosežene cene energetskega premoga približno za enak odstotek. Izvršni odbor

Uresničevanje planov pa poteka zadovoljivo v pogledu doseganja fizičnega obsega proizvodnje. Pridobljen prihodek in odhodek bistveno zaostaja za planom. Vzrok je v glavnem v tem, da ni bila potrjena ustrezna cena niti za električno energijo niti za komercialni premog.

Fizični obseg proizvodnje je bil v prvem polletju sledeč:

ISE je na svoji 38. seji dne 30. 6. 1982 sprejel sklep, s katerim zadoljuje REK EK, da takoj prične postopek za povečanje cene komercialnim vrstam premogov ter da se zahteva, da se cene teh premogov izenačijo s ceno energetskega.

Dejansko dosežena cena komercialnega premoga je bila v prvem polletju 1982:

obdobje	din/GJ	% glede na plan
1. 1. - 16. 4. 1982	119,13	69,56
16. 4. - 17. 6. 1982	142,956	83,473
17. 6. naprej	148,9125	86,95

Dinamika potrjevanja cen komercialnega premoga, bi dala v letu 1982 povprečno doseženo ceno 139,2 din za GJ kar pomeni povečanje za 16,8 % v primerjavi z letom 1981 in 81,2 % v primerjavi s plansko ceno za leto 1982. Da bi dosegli plansko ceno, bi moralo biti povečanje cen rjavih premogov od 1. 8. naprej za 55,2 %. Tako bi dosegli povprečno ceno v letu 1982 na planu 171,26 din/GJ. Povečanje cene komercialnega premoga za 18 % od 1. avgusta naprej bi vplivalo na povprečno doseženo ceno v letu 1982, tako da bi jo dosegli na nivoju 149,5 din/GJ, kar pomeni 25,5 procentno povečanje glede na ceno v letu 1981 in 87,3 % glede na plansko ceno v letu 1982.

Poslovni rezultat prvega kvartala je bil sledeči:

	ZPT			RPS			10 ³ din RPK		
	plan	doseženo	indeks	plan	doseženo	indeks	plan	doseženo	indeks
CP	905.515	825.375	91,1	83.654	82.220	98,3	78.095	58.345	74,7
D	446.977	346.509	77,5	45.596	41.514	91,0	53.090	34.345	64,7
ČD	294.961	203.182	68,9	36.606	32.505	88,8	41.978	25.354	60,4

Poslovni rezultat prvega polletja pa bo bistveno slabši, saj bo dosežen skupni prihodek od električne energije samo 70 % v primerjavi s planom, dosežena cena komercial-
Izpadli prihodek ima za posledici-

nega premoga v prvem polletju pa komaj 129,5 din/GJ ali 75,6 % v primerjavi s planom. Ocena, ki izhaja iz trenutno razpoložljivih podatkov je, da bo poslovni rezultat v prvem polletju sledeči:

	Skupni prihodek		Izpad	%
	plan	dosežen		
ZPT	1.301.576	1012.960	— 288.616	77,8
RPS	162.611	130.345	— 32.266	80,1
RPK	142.317	98.250	— 44.067	69,0
SKUPAJ:	1.606.504	1.241.555	— 364.949	77,3

co negativen poslovni rezultat izgubo pri vseh treh delovnih organizacijah in izjemno težko likvidno stanje. Delovna organizacija ZPT je že zadolžena s kratkoročnimi krediti v višini 300 mio din (per 30. 6.), od tega je 250 mio din kreditov z rokom, do enega meseca. Izplačilo osebnih dohodkov ru-

darjem je ogroženo iz meseca v mesec. Ker so izvori kratkoročnih kreditov omejeni (Interna banka EGS, Temeljna banka Zasavje, kratkoročni plasmaji energetskih sredstev ISE), in ker izpad prihodka poveča vsak mesec potrebo po kratkoročnem zadolževanju za 30 mio din, gre ZPT v brezizhodno

stanje, pa čeprav dosega in presega fizični plan proizvodnje.

Vsi glavni elementi, ki govorijo v prid povečanju cene premogov, so pozitivni. Povprasevanje po komercialnem premogu se povečuje hitreje, kot je bilo predvideno s srednjerocno energetsko bilanco. Kaže se učinek prestrukturiranja v porabi goriv. V letu 1982 je bil komaj pokrit primanjkljaj v Sloveniji z dovozom iz drugih republik. V kurilni sezoni 1982/83 še vedno manjka 350.000 ton premoga v SRS. Če primerjamo cene naših premogov z inozemskimi, lahko ugotovimo, da so slednje za 100 in več procentov večje. Premog franko, milanska železniška postaja stane preračunano v dinarje po veljavnem tečaju med 6.000 in 12.000 din na tono. Milansko tržišče je najbolj reprezentativno za Evropo. Gibanje produktivnosti v slovenskem premogovništvu je v naraščanju. V primerjavi z rudniki rjavega premoga v Jugoslaviji imajo slovenski premogovniki rjavega premoga znatno boljšo produktivnost.

Eno od načel pri formiranju cen proizvodov je v temeljnem zakonu o oblikovanju cen tudi delitev celotnega prihodka družbe med dejavnosti. Že nekaj let je to načelo v premogovništvu negirano. Proizvajalci premoga imajo v okviru ISE dogovorjeno družbeno priznano produktivnost, izraženo v številu ur na 1000 ton, za porabljena sredstva so dogovorjeni normativi, za elemente dohodka in čistega dohodka pa enotna merila. To so dovolj trdne osnove za uresničitev načela delitve celotnega prihodka družbe med dejavnosti v sorazmerju z njihovo produktivnostjo dela, tako da se izenačijo pogoji gospodarjenja in ustvarijo enakopravni pogoji za pridobivanje prihodka in dohodka. viih premogov mora dati tudi Sploš-

Soglasja k povečanju cene rjavnega združenje energetike, Plansko poslovna skupnost za premog ter Interesna skupnost elektrogospodarstva. Vse tri skupnosti imajo pozitivno stališče do povečanja cene,

Kljub upravičenosti, da bi se morala cena rjavega premoga v letu

Novo zgrajeno sanitarno garderobni objekt na separaciji v Trbovljah je pričel »obratovati.«

Foto: B. Klančar

1982 bolj povečati, kot je bilo načrtano z resolucijo in politiko gibanja cen, pa je le treba upoštevati napore družbe za stabilizacijo gospodarstva. Prav verjetno bo potrebno potegniti dinamiko hitrejšega povečevanja cen rjavih premogov tudi v letu 1983, da bi tako v letu 1983 končno prišli do približne izenačitve lastne cene s prodajno ceno.

Janko Koritnik

**MEDOBČINSKA
GOSPODARSKA
ZBORNICA
REVIRSKIH OBČIN
JE RAZPRAVLJALA
O SANACIJI
KOTREDEŽA**

V juniju tega leta je Izvršni odbor medobčinske gospodarske zbornice revirskih občin razpravljala o zunanji likvidnosti in predlogih ukrepov za ureditev deviznega poslovanja v drugem polletju letošnjega leta, doberšen del se je pa namenil sanacijskemu programu TOZD Premogovnik Kotredež.

Glede likvidnosti in diviznega poslovanja so menili, da bo v zasavski regiji v tem pogledu zelo težko. Ob 30 % pravici razpolaganja z devizami bo namreč težko zagotoviti devize za nabavo materiala, rezervnih delov in kaj šele za potrebno opremo. Težave nastopajo v Steklarni, Zasavski kmetijski zadruzi, Svei, Cementarni pa tudi v drugih delovnih organizacijah. Ugotovili pa so hkrati, da v naši zasavski regiji še niso izčrpane vse možnosti za izvoz. Pa tudi pri porabi deviz za razne storitve bi lahko prišlo še do kakšnih omejitev.

Za nas pa je bila naipomembnejša razprava o saniranju TOZD Premogovnik Kotredež. V preteklem letu je namreč nastala precejšnja izguba v poslovanju, ki je sledila predvsem potopitvi jame in izpadu proizvodnje. Izguba se je sicer pojavljala tudi v prejš-

njih letih, vendar iz drugih razlogov. Zbornični organi so ugotovili, da je sanacijski program v glavnem izdelan v smislu pridobivanja sanacijskih kreditov, da pa je premalo podarka na notranjih vzrokih za ponavljajočo izgubo. Ugotovili so tudi, da zaradi dohodkovne neodvisnosti udeležencev v skupnem prihodku preko internih cen, sanacije ni mogoče obravnavati le z ukrepi v TOZD Premogovnik Kotredež, pač pa širše zaradi medsebojne povezanosti vseh temeljnih organizacij proizvodnje premoga, pa tudi v ostalih dejavnostih v okviru SOZD, ki so udeležene v skupnem prihodku, ali pa vplivajo na stroške proizvodnje premoga. Predlagali so, da je treba omenjeni program dopolniti z ukrepi tudi na ravni DO ZPT, da bi na ta način zagotovili načrtovani obseg proizvodnje ob določenih stroških.

Sedem srebrnih plaket je bilo podeljenih

V skladu s posebnim pravilnikom o podeljevanju priznanj SOZD REK Edvarda Kardelja je posebna komisija pripravila predlog za podelitev letošnjih priznanj našega kombinata skupinam in posameznikom. Po predhodni uskladitvi je pripravila predlog za obravnavo in sklepanje na seji delavskega sveta SOZD REK EK, ki je bila 25. 6. 1982. Komisija je predlagala, delavski svet pa je osvojil, da se letos ne podeli zlate plakete, pač pa, da se poveča število srebrnih plaket od pet na sedem. Svoj predlog je utemeljila s tem, da se je število delovnih organizacij v našem kombinatu povečalo, s tem pa tudi število zaposlenih.

Na osrednji proslavi ob dnevu rudarjev in prazniku kombinata je predsednik komisije za priznanja in odlikovanja našega kombinata prebral utemeljitev za posamezne na-

grajence oziroma prejemnike, predsednik delavskega sveta SOZD REK EK pa je te plakete podelil. Srebrne plakete so letos prejeli skupno z listino:

— Delovna organizacija Rudarsko gradbena dejavnost;

— Temeljna organizacija združenega dela Rudarsko elektrostrojne delavnice Zagorje.

— Štefan Podgoršek, rudar-kopač v jami TOZD Premogovnik Trbovlje;

— Ivan Gunzek, vodja izmene TOZD Proizvodnja električne energije;

— Franc Podbevšek, skladiščnik v DO IMD;

— Jože Metek, rudarski nadzorNIK v TOZD Premogovnik Ojstro;

— Franc Pušnik, vodja gospodarsko računskega sektorja rudnika Senovo.

Prevzemamo obrazložitve komisije za priznanja SOZD REK EK na temelju katerih so bila podeljena najvišja priznanja našega kombinata.

DO RGD:

Pred 30. leti so v okviru rudnika Trbovlje-Hrastnik ustanovili grupo pod imenom Rudarsko gradbeni obrat, ki je štela 140 delavcev, Danes šteje ta TOZD že 740 delavcev. V teh letih so delavci omenjene organizacije izvajali rudarsko investicijska dela širom po Jugoslaviji, uspešno pa so prodrli tudi preko naših meja. Danes sodelujejo preko RUDIS-a z več firmami v ZRN in drugje v svetu, zelo pomemben pa je prispevek te organizacije pri industrializaciji nerazvitih dežel. Tako so odprli rudnik urana v Egiptu in rudnik svinca in cinka v Alžiriji. Pri gradnji cestnega tunela St. Gothard, ki je eden največjih tovrstnih objektov v Evropi in v svetu, je DO RGD sodelovala z več kot 50-člansko ekipo, ki je zgradila prezračevalne jaške. To je le majhen prikaz nekaterih rudarskih del, ki jih je ta organizacija uspešno izvrševala v času svojega delovanja. V DO RGD so združene naslednje temeljne organizacije:

— RIG — rudarsko investicijske gradnje;

— ESMD — elektrostrojne mehanične delavnice;

— GRAMAT — proizvodnja gradbenega materiala.

V štirih letih, odkar so te TOZD združene, so delavci uspešno izvrševali planske in družbene obveznosti, tako da je njihovo poslovanje več kot zgledno. Kot ilustracijo naj navedem, da se je prihodek te DO od l. 1978 do l. 1981 povečal kar za 327 %, pri tem pa so v istem obdobju namenili za akumulacijo kar 627 % več kot pa v letu 1978. Vse to jim je uspelo ob nenehnem utrjevanju samoupravljanja, tako da danes v vseh vprašanih položaja delavcev in stanja DO odločajo delavci po samoupravnih poti. Delavci delovne organizacije spoštujejo tudi načelo solidarnosti, saj so v teh letih večkrat nesebično pomagali pri finančnih zagatah nekaterih TOZD v okviru DO RGD in na ravni SOZD REK Edvarda Kardelja.

TOZD RESD Zagorje

V mesecu juliju l. 1981 je prišlo v jami Kotredež do vdora vode in mulja. Zaradi dotrajanosti mehanizacije, to je črpalk in cevovodov, je bila jama Kotredež večkrat tik pred potopitvijo. Ravno pri tem pa so delavci TOZD RESD Zagorje pokazali svojo delovno zavest, saj so kljub življenjski nevarnosti, do vrata v vodi, vztrajali in usposobili zadnjo črpalko, s katero so črpali in še črpajo vodo iz jame. Med njimi ni bilo nikogar, ki bi se odrekel zadnjim nalogam, še več, v kritičnih trenutkih so bili v jami po 16 in več ur.

Pri tem se je pokazala politična in delovna zavest vsega kolektiva, ki je s skupnimi močmi ukrotil vodno stihijo in ni samo rešil rudnik pred potopitvijo, temveč tudi usposobil črpalke, s katerimi zdaj črpajo vodo iz zalitega rudnika. Delavci TOZD RESD Zagorja si to priznanje vsekakor zaslužijo, saj so v težkih trenutkih dokazali, da so zmožni premagati tudi najtežje situacije.

Štefan Podgoršek

se je l. 1962 zaposlil na Rudniku Trbovlje kot nekvalificiran delavec in postopoma, najprej kot učni kopač, nato pa kot kopač, s svojim

Srebrno plaketo SOZD REK EK je letos dobil tudi Franc Pušnik, dolgoletni vodja finančno računskega sektorja rudnika Senovo in sindikalni delavec. Izročil mu jo je predsednik delavskega sveta Vili Lukaničič.

Foto: B. Klančar

Tudi letos so bile podeljene plakete SOZD REK EK sedmim skupinam in članom kolektiva, med temi je bil Štefan Podgoršek, rudar — kopač v jami TOZD Premogovnik Trbovlje.

Foto: B. Klančar

kvalitetnim in uspešnim delom postal prvopisani kopač, kar je še danes. Ob njem si je mnogo mladih rudarjev pridobilo poklic KV rudarja, kar potrjuje njegov nesebični odnos do sodelavca in dela.

Aktivno je sodeloval in še sodeluje v DPO in samoupravnih or-

ganih, zdaj mu je poverjena funkcija delegata v Delavskem svetu TOZD Premogovnik Trbovlje in delegata v SIS.

Zaradi strokovnega in preudarnega dela je izredno priljubljen med kolektivom in si to priznanje zasluži.

Ivan Gunzek

je zaposlen v TE Trbovlje že od leta 1945, torej se je tukaj zaposlil takoj po vrnitvi iz NOV. Po poklicu je VK električar in je vsekozi opravljal zahtevno električarsko delo, nekaj časa kot stikalec, trenutno pa je vodja izmene TOZD Proizvodnja električne energije. S svojimi bogatimi izkušnjami pomaga vsem sodelavcem, ki ga zelo cenijo in spoštujejo.

Njegov doprinos k samoupravljanju in družbenopolitičnemu delu je velik in težko bi bilo naštet vse funkcije, ki so mu bile do sedaj poverjene in jih je vestno opravljal ne glede na težave, do katerih prihaja pri štiriizmenskem delu. Za svoje zasluge je bil že odlikovan z državnim odlikovanjem Medaljo dela in prav je, da prejme tudi priznanje SOZD REK Edvarda Kardelja.

Franc Podbevšek

se je rodil v številni rudarski družini in tako že v rani mladosti spoznal tegobe delavskega razreda. Med vojno je bil kot terenec vključen v osvobodilno gibanje, po vojni pa je zelo aktivno poprijel pri izgradnji domovine. Bil je eden prvih predsednikov sindikata na takratnem kopu na Dobrni in bil tudi prvi predsednik tamkajšnjega delavskega sveta. Po ukinitvi dnevnega kopa je svoje DPO in samoupravno delo nadaljeval na Separaciji premoga Trbovlje, zdaj pa je zaposlen v DO IMD, kjer je v prejšnji mandatni dobi izvrševal funkcijo predsednika delavskega sveta. DO in tako spet potrdil svoje sposobnosti. Leta 1980 mu je bil podeljen znak Sindikatov Slovenije za uspešno delovanje v DPO in samoupravnih organih. Kljub letom in dolgoletnemu delovnemu stažu je pri svojem delu še vedno uspešen in prizadeven, tako, da priznanje nedvomno zasluži.

Matek Jože

je zaposlen v jami Ojstro kot rudarski nadzornik. Svojo pot pri tem kolektivu je začel kot vajenec, saj je obiskoval rudarsko šolo v Tr-

bovljah, kasneje pa še nadzorniško v Ljubljani. Odkar je zaposlen, deluje na najodgovornejših delovnih mestih, na odkopu v neposredni proizvodnji in v svoji delovni sredi ni pomaga ustvarjati pristne medsebojne odnose med delavci. Bil je vedno med prvimi, ki so sodelavcem, rudarjem, znali pokazati, da je premog še vedno naš osnovni vir energije, in da je vsaka tona premoga, ki ugleda dnevno svetlobo, važna za našo družbo.

Letos je bil izvoljen za predsednika delavskega sveta TOZD Premogovnik Ojstro in bo to priznanje nedvomno vzpodbudno za njegovo nadaljnje delovanje.

Priznanja

PRIZNANJE JAMSKIM REŠEVALCEM

Vsako leto podeljuje kolektiv našega kombinata vsem članom kolektiva, ki že več let delujejo aktivno v jamskih reševalnih moštvih, posebna priznanja — plakete reševalca. Gre za priznanje ljudem — sodelavcem, našim tovarišem, ki poleg svojega rednega dela skrbe za varnost in v primeru nesreč pri delu tudi za hitro in uspešno reševanje sodelavcev in družbenega premoženja.

Priznanja v obliki plakete — kovinski in pisni del, so prejeli letos člani jamskih reševalnih moštev, ki delujejo v okviru reševalnih postaj v Hrastrniku, Kanižarici, Senovem, Trbovljah in Zagorju.

Plaketo reševalca so prejeli: — bronasto plaketo za petletno aktivno sodelovanje Anton Koban, Ivan Ferlin III, Anton Gnus, Alojz Kozole V, Franc Lokošek, Martin Možgon, Željko Pirš, Štefan Pirš, Štefan Resnik, Jože Kastelic, Teodor Garič, Mujo Maličbegovič, Vitomir Dragutinovič, Vilko Stuhne, Živko Blagojevič;

— srebrno plaketo za desetletno sodelovanje so prejeli:

Franc Pušnik

je dolgoletni vodja gospodarskega računskega sektorja rudnika Senovo. Franc Pušnik je dokazal, da lahko finančni strokovnjak veliko doprinese k delu v OOOZS. V svojem prostem času je prenašal svoje izkušnje na mlajše in ogromno prinesel k boljšemu razumevanju vprašanj in problemov z gospodarsko-finančnega področja, zlasti pri uresničevanju funkcije pri razpolaganju z dohodkom. Predlagan je zlasti zaradi vloženega truda pri združevanju DO Rudnik Senovo v SOZD REK Edvarda Kardelja.

Vsem prejemnikom plaket tople čestitke!

Ernest Ščukanec, Jože Albert, Rudolf Kreže, Vlado Spur, Franc Brumen, Nande Forte, Franc Češnovar, Jože Drnovšek, Ivan Matek, Niko Oberčkal in Ivan Ulaga. Vsi ti so prejeli poleg plakete tudi barvno grafiko Franca Kopitarja na rudarsko temo;

— zlato plaketo za petnajstletno aktivno delo v jamskih reševalnih četah so prejeli: Matjaž Hočevan, Janez Rokavec in Peter Škrabar.

Priznanja — plakete in značke ter grafike so prejeli jamski reševalci po končani osrednji proslavi ob dnevu rudarjev in prazniku kombinata v Hrastrniku. (tl)

DIPLOME IN NAGRADE INOVATORJEM

Kot običajno vsako leto tako so tudi letos pripravile komisije za izume in tehnične izboljšave pri posameznih temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih predloge za osvojitve predlaganih racionalizacij oziroma tehničnih izboljšav na raznih področjih dela. To delo so komisije opravile pred letošnjim dnevom rudarjev in praznikom kombinata, nato pa je predloge uskladila komisija za inovacijske dejavnosti pri kombinatu.

Na predlog teh komisij in ob soglasju pristojnih organov upravljanja so bila na letošnji proslavi dneva rudarjev v Hrastniku podeljena priznanja in nagrade šestnajstim sodelavcem iz vrst članov našega kombinata. Ta priznanja in nagrade so prejeli naslednji tovariši:

— iz DO Zasavski premogovniki:

Alojz Ostrožnik, v.k. ključavničar v TOZD RESD Zagorje, je dobil priznanje in nagrado v višini 22.682,85 din, in sicer za vgraditev radialnega aksialnega ležaja v črpalko Laptevsky;

Franc Seljak, v.k. kovinar iz TOZD RESD Zagorje je dobil priznanje in nagrado v znesku 12.749,45 din za pripravo za izdelavo vseh vrst objemk za pritrditev cevovoda v jaških;

Jože Birusa, vulkanizer iz istega TOZD je dobil priznanje in nagrado v znesku 4.303 din za osvojeno obložitev difuzorjev črpalke Flyght B 2075.

Alojz Cimperšek, rudar kopač iz TOZD Premogovnik Hrastnik, je že prej dobil nagrado v znesku 8.767 din, sedaj pa je prejel priznanje za osvojeno vpenjalno napravo za stropni lok TH.

Jože Medvešek, kovinar jamske mehanizacije v TOZD RESD Hrastnik, je že prej prejel nagrado v znesku 4.000 din, sedaj pa le priznanje za osvojeno izboljšavo pri mazanju Salzgitter ventilov na stojkah.

Anton Žohar, tretjinski nadzornik iz TOZD Premogovnik Hrastnik, je že prej prejel nagrado v znesku 11.250 din, sedaj pa le priznanje za osvojeno hidravlično sekiro.

Ludvik Škorjanc, kovinar jamske mehanizacije, je že prej prejel 11.250 din, tokrat je prejel priznanje za izdelano hidravlično sekiro.

Marjan Čož, strojni nadzornik v TOZD RESD Trbovlje, je že prej prejel 1.000 din, sedaj pa priznanje za osvojeno izboljšavo pri krivljenju konusnih segmentov.

Anton Umek, ki opravlja zahtevna strojna opravila v TOZD RESD Trbovlje, je že prej prejel 1.000 din nagrade, sedaj pa le priznanje za isto izboljšavo, t.j. krivljenje konusnih segmentov.

Vinko Krajnik, iz TOZD Separacija premoga Trbovlje, je prejel priznanje za osvojeno inovacijo podlaganje kretnic s ploščatim železom po vsej dolžini pragov pod ojstricami.

— Iz DO Rudarska gradbena dejavnost:

Jože Kreže, iz TOZD Gramat, je prejel nagrado v znesku 2.851 din in priznanje za osvojeno izboljšavo pri namestitvi mreže pred drobilcem za predsejanje dolomitnega drobljenca, prejel pa je še drugo nagrado v znesku 10.441,20 din in priznanje za zamenjavo diesla motorjev z domačimi.

Marjan Kreže, vzdrževalec strojnih naprav v TOZD Gramat, je prejel nagrado v znesku 2.851 din in priznanje za osvojeno izboljšavo pri namestitvi mreže pred drobilcem za predsejanje dolomitnega drobljenca.

Franc Blaznik, vodja skupine v TOZD ESMD, je dobil nagrado v znesku 8.365 din in priznanje za osvojeno vpenjalno napravo za kotni brusilni stroj.

— Iz DO Industrijske montažne delavnice:

Ivan Močilar, v.k. ključavničar iz TOZD SIMD, je že prej prejel nagrado v višini 2.000 din, sedaj pa priznanje za sprejeto pripravo za rezanje stranic jamskih vozičkov.

Janez Dimec, strugar iz TOZD SIMD, je že prej prejel nagrado v višini 500 din, sedaj pa le priznanje za osvojeno izboljšavo pri vrtanju prirobnic.

Franc Gosak, kovinar iz TOZD SIMD, je prejel priznanje za osvojeno izboljšavo podvozja jamskega vozička.

Letošnje število inovatorjev je bilo v primerjavi s prejšnjimi leti nekoliko manjše, manjše pa so bile tudi izplačane nagrade oziroma masa sredstev,

namenjenih za te nagrade. Po končani proslavi je bilo izplačanih skupno 64.203,50 din, šestim inovatorjem za sedem osvojenih tehničnih izboljšav, deset inovatorjev pa je prejelo le diplome oziroma priznanja za osvojene tehnične izboljšave, medtem ko so nagrade v skupnem znesku 39.767 din bile izplačane že pred praznikom.

Vsem racionalizatorjem oziroma inovatorjem za osvojene in nagrajene tehnične izboljšave toplo čestitamo in želimo, da bi našli med člani kolektiva še mnogo posnemalcev.

PRIZNANJA JUBILANTOM DELA

Na temelju določil samoupravnih splošnih aktov in določil družbenega dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1982 smo tudi v letošnjem letu dali članom kolektiva — jubilentom dela, priznanja v obliki denarnih nakazil. Prejeli so jih za 10, 20 in 30-letno delo, in to takoj po končani osrednji proslavi v Hrastniku. Iz posameznih delovnih organizacij, združenih v naš kombinat, je prejelo jubilejne nagrade 251 jubilentov iz DO Zasavski premogovniki, 98 jubilentov iz DO Rudarska gradbena dejavnost, 48 jubilentov iz DO Termoelektrarna Trbovlje, 20 jubilentov iz DO Industrijske montažne delavnice, 33 jubilentov iz EDO Rudnik Senovo, 25 jubilentov iz EDO Rudnik Kanižarica, iz DS ASO štirje in iz DS TSO dva jubilanta.

V DO ZPT je bilo 91 jubilentov za 10-letno, 58 za 20-letno in 102 za tridesetletno delo. V DO RGD je bilo 51 za 10-letno, 33 jubilentov za 20-letno delo in 14 jubilentov za 30-letno delo. V DO IMD je bilo 8 jubilentov za 10-letno, 5 jubilentov za 20-letno in 7 jubilentov za 30-letno delo. V DO TET je bilo 8 jubilentov za 10-letno, 27 jubilentov za 20-letno in 13 za 30-letno delo. V DS ASO je bil en jubilent za 10-letno delo in trije jubil-

lanti za 30-letno delo. V DS TSO sta bila dva jubilarita za 10-letno delo. V Rudniku Kanižarica je bilo 14 jubilaritov za 10-letno delo, 7 za 20-letno delo in 4 jubilariti za 30-letno delo. Na Rudniku Senovo je bilo 12 jubilaritov za 10-letno delo, 11 jubilaritov za 20-letno delo in 10 jubilaritov za 30-letno delo.

Skupno je prejelo jubilejne nagrade v letošnjem letu 187 članov kolektiva po 6.415 din za 10-letno delo, 141 članov kolektiva po 9.623 din za 20-letno delo in 153 upravičencev po 12.830 din za 30-letno delo. Vseh jubilaritov je bilo skupno 481. Vrednost vseh izplačanih jubilejnih nagrad je znašala v letošnjem letu 4.519.438 din.

Vsem jubilarantom tudi tokrat najboljše želje in čestitke!

POMOČ VDOVAM IN OTROKOM SMRTNO PONESREČENIH

Ob letošnjem dnevu rudarjev in prazniku našega kombinata je bila izplačana vsakoletna denarna pomoč vdovam in otrokom članov kolektiva, ki so se v preteklih letih smrtno ponesrečili ob delu. Kriteriji so

vsebovani v posebnem pravilniku, denarna pomoč pa temelji oziroma izvira iz sklada solidarnosti v letošnjem letu.

Skupno 68 vdov je prejelo pomoč v višini po 4.500 din (iz DO ZPT 60, iz DO RGD pet in iz EDO Senovo tri). Predšolski otroci so prejeli po 2.800 din in jih je bilo skupno pet (iz DO ZPT trije, iz DO RGD eden in iz EDO Senovo eden), štirinajst osnovnošolskih otrok je dobilo pomoč v znesku po 3.600 din (iz DO ZPT 9, iz DO RGD štiri in iz EDO Senovo eden). Sedem otrok, ki se šolajo v poklicni šoli, je prejelo pomoč v znesku po 4.500 din (iz DO ZPT štiri, iz DO RGD eden in iz DO Rudnik Senovo dva). Osem otrok, ki se šolajo na srednjih šolah, je prejelo pomoč po 4.500 din (iz DO ZPT pet, iz DO RGD dva in iz EDO Rudnik Senovo eden). Dva otroka, ki se šolata na višjih šolah, sta prejela po 5.300 din (eden iz DO ZPT in eden iz DO RGD). Dva otroka, ki se šolata na visokih šolah pa pomoč v višini po 5.300 din (iz DO ZPT dva). Skupno je letos prejelo denarno pomoč s strani kolektiva 106 vdov in otrok smrtno ponesrečenih članov kolektiva. Letošnja denarna pomoč je znašala za vse naštete skupno 459.100 din.

Potek raziskav

NA OBMOČJU
OPUŠČENEGA
PREMOGOVNIKA
GLOBOKO

V letošnji drugi in četrti številki našega glasila Srečno je bil objavljen pregled predvidenih raziskav na območju REK EK. DO ZPT za srednjeročno obdobje 1981—1985 in program raziskovalnih del za leto 1982 na območju DO ZPT in DO Senovo ter DO Kanižarica, za katerega bomo koristili sredstva, ki so bila dosežena s plačilom dela prodajne cene bencina in plinskega olja. Nosilec programa teh raziskav je REK EK.

V četrti številki glasila, kjer sem podal opis teh predvidenih raziskovalnih del, nisem navedel raziskovalnih del, ki se že drugo leto vršijo na območju pred leti opuščenega premogovnika Globoko pri Brežicah. Tudi ta raziskovalna dela na območju Globokega opravljamo v okviru REK EK in so doslej dosegla zelo pozitiven rezultat, zato jih bom v krajšem sestavku opisal.

Bivši rudnik lignita Globoko oziroma njegovo nahajališče leži zahodno od reke Sotle ob meji med SR Slovenijo in SR Hrvatsko in je oddaljeno cca sedem kilometrov od železniške postaje Brežice. Ta rudnik je obratoval pred, med in po drugi svetovni vojni vse do leta 1958, ko so z redno proizvodnjo prenehali in so nadalje odkopavali le z že odprtih predelov. Najvišja proizvodnja je bila evidentirana v letu 1940, to je 20.700 ton.

Po drugi svetovni vojni so pričeli leta 1958 odkopavati kremenčev pesek. Leta 1963 so povsem prenehali odkopavati premog in prešli izključno na pridobivanje kremenčevega peska in gline. V zadnjem letu, to je 1962, je bila proizvodnja še 1.360 ton.

Ko je bilo redno odkopavanje premoga končano, se je na tem območju razvil površinski

Na proslavi ob dnevu rudarjev in prazniku kombinata smo tudi letos počastili spomin na umrle in ponesrečene ter v NOB padle člane kolektiva.

Foto: B. Klančar

kop, na katerem pridobivajo beli kremenčev pesek, ki se uporablja v steklarstvu in sivo glino za izdelavo opeke in keramičnih izdelkov. Najintenzivnejše raziskave, ki naj bi pokazale količino in lego lignita, so bile v letih 1921 in 1922 in kasneje med drugo svetovno vojno 1942. Vse te raziskave so izvršili le na ozjem eksploatacijskem območju. Kasnejše raziskave so zajele širše območje, vendar so z njimi raziskovali le nahajališče kremenčevega peska in gline. Zadnje vrtine so bile zavrte leta 1963 in so služile le za izračun zaloga kremenčevega peska in gline in zato niso prevrtale lignitnih plasti.

Kasnejše vrtine, ki so bile zavrte v letih 1971, 1972, 1974 in 1975 proti zahodu in jugu za raziskavo nahajališča kremenčevega peska in gline, so navrtale lignit in nekatere so segale celo do talnine glavne lignitne plasti.

Ohranjene jamske karte nam povedo, da so lignit odkopavali le v vsem severnem in centralnem delu nahajališča, kremenčev pesek pa jamsko le v osrednjem delu in se pomikali proti zahodu, glino pa v osrednjem in južnem delu.

Izvršena so bila, ko je premogovnik še obstajal, tudi jamska raziskovalna dela z raziskovalnim rovom proti zahodu in so z njim sledili lignitni sloj debeline preko dveh metrov na dolžini preko 200 metrov.

Po zadnjem potrjenem elaboratu zaloga lignita z dne 10. 12. 1964 so bile potrjene zaloge:

A	14.000 ton
B	40.500 ton
C1	420.000 ton
C2	1.000.000 ton
Skupaj:	1.474.500 ton

Povprečne vrednosti analiz rovnega premoga iz leta 1957 so bile:

	%
vлага	33
pepel	7,14
žveplo celokupno	1,5
gorljive snovi	49,44

kalorična vrednost

zgorjna

3140 Kcal/kg ali 13,125 MJ

spodnja

2780 Kcal/kg ali 11,620 MJ

Spričo navedenih dejstev in velikega pomanjkanja energetskih virov je bil v okviru Enote za odkrivanje in raziskovanje mineralnih surovin posebnega družbenega pomena pri Raziskovalni skupnosti SR Slovenije že za leto 1981 sprejet program, da se prične z raziskovalnim vrtanjem najprej na območju opuščene rudnika lignita Globoko, zlasti še, ker se nahaja v neposredni bližini velik potrošnik lignita, to je tovarna celuloze Đuro Salaj, ki sedaj koristi Velenjski lignit.

Po tem sprejetem programu je bilo v letih 1981 in 1982 iz sredstev RSS izvrtanih devet raziskovalnih vrtin v skupni dolžini 1122 metrov. Te raziskovalne vrtine so bile locirane na ozemlju južno in zahodno, v neposrednem podaljšku opuščenih rudarskih del.

Raziskave so bile programirane tako, da je bila največja pozornost usmerjena v prvi vrsti zaloga lignita ter legi in lignitnih plasti. Ker pa nahajališče vsebuje tudi kremenove peske in gline, so bile vzporedno z lignitom obdelane tudi osnovne lastnosti peskov in glin.

Pred pričetkom raziskovalnega vrtanja je bila izdelana detajlna geološka karta v merilu 1 : 5000, in to za ozemlje, ki zajema površino 10 km². S temi raziskavami je bilo ugotovljeno, da se na tem območju pojavlja več tanjših lignitnih slojev in en sloj lignita kot glavni, zato ga imenujemo glavni lignitni sloj in znaša njegova povprečna debelina cca 2,2 metra.

Z raziskovalnimi vrtinami je bilo ugotovljeno, da lignitno ležišče v smeri vzhod—zahod seka večji prelom in ga deli v dva bloka. Severni blok je doslej raziskan z osmimi vrtinami in v tem bloku na osnovi teh raziskovalnih vrtin cenijo zaloge na ca 2,5 milijonov ton.

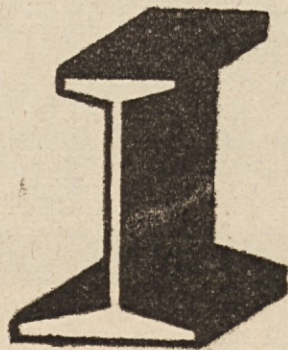
Ker so raziskovalne vrtine v severnem bloku pokazale pozitivne rezultate, je bilo nujno z raziskovalnimi vrtinami raziskovati tudi južni blok. Zaradi omejenih sredstev v okviru enote pri RSS je bil izdelan dodatni program raziskav za to območje in posredovan ter sprejet kot program za leto 1982, ki se financira iz sredstev, ki se namensko zbirajo od prodajne cene tekočih goriv.

Iz teh redstev so bile zavrte tri dodatne vrtine, kar pa ne zadošča, saj bo z njimi raziskan le en profil v dolžini 1400 metrov, v drugem profilu pa bo zavrta le ena raziskovalna vrtina. Ker naj bi bila v tem drugem profilu zavrta vsaj še ena vrtina, da bi bila možna boljša ocena zaloga lignita v tem južnem bloku, kjer se že sedaj cenijo na cca 3,5 milijonov ton, naj bi se sredstva za to dodatno vrtino pridobila pri Planski poslovni skupnosti za premog.

Z izvedbo vseh teh raziskovalnih vrtin bi bila končana I. faza geoloških raziskav in izdelano detajlna geološko poročilo kot osnova za izdelavo »Študije o možnosti odkopavanja premoga v nahajališču Globoko«, ki jo že za leto 1982 financira enota pri RSS, študijo pa bo izdelal Rudarski inštitut v Ljubljani.

S tem prispevkom sem hotel seznaniti bralce našega glasila »Srečno«, kako potekajo raziskave in kakšne so ugotovitve za prvo ponovno odprtje pred leti opuščene premogovnika — rudnika lignita Globoko.

A. J.

Ob 9. avgustu prazniku občine Zagorje

Med velike dogodke narodno-osvobodilnega boja na Slovenskem v prvih mesecih fašistične okupacije stare Jugoslavije nedvomno sodi tudi napad revirske partizanske čete na sovražno postojanko v Toplicah v noči med 8. in 9. avgustom 1941. leta.

Priprave na ustanovitev revirske partizanske čete segajo v maj 1941. leta, ko je Sergej Kraigher prinesel sporočilo članom takratnega okrožnega komiteja za Revirje, da je ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda in so si komunisti v Revirjih zadali nalogo pričeti oborožen boj proti okupatorju.

Prva bitka revirske partizanske čete in mnoge podobne oborožene akcije šibkih, vendar po svobodoljubnih idejah močnih partizanskih enot širom po Jugoslaviji v času, ko je fašistični škorenj pregazil Evropo, pomenijo uvod v slavno in zmagovito epopejo jugoslovanskih narodov in narodnosti za nacionalno in socialno osvoboditev.

Prvi boji revirske partizanske čete 57 mož komunistov-skojcevcev, pomeni tudi temelj Osvobodilne fronte v Revirjih in Spodnji Štajerski, ko jo je hotel Hitler kot prvo napraviti nemško.

Osvobodilni boj in revolucionarne spremembe od prvih partizanskih čet, prvih narodnoosvobodilnih odborov do zmage nad fašizmom v maju 1945. leta so tesno povezane z dejavnostjo Komunistične partije Jugoslavije vse od njene ustanovitve v letu 1920, z mnogimi revolucionarji, Čebinskim kongresom iz leta 1937, še posebej pa z dejavnostjo tov. Tita in Kardelja, tvorcema današnje Jugoslavije, prav tako pa tudi z Revirji, ki so v predvojni Jugoslaviji kot tudi v narodnoosvobodilni vojni prispevali viden delež v boju za nacionalno in socialno osvoboditev.

V spomin na prvi veliki boj revirskih partizanov praznuje občina Zagorje občinski praznik 9. avgusta. Ob tem pa se občani Zagorja vedno znova s ponosom spominjajo 592 borcev, ki so darovali svoje življe-

nje za svobodo, 2966 internirancev in vseh 5771 aktivnih udeležencev narodnoosvobodilne vojne občanov občine Zagorje, kar priča o popolni privrženosti našega kraja narodnoosvobodilnemu gibanju in hkrati pomeni nadaljevanje stoletnega boja mnogih kmečkih, rudarskih rodov za svobodo in pravičnejši družbenoekonomski red, ki ga uresničujemo v Titovi Jugoslaviji.

Ob vsakem prazniku naše občine pa se oziramo tudi na prehojeno pot in beležimo pridobitve tega časa v občini na področju gospodarstva, družbenega in osebnega standarda prav tako pa tudi na področju družbenopolitičnih odnosov. Vsak občinski praznik pa je tudi dan, ko si zadajamo nove naloge.

Letošnji 9. avgust bomo praznovali po zaključku kongresov ZK, ki so opozorili na napake v našem skokovitem družbenopolitičnem in gospodarskem razvoju in dali smernice za nadaljnje delo. Naš praznik pa bo potekal tudi v času izredno zaostrenih gospodarskih razmer v svetu, še posebej pa v vsej Jugoslaviji, ki tudi niso obšle našega kraja. Naše gospodarstvo se srečuje s pomanjkanjem reproductivnih materialov, dviganjem cen, zapiranjem vzhodnih in zahodnih tržišč, občasnim pomanjkanjem mazuta, še posebej pa s problematiko premogovnika z vdorom vode in mulja v jamo Kotredež.

Letošnji 9. avgust res ne bomo praznovali z velikimi otvoritvami, kar pa ne pomeni, da se ne odvijajo v našem prostoru aktivnosti s ciljem izboljšanja stanja v gospodarstvu, poleg njih pa tudi aktivnosti v zvezi z nadaljnjo gradnjo stanovanjskih in nujnih infrastrukturnih in komunalnih objektov. Naj naštejemo le nekatere: Delovnemu kolektivu tovarne plinobetona Siporeks je uspelo združiti sredstva porabnikov za izgradnjo druge faze tovarne po minimalnem programu, kar bo omogočilo povečanje zmogljivosti za 45% ob nespremenjenem številu zaposlenih, s tem pa izboljšanje ekonomičnosti poslovanja.

Sanacijska dela v jami Kotredež so deležna posebne skrbi Skupščine občine, njenega izvršnega sveta in vseh družbenopolitičnih organizacij, saj pomeni uspešna sanacija kontinuiteto proizvodnje premoga ter tudi nezmanjšan gospodarski potencial občine. Danes lahko rečemo, da poteka sanacija uspešno, saj je uspelo z intenzivnim črpanjem vode znižati nivo v vodonosnem dolomitnu na širšem območju že za 240 m in je pritisk v drenažnih vrtnah na 6. obzoru med 7. in 5. bari. Izvajajo pa še tudi očiščevalna dela v tretji etaži v polju 77 ter se predvideva obnovitev proizvodnje v enem delu jame že v zadnjem kvartalu tega leta.

Brez posebnih slovesnosti so letos na pomlad pričeli graditi toplarno pri SVEI, iz katere bodo ogrevali poleg Svec tudi nov stanovanjsko poslovni objekt s 36 stanovanji nasproti občine, v drugi fazi izgradnje pa tudi stanovanjski kompleks Grčar I in II z Delavskim domom in kompleks upravne zgradbe DO Beton, kjer so sedaj ogrevalne naprave prirejene na tekoče gorivo. Nova toplarna bo izkoriščala kot gorivo lesne odpadke v kombinaciji z domačim premogom ter b I. faza postavljena v pogon že pred ogrevalno sezono 1982/83.

Celotno toplovodno omrežje je koncipirano tako, da se bo možno nemoteno priključiti na toplovod iz TE-TO III, ko bo ta pričela obratovati predvidoma med leti 1985 in 1990.

Za občinski praznik bo dokončan poslovno stanovanjski blok SPO-82 s prostori za samopostrežbo in vozliščno telefonsko centralo, ki jo financira samoupravna komunalna interesna skupnost iz sredstev posebnega namenskega prispevka združenega dela. Na Izlakah je v polnem teku gradnja prizidka k osnovni šoli kar bo omogočilo celodnevno osnovno šolo v tem kraju in bo našla svoj prostor tudi otroška vzgojno varstvena ustanova.

Spomladi je Gostinsko podjetje Zagorje, ki deluje v sklopu

SOZD ABC Pomurka, odprlo obrat družbene prehrane v Kisovcu, skoraj istočasno pa prevzelo v upravljanje tudi Medijske Toplice in si zadalo nalogo ob pomoči vse družbenopolitične skupnosti in združenega dela izvesti nujna potrebna adaptacijska dela.

Posebna prizadevanja za izboljšanje gospodarskega položaja ugotavljamo v tovarni Energoinvest-Varnost, kjer bistveno presegajo fizični obseg proizvodnje glede na enako obdobje lani in dosegajo tudi ugodne finančne rezultate, kar govori za to, da se naložba v nove prostore v Potoški vasi in novo strojno opremo bogato obrestuje. Z enakim namenom povečuje obratne prostore delovni kolektiv Deloze, ki je pretežno izvozno usmerjena:

Na potoku Medija pri avtobusni postaji potekajo obširna regulacijska dela, ki bodo omogočila jeseni pričetek gradnje stanovanjskih stolpičev z 210 stanovanji. Istočasno pa se pričinja tudi modernizacija ceste Toplice — Senožeti.

Viden razvoj naše občine od osvoboditve pa tudi letošnje aktivnosti v gospodarstvu in zadovoljevanje skupnih potreb z izgradnjo infrastrukturnih objektov pomeni, da je vsak 9. avgust ne le pomnik prve borbe z okupatorjem na naših tleh, temveč tudi trenutek, ko k zgradbi naše samoupravne socialistične stvarnosti dodajamo nove drobce.

Metod Malovrh

REPUBLIŠKI RUDARSKI INŠPEKTORAT —

sprememba v vodstvu

Sredi julija 1982 je prenehala funkcija glavnega republiškega rudarskega inšpektorja tovarišu Francu Jurmanu, dipl. inž. rud., hkrati pa je prevzel to odgovorno dolžnost Janez Grašič, dipl. inž. rud. Ob »primopredaji« poslov glavnega republiškega rudarskega inšpektorja sta se oba rudarska strokovnjaka zglasila tudi v Zasavskih premogovnikih — TOZD Premo-

govnik Kotredež. V razgovoru so sodelovali tudi naši sodelavci.

Tovariš Franc Jurman je bil na odgovornem mestu republiškega rudarskega inšpektorja in nato glavnega republiškega rudarskega inšpektorja skupno 21 let. V tem času je s svojim strokovnim znanjem, s svojim pristopom in dobrim ter vzajemnim sodelovanjem v mnogočem pripomogel k razvoju zasavskega oziroma revirskega rudarstva, pa tudi rudarstva v širšem slovenskem prostoru. Zelo se je angažiral pri reševanju številnih problemov v naših jamah, pa tudi zunanjih objektih in pri reševanju drugih problemov, ki so se pojavljali bodisi pri pripravljanju projektov ali pa pri njihovem izvajanju. Pogosto je sodeloval pri reševanju naših najtežjih problemov, ki so se pojavljali v preteklih letih, predvsem pri vdoru vode in mulja na odkopna delovišča, v zadnjem obdobju pa predvsem pri reševanju nadvse težkih problemov, ki so se pojavljali pri vzpostavitvi vnovičnega obratovanja poplajene jame Kotredež in pri-

četka obratovanja površinskih kopov pri ZPT. Za vso njegovo skrb, pomoč, pobude in razreševanja številnih strokovnih, organizacijskih, varnostnih in drugih problemov, mu je celoten kolektiv našega kombinata, posebno pa še rudarji zasavskih premogovnikov, Senovega in Kanižarice ter RGD, zelo hvaležen in ga bomo ohranili v najboljšem spominu.

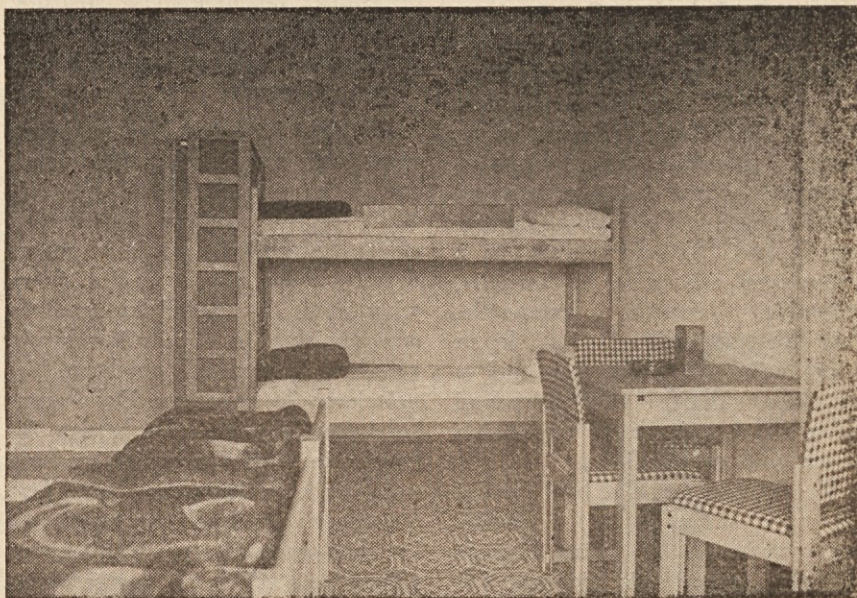
Zelimo mu še dolgo in zdravo življenje, predvsem polno uspeha in tovariškega sodelovanja na vseh področjih, kjer koli bo v bodoče deloval in živel. Naj ga povsod spremlja rudarski SREČNO!

Novo imenovanemu glavnemu republiškem rudarskemu inšpektorju tovarišu Janezu Grašiču pa želimo na tako odgovornem mestu, da bi s srečno roko, predvsem pa pretehtanimi odločitvami in skupnim sodelovanjem pomagal k nadaljnjemu vzponu slovenskega rudarstva v vseh pogledih, tako strokovnotehničnem kakor tudi varnostnem.

Tudi njemu velja ob nastopu tako odgovorne dolžnosti rudarski SREČNO!

Sodelavci

SE ZADOVOLJNO
VRAČAJO Z DOPUSTA

Notranjost ene izmed bivalnih sob novozgrajenega počitniškega doma na Rabu.

Foto S. Koritnik

Povedali so naslednje:

Adolf Alešnik, TOZD Premogovnik Kotredež

— Imel sem izredno lep dopust. S štiričlansko družino sem letoval na Rabu od 20. 6. do 30. 6. letos v odlično urejenem novem domu. Ta dom je nekaj tako lepega, da sploh ne morem povedati, kako sem bil prijetno presenečen. Imeli smo sobo, kuhinjo, v kateri je hladilnik, štedilnik in posoda, da si lahko tudi kaj skuhaš ter sanitarije. Okolica doma je lepo urejena.

Hrana je bila odlična, pijača pa skoraj zastoj. Sicer pa bi šel, če bi prišel na vrsto, rad sem letovat vsako leto ne glede na ceno oskrbnega dne. Moja velika želja je, da bi še naprej adaptirali in naredili veliko sob.

Še enkrat naj poudarim, da ne znam dovolj opisati navdušenja nad lepoto doma in zadovoljstva, ki sem ga užil na tem dopustu. Knapje pravimo, da smo veseli, ker smo videli, da smo denar namenjen gradnji doma, pravilno naložili.

Jože Potokar, rudar v TOZD Premogovnik Trbovlje

— Bil sem na preventivnem zdravljenju na Rabu od 20. do 30. junija letos, in sicer so mi to omogočili na našem sindikatu, zato sem letoval zastoj. Plačal sem samo vožnjo z avtobusom, ki so jo organizirali na sozdu.

Stanoval sem privatno, kakih dvajset minut od novega lepega počitniškega doma, kjer sem se hranil. S kvaliteto in količino hrane sem bil zelo zadovoljen, prav tako tudi s pijačo, alkoholno in brezalkoholno, ki je bila zelo poceni, manj pa s prepočasno postrežbo. Lepa je okolica doma, plaža pa zelo neurejena. V glavnem pa se z letošnjim dopustom lahko samo pohvalim. Letos bom šel v pokoj, če bom imel možnost, bom šel še kdaj letovat na Rab.

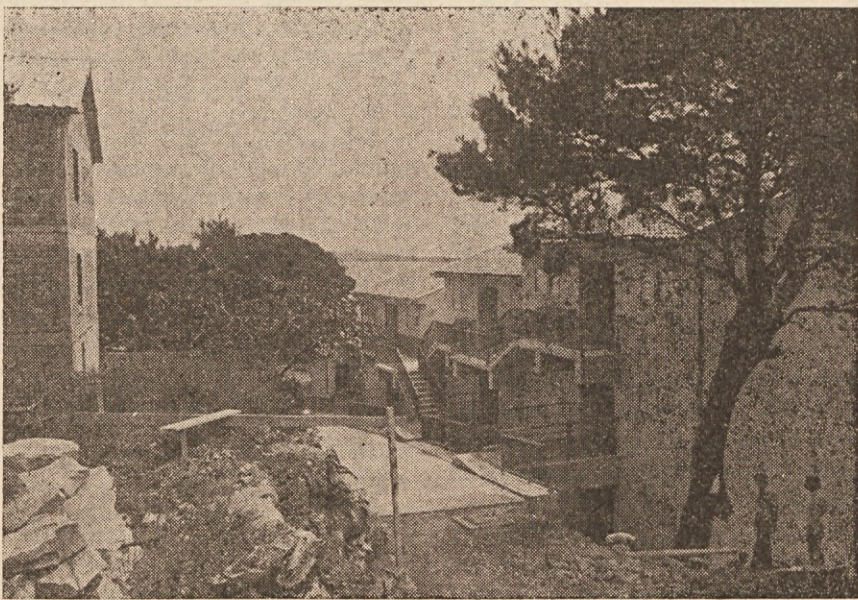
Iztok Cilenšek, TOZD Premogovnik Kotredež

— Z ženo in otrokoma sem letoval v prikolicah v Čateških toplicah. Prikolica je dovolj prostorna, pred-

Prednja stran novozgrajenega počitniškega doma REK EK na Rabu. Pogled na morje.

Foto S. Koritnik

Prva etapa gradnje počitniškega doma na Rabu je končana. Tehnični prevzem je bil 15. 6. 1982, prvi letovalci pa so se vselili v ta dom 20. junija 1982.

Foto S. Koritnik

vsem še, ker ima predprostor pokrit z baldahinom. Ker stoji na soncu, je podnevi v njej precej vroče in bi lahko predprostor imenitno izkoristili, tako da bi tja postavili plinski štedilnik. Prav bi prišel tudi večji hladilnik.

Meni je takšen način letovanja zelo všeč, saj nisem vezan na uro, ob kateri bi moral hoditi jesti v menzo pa še ceneje je. Za prikolico sem plačal 1500 din in sem

prepričan, da bi bil dopust na morju veliko dražji.

Kamp je tu odlično urejen, za kopanje pa imaš na razpolago šest bazenov z različno toplo vodo.

Predlagam, enakega mnenja so tudi sodelavci, s katerimi sem govoril, da bi zbrali sredstva in kupili še kakšno prikolico, ki bi jo postavili na Bledu ali v Bohinju. Na morje hodijo ljudje predvsem zaradi otrok, veliko pa je takšnih,

ki si žele gorskega miru, takšnih, ki radi delajo krajše izlete v hribe in bi bila to zanje idealna rešitev.

Stanko Lebar, strelec, TOZD Premogovnik Kisovec, kjer je zaposlen že 29 let.

— Letoval sem v domu v Crikvenici, kjer sem se odlično počutil. Dvoposteljna soba, ki mi je bila dodeljena, je lepa, hrana zelo dobra, strežno osebje prijazno.

Predvsem pa sem bil zadovoljen s cenami pijače. Pohvaliti moram sindikat v kombinatu, ker nam je priskrbel pijačo po lastni ceni. Lepo se zahvaljujem sindikalnim delavcem tudi za to, da so me, čeprav sem malo pred upokojitvijo, poslali preventivno — brezplačno letovati.

Franc Miklavčič, strojni črpalničar, zaposlen v TOZD Kisovec že 27 let.

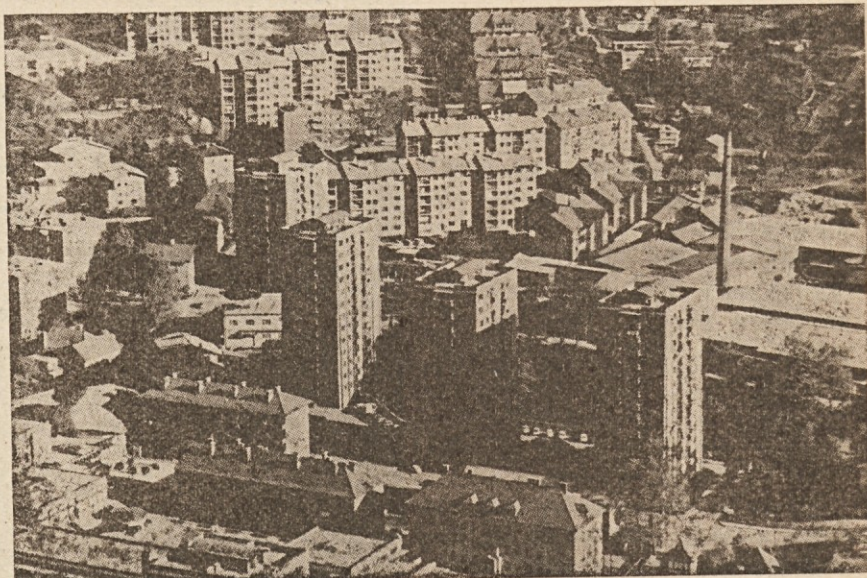
— Bil sem na preventivnem zdravljenju v Crikvenici od 20. do 30. junija. Stanoval sem v sobi s štirimi tovariši. To me ni motilo, bili smo v redu družba. Hrana je bila odlična, pijača zelo poceni, strežno osebje pa prijazno kot malokje. Imam le dve pripombi. Lesenih ležalnikov na plaži ni dovolj za vse, ki letujejo v domu. Dobro bi bilo, če bi jih še nabavili. Jaz ležalnika nisem uporabljal, motil pa me je način nekaterih letovalcev, ki so prisvojili ležalnik za deset dni.

Na Rab vozita dva avtobusa. V Crikvenici izstopi precej letovalcev, tako da peljeta naprej na pol prazna. Zato predlagam, da pot iz Crikvenice nadaljuje le en avtobus.

Besede vseh letovalcev s katerimi sem se letos pogovarjala, so bile približno enake: Bil sem zelo zadovoljen, bilo je odlično, ne znam popisati, kako je dom na Rabu lep.

Spomin na gladovno stavko

Ob letošnjem praznovanju dneva slovenskih rudarjev 3. juliju, torej po 48 letih, se dobro

Staro in novo Trbovlje na Trgu revolucije, Šuštarjevi koloniji in Opekarni.

Foto: Stane Weiss

spominjam, kako je prišlo do prve gladovne stavke v Trbovljah dne 2. 7. 1934 na takratnem zapadnem obratu. Sedaj mu pravijo TOZD Premogovnik Trbovlje. Razmere v takratnem času so bile izredno težavne, zato smo rudarji venomer razpravljali o tem, kako bi si izboljšali svoj položaj. V časopisih smo brali, da so imeli rudarji na Japonskem podobne težave kot pri nas in da so jih reševali z organizacijo prve gladovne stavke rudarjev v eni tamkajšnjih jam.

Ker je bilo tudi pri nas zelo hudo, smo začeli med seboj govoriti o tem, če ne bi kaj podobnega organizirali tudi pri nas, da bi na ta način rešili izredno težavno stanje rudarjev in njihovih družin. Tlelo je v nas dan za dnem.

Imeli smo šiht ponoči. Stali smo na svojem mestu pri lamparni. Bili smo štirje, ki smo hodili stalno na svoja delovišča, ostali pa so šli v čakalnico k razdelitvi (ferlezungi). Pogovarjali smo se, ali bodo ostali še v jami ali ne. Dejal sem, da stopimo pred rov in ugasnimo svetilke. In smo šli. Tema je bila. Tudi nad rovom luč ni gorela. Ko mo stali, mi pravi »komarat«: »Kaj če se vrata odpro?« Jaz pa sem rekel: »Vsi štirje zavpijemo nazaj, nazaj!«

In res, vsi ki so bili prvi pri vratih, so se obrnili proti jami in kričali: »Nazaj, nazaj!« Tako se je po rovu vrnila vsa kolona rudarjev, ki se je vračala z rova. Jakš, Klančičar, Sinkovec in jaz pa smo šli okrog lamparne na svoja mesta, vžgali svetilke in šli proti rovu. V tem času pa so že prihajali rudarji iz čakalnice in tako smo šli vsi v rov, za tistimi, ki so se od prejšnje izmene vrnili. Motorist Franc Mlinar je pripeljal rudarje od jaska 7 in od jaska 1. Vrniti se je moral, ker so vsi rudarji kričali: »Štrajk je!« Mi smo šli na jašek 3 na svoja mesta. Tako je popoldanska tretjina najbolj nastradala. Cel šiht so garali, nato pa so šli lačni in žejni nazaj. Tako so biti ti rudarji 80 ur, mi ostali pa 72 ur v jami. Bil sem pri reševalnem moštvu. Že naslednji dan je bilo treba poskrbeti za popoldansko tretjino in nekatere spraviti v bolnišnico zaradi izčrpanosti.

Ko sem tudi sam prispel ves izčrpan 5. julija 1934 opoldan domov, mi je postalo slabo. Popil sem malo mleka in šel spat. Naslednji dan, 6. julija, se je rodila hčerka.

Vsi štirje smo se našega koraka pri začetku gladovne stavke dolga leta spominjali, vendar tega ni nihče napisal. Da to

ne bi šlo v pozabo, sem se odločil, da to storim jaz.

Uspeha ni bilo dosti, ne v prvi in ne v drugi gladovni stavki. Rudarjem želim vso srečo pri delu in v življenju.

Polde Ovnič

9. kongres ZKJ v Beogradu

Na kratko bi opisal svojo razpravo in podal poročilo o 12. kongresu ZKJ, ki je potekal od 26. do 29. 6. 1982 v kongresnem centru SAVA v Beogradu.

Prisotnih je bilo 1546 delegatov, ki so zastopali Zvezo komunistov Jugoslavije ter povabljenih 335 gostov iz vse domovine in 134 tujih predstavnikov držav, ki so simpatizirali našega edinstvenega samoupravnega demokratičnega sistema SFRJ v svetu.

To je bil kongres kontinuitete in prvi povojni, na katerem ni bilo Tita in njegovega najtesnejšega sodelavca Edvarda Kardelja. Na kongresu se je potrdila nujna misel, ki ostaja trajna obveznost in navdih jugoslovanskih komunistov za nadaljnji razvoj in borbo delavskega ljudstva.

Moja razprava je imela naslov »DRUŽBENO EKONOMSKI POLOŽAJ RUDARJEV V PREMOGOVNIŠTVU REK EK-PREMOGOVNIKI TRBOVJE«

V toku 60 let, ko je bila eksplozija nafte, so v Sloveniji zaprli nekaj rudnikov rjavega premoga. Obdržali so se samo tisti, ki so bili najekonomičnejši na področju eksploatacije. Ko pa je nastala svetovna kriza nafte, smo tu rudarji dožili »prioriteto« in veliko izgubili v tehnološkem razvoju, saj smo se zaradi nafte mačehovsko obnašali do svojih energetskih rezerv.

Zaradi tega je sedaj potrebno vse svoje moči vložiti v pravilno orientacijo na področju domače energije. Rudarji želimo v največji moči meri povečati svoj delež v proizvodnji domače energije, a i-

mamo to slabo stran, da ne moremo mimo sedanjih pogojev dela. Naši delovni rezultati so še vedno odvisni od tujega tehnološkega razvoja in zastarele rudniške opreme, poleg tega pa nas pesti pomanjkanje rezervnih delov. Pohvaliti moramo našo domačo elektrostrojno industrijo, ki je že naredila značajni korak v svojem razvoju rudarske opreme. Na osnovi boljšega koriščenja domače mehanizacije bi tudi prispevali k boljšim delovnim rezultatom ter izboljšali pogoje rudarjem. Poudaril bi, da je nesmiselno v energetiki ustanavljati nove elektrostrojne dejavnosti, ko je možnost z obstoječimi kapacitetami v republikah in državi z integracijo doseči izredne rezultate v tehnološkem napredku. Zato je potrebno onemogočiti energetskim organizacijam združenega dela, da imajo monopolni položaj v gospodarstvu. Videti je, da pozabijo, da je v njihovi verigi člen, ki je bistvenega pomena — RUDARSTVO.

Boriti se moramo, da ustvarimo take družbeno ekonomske odnose, ki bodo omogočili delitev po ustvarjenih delovnih rezultatih. Že v začetku leta v letnem planu bi nam morali biti poznani tudi pogoji poslovanja.

Edino tak način lahko izpelje delitev po delu, seveda v odvisnosti od resničnih rezultatov gospodarjenja. Rudarji se zavedamo tega, da naš družbenoekonomski položaj ne more biti ustvarjen izven nedoseženih rezultatov. Zato moramo urediti notranja neskladja v procesu delitve dohodka, ki ne bazira na pogojih in rezultatih dela v energetskem kombinatu.

Rudarji smo ocenili, da je v prejšnjih letih narejen korak v vrednotenju in opredeljevanju v različnih pogojih pridobivanja in nagrajevanja v tesni vezi s pogoji dela. Seveda pa je potrebno med seboj urediti odnose na realen način, ki bi omogočal enakopravno pridobivanje dohodka na osnovi doseženih rezultatov in dogovorov. Na področju delitve po rezultatih dela smo še premalo naredili, da bi stimulatивно vplivali na rezultate posameznega rudarja. Tu pa je v ospredju še subjektivni faktor,

saj smo rudarji med seboj — solidarni.

Osební dohodki rudarjev so še vedno v veliki meri odvisni od raznih dodatkov, ki niso adekvaten način za delitev, za različno delitev dela in delovnih opravil v prispevku posameznega delavca v REK EK.

Pri izpeljevanju družbenoekonomskih odnosov in dohodkovnih odnosov v REK EK nas v bodoče čakajo težke naloge.

Na prvem mestu moramo poudariti potrebo po še večjem trudu in aktivnosti delavcev za povečanje proizvodnje v »neposrednih in posrednih« delovnih opravilih. Da pa bomo dvignili proizvodnjo premoga, je potrebno nadaljnjo pot delina dva bistveno pogojena dela:

Prvi je: večje koriščenje notranjih rezerv in boljša organiziranost!

Drugi pa: uspešno investiranje v proizvodne kapacitete in modernizacija proizvodnje!

To bi seveda omogočilo boljše in kvalitetnejše delo in delovne rezultate. Rudarji bi na ta način lahko ustvarili takšne pravice iz dela, ki jim pripadajo z obzirom na težke pogoje dela in njihove dosežke.

S tem pa bi si zagotovili boljši standard in garancijo, da ne bi tolikšnega deleža fluktuacije.

Pridobili bi zaupanje mlade generacije pri zaposlovanju in izobraževanju v rudarska opravila.

Družba ne bi smela pozabiti nedavnih žrtev rudarjev v jami Razpotočje in njihov delež ter hrabrost skozi zgodovino in žrtev v borbi z naravo. Reševanje tega vprašanja je mogoče samo na samoupravn način, na osnovi samoupravnega razumevanja in dogovarjanja s potrošniki, s sprejemanjem večje materialne odgovornosti in zmanjševanjem vpliva administracije.

Boljše rezultate moramo doseči z večjim angažiranjem komunistov in vseh delovnih ljudi v energetskem sistemu v celoti.

Poudaril bi na zaključku še to, da se soočamo s hudimi problemi ekonomske stabilizacije.

Delegati so našli oporo za svoja stališča v Titovi misli in delu, ki ostaja nenadomestljiv kašipot revolucionarne akcije.

Na kongresu je bila svojevrstno potrjena kontinuiteta politike ZKJ v Titovi smeri, ne pa navadno ponavljanje že znanih stališč.

Kritična analiza izpolnjevanja Titovih sporočil s prejšnjih kongresov in številnih subjektivnih in objektivnih slabosti v vsakdanjih akcijah »ustvarjajo možnost«, da krenemo po 12 kongresu ZKJ odločneje k postavljanju stebrov politike ZKJ, to je:

SAMOUPRAVLJANJA, BRATSTVA IN ENOTNOSTI NA TEMELJIH ENAKOPRAVNOSTI NARODOV IN NARODNOSTI JUGOSLAVIJE TER NEUVRSČENE ZUNANJE POLITIKE»

Bojan Škrlep

SINDIKATI PRED KONGRESOM

V boju za uresničitev zgodovinskih nalog in ciljev delavskega razreda in delovnih ljudi morajo delavci, organizirani v sindikat, svojo dejavnost opirati na bogate izkušnje pri graditvi političnega sistema socialističnega samoupravljanja in na čvrsto odločnost, za nadaljnjo socialistično revolucijo po Titovi poti ter v duhu ustvarjalne dediščine Edvarda Kardelja. Samoupravljalška zavest in odgovornost delavcev za naš nadaljnji razvoj zahteva od organov in organizacij sindikata, da svojo aktivnost med delavci in delavnimi ljudmi v sedanjih zapletenih družbeno-ekonomskih razmerah preverjajo in gradijo v neposrednem in učinkovitem delovanju med delavci in v vseh delih političnega sistema.

Ta misel, ki je izražena v uvodu resolucije za 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije, nam mora biti napotilo, da z vso odgovornostjo pristopimo k oblikovanju resolucije kongresa. Skupek nalog, ki jih bomo sami oblikovali, nam nalaga istočasno tudi obvezo, da jih bomo tudi uresničili.

Uvideti moramo, da naloge, ki bodo oblikovane z resolucijo, zahtevajo maksimalne napore vseh delavcev, delavnih ljudi in občanov, zlasti v sedanjih prizadevanjih uresničevanja politike gospodarske stabilizacije, ki ne sme sloneti predvsem na urejanju vprašanj gospodarstva in gospodarske politike, temveč tudi na ustvarjanju pogojev, v katerih bo delavec vse bolj odločujoč dejavnik. Delavec mora vedeti, da je od njegovih odločitev odvisen njegov položaj v družbi in odvisna tudi bodočnost organizacije združenega dela, v kateri združuje svoje delo in ustvarja dohodek, dohodek iz katerega si skupaj z drugimi delavci zagotavlja vedno večji osebni in družbeni standard ter s tem materialno in socialno varnost. Iz tega razloga moramo svojo aktivnost usmerjati, da bo uresničevanje politike gospodarske stabilizacije slonelo na osnovnih interesih delavcev kot nosilcev te politike. Z bogatimi izkušnjami, pobudami in akcijami moramo krepiti nalogo in odgovornost delavcev, da bodo v medsebojnih oblikah združevanja in povezovanja v celoti odločali o gospodarskem in družbenem razvoju. Vedeti moramo, kaj hočemo in kaj želimo. Če vemo, kaj hočemo, potem moramo tako odločiti. Odločimo pa lahko le v primeru, če smo ustvarili dohodek, ki zagotovi realizacijo tega, v nasprotnem primeru bodo nastali problemi. Hotenja in želje pa slonijo predvsem na ustvarjenem dohodku, ki je podlaga za planiranje. Tako bodo plani vsebovali konkretne naloge, ki jih morajo delavci, strokovne službe in poslovodni organi izvrševati, da bi dosegli svoje in družbeno dogovorjene planske cilje. Z obvladovanjem vseh pogojev pridobivanja dohodka v dohodkovno in poslovno povezanih organizacijah združenega dela, bodo delavci motivirani za nadaljnje združevanje dela in sredstev na podlagi skupaj ustvaričenega dohodka. Vztrajati moramo, da bodo odnosi poslovnega sodelovanja dosledno

izražali samoupravno socialistično moralo, ne samo med gospodarskimi organizacijami, temveč tudi in predvsem v samoupravnih interesnih skupnostih in drugih institucijah, ki so še kako odgovorne za trošenje družbenih sredstev, ki jih gospodarstvo namenja v skupne interese. Treba bo odločno zahtevati, da bodo uporabniki in izvajalci skupaj določali smeri in programe razvoja družbenih dejavnosti v skladu z materialnimi možnostmi in potrebami družbe, da bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela družbenih dejavnosti pridobivali dohodek predvsem s svobodno menjavo dela, z neposrednim združevanjem dela in sredstev ter z udeležbo v skupnem prihodku oziroma dohodku.

Skratka, da bodo delavci resnično odločali o razporejanju dohodka, so predvsem odgovorni sindikati. S svojo aktivnostjo morajo vztrajati, da bodo delavci kar najbolj popolno odločali o izločanju sredstev za OD, za lasten razvoj, za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb, pa tudi o drugih izločanjih iz dohodka, s čemer se bo povečal interes delavcev za realno in pravočasno planiranje izločanj ter za smotrno porabo vseh sredstev.

Razumljivo je, da bodo sindikati morali posvetiti pozornost tudi drugim področjem dela, zlasti krepitvi materialnega socialnega položaja delavcev, ustvarjati možnosti za hitrejšo produktivno zaposlovanje, skrbeti za oddih in rekreacijo, stanovanjsko izgradnjo, za razvoj zdravstveno-pokojninskega zavarovanja, vzgojo-izobraževanje, kulturo itd. Naloge, ki jih zahteva resolucija, pa bo moč uresničiti, če se bo krepila organizacijska in akcijska enotnost osnovne organizacije, sodelovanje med osnovnimi organizacijami v delovnih organizacijah SOZD, kakor tudi sodelovanje z občinskimi, medobčinskimi in republiškimi organi sindikata.

I. O.

Dokumenti za 11. kongres na prepihu

Osnutek programske usmeritve 11. kongresa je v Zasavju te dni v prvem planu premlevanja in kritiziranja v vseh okoljih in nivojih. Mnenja se razhajajo, a zato le počasi usklajujejo. Precejšnje število pripomb leti na vsebinsko nejasnost zaradi prestopkovnega pisanja. Predsednica OK ZSMS Zagorje, Staša Baloh, nas je v pogovoru opozorila na osrednje pripombe s skupne seje članov Komiteja ZKS in članov predsedstva OK ZSMS Zagorje, ki se je odvijala v popoldanskih urah 15. junija v stavbi družbeno-političnih organizacij.

»V razpravi smo se najprej dotaknili same razumljivosti vsebine materiala. Prišli smo do približno enakega stališča, da material v prvotni obliki ni sprejemljiv za direktno obravnavanje v OO ZSMS. Naš koncept obravnav pa nedvomno ustrezno temu materialu glede na to, da smo se odločili, da material služi le kot podlaga za pripravo konkretnih gradiv v posameznih sredinah (v OO ZSMS) kot tudi kasneje za pripravo skupnega gradiva, ki se bo izoblikovalo na seji OK ZSMS. To gradivo bo nekakšen zbir vseh pripomb iz vseh OO ZSMS in bo dejansko pomenil izhodišče za delo, ker bo pripravljen tako, da bomo v njem videli, kje v tem trenutku stoji zagorska mladina in kakšna je njena organiziranost. V teh naših usmeritvah pa bodo jasno začrtane vse naloge, ki bodo sledile v naslednjih letih. V razpravi so se dotaknili podrobnosti vseh poglavij. Pri tem velja poudariti, da so se najbolj razhajali v prvem delu, ki govori o družbeno-ekonomskih protislovjih socialistične samoupravne družbe.

»Precej razhajanj je bilo okoli teoretskih osnov in današnjem položaju delavca v naši družbi. Člani Komiteja so bili mnenja, da so zapisane teze okoli tehno-birokratskih in odločanju poslovnih struktur preostre, kjer jih gre opredeljevati le kot posamezne odklone. Pri tem velja opozoriti, da pa se niso dotaknili tem, ki so za mlade še kako pomembne, od stanovanjske problematike, vzgoje in

izobraževanja, zaposlovanja pa vse do položaja mladega kmeta. Na to smo jih opozorili in je razprava kasneje tudi stekla v tej smeri. Strinjali so se z vsem, kar programske usmeritve vsebujejo ter sprejeli načelno stališče, da bomo v bodoče bolje delali. To pa pomeni, da v bistvu sploh niso bili pripravljeni razpravljati o tistih dejanskih problemih, s katerimi se mladi danes soočamo. Nekoliko več pozornosti so polagali tistemu teoretičnemu delu, ki je dejansko potreben, da o njem razpravljamo tudi mladi. Vendar pa smatram, da so v tem trenutku veliko bolj pereča ta vsakdanja vprašanja, na katera smo mladi opozorili.«

Naslednja poglavja so potekala brez večjih razhajanj. Člani Komiteja so imeli pripombe, da vse le ni tako, kot je zapisano v programskih usmeritvah in da so določene stvari preostro definirane. Pri vsem tem pa so nekajkrat opozorili, da je vse lepo urejeno v zakonodaji.

»Naš odgovor je bil, da normativno še vedno ne predstavlja ti-stega, kar dejansko je oziroma na kar smo mi hoteli in želeli opozoriti s temi problemi, s katerimi se dejansko srečujemo. Pri tem bi poudarila tudi to, da so se prenekateri razpravljanci ustavljali pri posameznih stavkih, da so jih trgali iz celote in da smo se pač tudi v tej smeri morali poenotiti, da moramo programske usmeritve jemati kot celoto in ne iz njihovih posameznih stavkov ter jih po svoje prikrojiti, kar v prvi vrsti razvrednoti tisto, kar smo mladi želeli povedati v teh usmeritvah.«

Kakšno pa je stanje na področju družbenih odklonov (negativnosti) v občini Zagorje?

»V samih razpravah po OO ZSMS se je pokazalo, da je naš koncept javne razprave dobro zastavljen. V vseh sredinah smo poudarili, da moramo v prvi vrsti dati poudarek vsakodnevni problemom, s katerimi se soočamo. Moram povedati, da smo s to situacijo sicer že dalj časa seznanjeni, da se te negativnosti oziroma odkloni v naši občini v nekaterih

sredinah bolj, v drugih manj pogostokrat pojavljajo. V razpravah pa smo spoznali še nekatere podrobnije probleme, ki jih do danes nismo poznali. Mislim, da je takšna oblika razprav dobra podlaga za naše nadaljnje delo, ker se moramo s težavami najprej seznaniti, da bi jim bili kos pri reševanju in odpravljanju vnaprej.«

Katere pa so tiste konkretne pripombe, ki ste jih mladi izpostavili?

»No, problemi v prvi vrsti niso novi, to so problemi na področju stanovanjske politike pa vse do problemov samega uvajanja usmerjenega izobraževanja oziroma štipendijske politike, za katero smatram, da je v naši občini še posebno prisotna. V občini imamo več šol usmerjenega izobraževanja, ki so bile prej strokovne šole. Problemi se javljajo zaradi sistemskih sprememb. Bivši učenci v gospodarstvu, zdaj učenci usmerjenega izobraževanja, so bili prej tretirani kot vajenci in so za svoje delo v OZD dobivali nagrado, ki je bila bistveno višja. V letošnjem letu smo se srečevali z izredno velikimi problemi, kako tem učencem, ki so po večini iz ostalih republik, zagotoviti takšna sredstva, da jim bodo zadostila vsaj za eksistenčne potrebe, kajti velikokrat se je dogajalo, da so bili ti učenci brez sredstev za prehrano in za kritje najnujnejših potreb. Seveda so bili problemi tudi okrog štipendijske politike, na kar opozarjamo iz leta v leto, vendar upam, da se bo sedaj, ko imamo na voljo nekatere konkretne podatke, kaj premaknilo glede na to, da ugotavljamo, da iz leta v leto pada število kadrovskih štipendij. V določenih sredinah se pojavljajo celo takšna mnenja, da naj bi kadrovske štipendiste odslavljali. V prenekaterih sredinah OZD pa še do danes niso podpisali samoupravnega sporazuma o politiki zaposlovanja. Mislim, da imamo problemov v občini dovolj in da je ravno to, da so imela predsedstva OO ZSMS skupne seje s sekretarjatom oziroma celotnim OO ZK, že en korak naprej, ker so oni seznanjeni z našimi problemi ter jih bomo dejansko začeli skupaj reševati.«

Drago Jamnik

Akcije brigadirji brigade

Od 24. do 27. junija je v KS Rudnik-Toplice potekala lokalna MDA MDB Đuro Pucar-Stari. Okoli 60 brigadirjev je urejalo peš pot (Prečno pot) v tej KS, obenem pa je bila to generalna priprava za odhod v prvo izmeno republiške MDA Kobansko '82. Mladi brigadirji iz pobratenih občin Aleksinca in Omiša so to tridnevno akcijo izkoristili še za srečanje v malem nogometu z domačini ter organizirali spoznavni in družabni večer ob tabornem ognju. Kljub vabilu se srečanja ni udeležil niti eden družbenopolitični delavec, kar dovolj zgovorno opozarja na zainteresiranost in odnos do mladinskega prostovoljnega dela 38 brigadirjev MBD Đuro Pucar-Stari bo na Kobanskem delalo do 17. julija letos.

1. julija se je na smučiščih marala nad Kisovcem pričela dvodnevna lokalna MDA MDB Franc Farčnik, kjer je 35 brigadirjev urejalo traso za vlečnico. Po lokalni MDA so brigadirji odšli na zvezno MDA

Suha krajina '82 in se bodo iz nje vrnili 31. julija. Zanimiv je podatek, da so letos za to brigado evidentirali 80 mladincev. Povprečna starost brigadirjev je 17 let. Pri teh strukturnih podatkih brigad velja opozoriti, da se je iz združenega dela udeležilo le 10 mladih in le trije študentje, kar spet dovolj zgovorno govori o njihovi neodgovornosti do naše družbe. Za pionirsko delovno brigado so letos v Zagorju evidentirali 20 pionirjev, vendar se bo po razrezu republiške MDA Goriško '82 udeležilo le 15 pionirjev-brigadirjev. Pionirji iz vseh treh zasavskih občin bodo na akciji od 8. avgusta do 29. avgusta. S tem se bodo izognili lanskoletnemu problemu, ko so zaradi odhoda v prvo izmeno morali predčasno zapustiti šolske klopi.

MDA Bratska mesta, ki jo sestavljajo brigadirji iz vseh treh zasavskih in pobratenih občin, bo v istem časovnem terminu kot pionirska delovna brigada delala na zvezni MDA Brkini '82. V tej brigadi, katere organizator je OK ZSMS Trbovlje, bo sodelovalo šest zagorskih brigadirjev od 12 evidentiranih.

Drago Jamnik

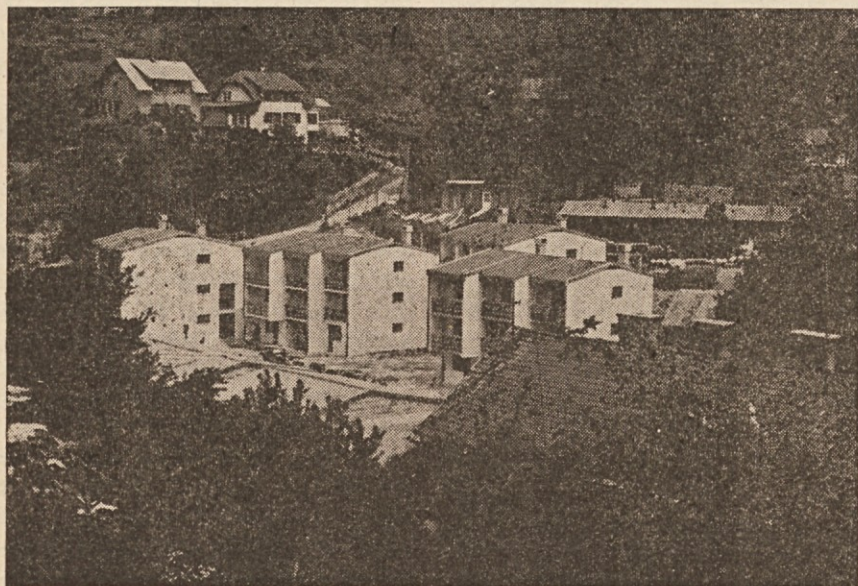
60 let Industrijskega

GASILSKEGA DRUŠTVA
HRASTNIK

Ob letošnjem dnevu rudarjev je Industrijsko gasilsko društvo DO ZPT, področje TOZD in DS v Hrastniku, praznovalo svojo 60-letnico, odkar je bilo društvo ustanovljeno. Program prireditev so letos pripravili v skladu z danimi možnostmi. Tako so 8. junija imeli skupen sestanek predstavnikov gasilskih društev REK EK in gasilskega društva REK Titovo Velenje. Dne 22. 6. pa je bila skupna vaja vseh gasilskih društev REK EK in gasilskega društva REK Titovo Velenje. Izvedli so jo na območju obratnih prostorov naših TOZD in DS v Hrastniku. Dne 26. junija so se hrastniški rudniški gasilci udeležili slavnostne seje gasilskega društva REK Titovo Velenje ob njihovi 50-letnici delovanja. Dne 27. junija so sodelovali na 14. srečanju rudarskih gasilskih ekip Slovenije v Titovem Velenju. Dne 2. 7. pa je bila slavnostna seja Industrijskega gasilskega društva DO ZPT za področje Hrastnik ob 60-letnici delovanja. Dne 3. 7. 1982 pa so se udeležili hrastniški gasilci skupaj z ostalimi gasilskimi četami REK EK področja Trbovlje in Zagorje osrednje manifestacije ob dnevu rudarjev v Hrastniku. Sodelovali so v povorki in na proslavi. Hrastniškim rudniškim gasilcem tudi čestitke našega uredniškega odbora ob njihovem 60-letnem jubileju!

Mladinska delovna brigada REK Edvarda Kardelja pri urejanju okolice novozgrajenega počitniškega doma n Rabu 1982. Nekaj brigadirjev na sliki manjka.

Nov samski dom REK EK v Hrastniku bo kmalu nared za vselitev. V novozgrajenih paviljonih bo 100 ležišč za člane našega kolektiva.

Foto: B. Klančar

GOSPODARSTVO NAŠIH OBČIN IMA ZASTARELA OSNOVNA SREDSTVA

Po podatkih SDK Slovenije iz februarja 1982 so gospodarske organizacije združenega dela koncem leta 1981 razpolagale v Sloveniji z osnovnimi sredstvi

v višini 717 milijard din (po nabavni vrednosti). Sedanja vrednost teh osnovnih sredstev pa znaša manj kot polovica. To pa seveda niso razveseljiva dejstva, saj kaže ta podatek na precejšnjo ekonomsko zastarelost osnovnih sredstev. Iz objavljenih podatkov povzemamo številke, ki se nanašajo na naše občine.

občina	nabavna vrednost v mio. din	sedanja vrednost v mio. din	% nab. vred.
— Črnomelj	2.925	1.571	53,7
— Hrastnik	3.822	1.757	46,0
— Krško	12.083	5.907	48,9
— Trbovlje	12.144	5.249	43,2
— Zagorje	3.335	1.681	50,4
SR Slovenija	716.605	331.305	46,2

Od slovenskih občin ima najvišjo sedanjo vrednost osnovnih sredstev občina Ormož (84,5 %),

najnižjo pa občina Trzin (32,2 %).

STANOVANJSKA IZGRADNJA — PRIMERJAVA

Stalna konferenca mest in občin Jugoslavije je v svojem glasilu Komuna objavila nekaj

zanimivih podatkov s področja stanovanjske gradnje v Evropi, ZDA in Kanadi.

Iz objavljenih podatkov lahko povzamemo, da je Jugoslavija, kljub velikim naporom, ki

jih vlagamo tudi na tem področju, še vedno na repu evropske ceste, če primerjavo gledamo skozi povprečni narodni dohodek na prebivalca. V letu 1979 je namreč znašal pri nas 2.435 dolarjev. Nizek narodni dohodek se odraža tudi v stanovanjski izgradnji. V Jugoslaviji je leta 1980 prišlo 278 stanovanj na 1000 prebivalcev, medtem ko razvitejše države razpolagajo s preko 400 stanovanji na 1000 prebivalcev. Po številu dokončanih stanovanj v letu 1980 smo na 10. mestu, t.j. 6,2 stanovanja na 1000 prebivalcev. Za nami so: Poljska, Belgija, Irska, Nizozemska, Portugalska, Grčija in Italija, na vrhu sta Finska (9,2) in Norveška (9,1).

Večina držav namenja za stanovanjsko izgradnjo med 4,5 in 6 % družbenega bruto produkta, Jugoslavija pa namenja za te namene 9,8 %, kar je rekord v deležu sredstev. Delež stanovanjske izgradnje v skupnih investicijah znaša 27,2 % in ga ocenjujejo kot normalen.

Skromno mesto zavzema naša država pri številu stanovanj po številu sob in povprečni površini. Pri skromnih investicijskih naporih gradimo v glavnem manjša stanovanja, eno in dvo-sobna.

NOVO KOLEKTIVNO VODSTVO V REIK KOLUBARA

Delavski svet kombinata Kolubara je na svoji seji 30. 6. 1982 v Lazarevcu sprejel sklep o imenovanju novega kolektivnega poslovnega organa kombinata. Za predsednika poslovnega odbora je bil imenovan Vlade Rasulić, dipl. inž. rud. Novo imenovani predsednik je z delom v kombinatu pričel kmalu po končanih študijah v letu 1962. Do imenovanja za predsednika je opravljal različne dolžnosti v kombinatu. Za njegovega namestnika je bil imenovan Dragoljub Popović, dipl. inž. rud., ki je bil že doslej na tem po-

ložaju. Nadalje so člani kolektivnega poslovnega organa še Bogdan Radaković, Čedomir Trajković, dr. Dragoljub Mitrović, Živan Gorundić, Petar Djurović in Miloš Kostić. Nov poslovodni odbor so imenovali na podlagi predhodnega razpisa.

6. AVGUST — DAN RUDARJEV SRBIJE

V Srbiji bodo tudi letos proslavili dan srbskih rudarjev. Proslavili ga bodo predvsem delovno. V času od 1. do 5. avgusta bodo imeli v vseh delih kombinata Kolubara slavnostne seje samoupravnih organov, na katerih bodo izročili razna priznanja. Osrednja proslava pa bo v domu v Lazarevcu za delavce REIK Kolubara. Po proslavi pa bodo imeli za vse delavce kombinata »rudarski večer« na stadionu »Kolubara«. Tudi za to srečanje so pripravili poseben program. Letošnji dan srbskih rudarjev bodo proslavili skromneje kot običajno zaradi stabilizacijskih ukrepov. To pa seveda ne bo zmanjšalo pomembnosti dneva srbskih rudarjev.

Vsem delavcem v REIK Kolubara kakor tudi vsem srbskim rudarjem čestitamo ob njihovem stanovskem prazniku.

SLOVENCI IN BOJ ŠPANSKEGA LJUDSTVA

(drugo nadaljevanje)

Cankarjeva četa v boju

Glavni del 45. internacionalne divizije, v kateri so bili bataljoni Dimitrov, Djaković, Caribaldi in drugi, so zamenjale septembra 1937 španske brigade, potem ko so imeli

vsi borci mednarodnih brigad za sabo večmesečne boje na osrednji fronti pri Madridu, Villa Eneva de la Canada, Bronite in pozneje na argonski fronti pri Villa Mayor, Saragozi, Quinto in Dolechite. Mesta Samper de Calanda, Binefar, in Tamarite so nudila tem bataljonom taborišča in živahno vsestransko vojaško in politično dejavnost. Borci so hodili vsak dan na vaje za prihodnje operacije, razen tega pa so obiskovali kulturne prireditve in predavanja iz gospodarskih in političnih ved.

Dne 26. septembra je bil sklican sestanek vseh slovenskih prostovoljcev iz omenjenih bataljonov in iz protitankovske topniške skupine. Na sestanku smo obravnavali dve vprašanji: propagandno dejavnost in formiranje čete slovenskih borcev v Španiji. Za propagandno dejavnost so bili v odbor izvoljeni Jože Gregorčič za bataljon Dimitrov, Rafael Krajina za bataljon Djaković, Jože Breskvar in Jurij Matešič za protitankovsko topniško skupino, in dr. Gustinčič, tedanji šef vojaške cenzure v Albaceto. Soglasno je bil sprejet tudi predlog, da se imenuje četa slovenskih prostovoljcev po Ivanu Cankarju in smo jo poznali odslej kot Cankarjevo četo.

Dne 14. novembra 1937. leta se je formirala na nogometnem igrišču v mestu Tamarite ob svečanem defileju bataljona Djaković Cankarjeva četa. V imenu 129. brigade, ki je bila formirana prav tako te dni, je pozdravil borce Cankarjeve čete, predstavnik CK KPJ tovariš Božidar Maslarić in je dejal:

»Naj bo Cankarjeva četa silna in krepka spodbuda proti fašističnemu razpoloženju in borbenim inspiracijam delovnega ljudstva tako v Sloveniji kakor tudi med slovenskimi izseljenci pri mobilizaciji naprednih sil za zmago nad fašizmom!«

To je bila druga četa bataljona Djaković. Tedaj je štela 95 borcev različnih narodnosti.

O svoji borbi in boju španskega ljudstva so slovenski prostovoljci pisali med drugim tudi v Proleteru, glasilu CK KPJ, ki je v svoji 11. številki leta 1937 objavil njihovo pismo:

PISMO SKUPINE SLOVENSKEH PROSTOVOLJCEV

Iz Trbovelj, iz Jesenic, iz Ljubljane, Trsta, Maribora, iz Vestfalije in Limburga, iz Pas de Calaisa in Pennsilvanije smo prišli v Španijo, da stopimo ob bok slovenskemu ljudstvu. Niso nas zadržale neštete težave. Mnogi od nas so prehodili stotine kilometrov peš in brez denarja, mnogi so se na poti seznanili z zapori raznih fašističnih in laži demokratičnih držav. Toda čustvo dolžnosti je bilo močnejše kot vse drugo.

Tu smo našli prostovoljce iz vseh krajev sveta. Vlili smo se v vojsko kakršne ne pozna zgodovina. Cvet mladine zatiranih narodov in zatiranih razredov se je zbral v mednarodno ljudsko oboroženo silo. Makedonec in afriški črnc, Alžirec in Slovak, Ukrajinec iz Poljske in Kubanec so se pridružili delavcem velikih narodov Francozov, Angležev, Amerikancev, Nemcev in Italijanov. Iz njih sestavljene mednarodne brigade so se postavile na razpolago španski republiki in se že mesece in mesece z uspehom bore za svobodo španskega ljudstva.

Prišli smo v Španijo, ker smo razumeli, kaj pomeni državljanska vojna, ki je pritegnila naše poglede. Razumeli smo, da se za verolomnimi generali, ki so se uprli zakoniti španski republiki, krijejo zakleti sovražniki vseh narodov: Hitler in Mussolini ter njihovi skriti in odkriti zavezniki v drugih državah. Razumeli smo, da bi po zmagi v Španiji nemški in italijanski fašizem postala še bolj nevarna za svobodo ostalih evropskih narodov. Ne le, da bi se njihova oblast utrčila in bi to čutili že podjarmljeni narodi, kot na primer naši primorski Slovenci, temveč bi ogrožali celo vrsto drugih narodov, med njimi tudi jugoslovanske narode. Razumeli smo, da bi bilo zaslužnje španskega naroda velik korak k novi svetovni vojni, ki jo izziva zlasti nemški fašizem, kajti z zmago njegovega prijatelja Franca v Španiji bi postal še bolj predrzen. Razumeli smo, da se morejo te nevarnosti za ljudstva vseh dežel odvrniti edino z zmago španskega ljudstva.

Prišli smo torej, da se borimo za mir, demokracijo in napredek vsega človeštva. Prišli smo, da se borimo za svobodo vseh zatiranih narodov, torej tudi slovenskega.

Prepričani smo, da smo s svojim vstopom v špansko republikansko armado storili v najvišji meri svojo dolžnost kot sinovi delovnega ljudstva in zatiranega slovenskega naroda.

V tem prepričanju se sedaj bori-
mo na vseh frontah. Mnogo naših
in tudi nekaterih iz naše skupine
se je borilo na Jarami, kjer je fe-
bruarja naša mednarodna brigada
ustavila prodiranje južno od Madri-
da in tako rešila špansko Spanije. Vsa
naša skupina se je pravkar udeležila
prve večje republikanske ofenzi-
ve pod Sierra da Guadarama; ve-
činoma v hrvaško-slovenski četi
Matije Gubca. Naša četa ima ve-
like zasluge za zavzeje Villanue-
de la Kanada in je bila med prvi-
mi, ki so vdrla v vas, ki so jo fa-
šisti spremenili v trdnjavo. Uspeš-
no smo se borili potem tudi v go-
rovju la Brunette obstran reke v
smeri del Monte.» (konec citata)

V Španiji se je borilo skoraj 600
Slovencev. Naši borci so bili hra-
bri in predani. Več kot polovica jih
sedaj počiva v španski zemlji.

Preživeli slovenski prostovoljci
so nadajevali boj proti fašizmu ali
v domovini ali v drugih državah
po svetu.

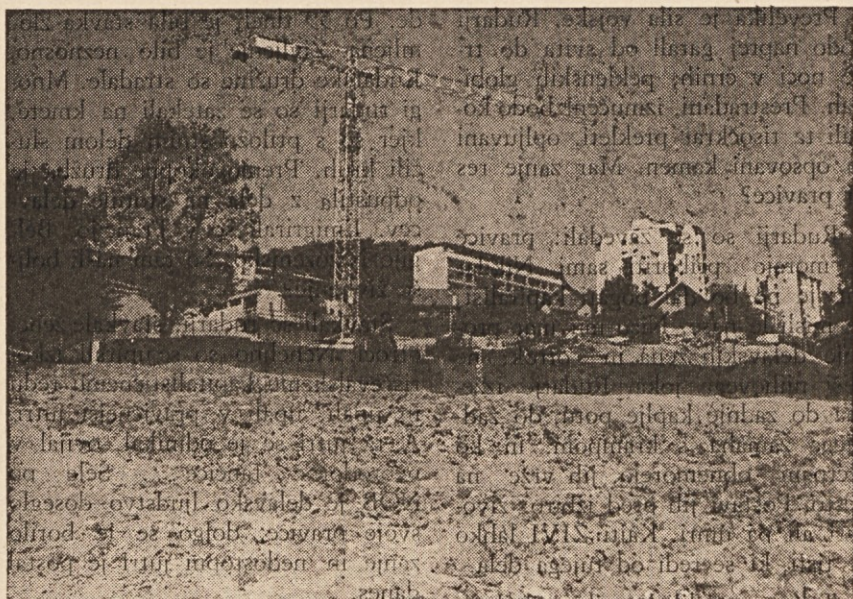
Med slovenskimi španskimi bor-
ci je šest narodnih herojev, mnogi
pa so bili voditelji in organizator-
ji vstaje v Jugoslaviji.

(nadaljevanje sledi)

Iz gradiva revirskega muzeja
Ljudske revolucije Trbovlje

**RUDAR JE BIL VEDNO
BOREC ZA DELAVSKE
PRAVICE**

Naš kombinat že dolga leta
razpisuje vsakokrat pred praz-
nikom slovenskih rudarjev in
praznikom našega kombinata
posebne naloge oziroma nate-
čaj za najboljše naloge, ki jih
napisajo učenci zadnjih razre-
dov osnovnih šol v krajih, kjer

Stekla je gradnja novega dijaškega doma v Hrastniku. Foto: B. Klančar

delujejo delovne organizacije,
temeljne organizacije in delov-
ne skupnosti našega kombinata.

Po sklepu odbora za pripravo
in izvedbo letošnje proslave
smo povabili k sodelovanju v
tem natečaju učence osnovnih
šol v Črnomlju, Hrastniku, Se-
novem, Trbovljah in Zagorju
ter učence našega rudarskega
šolskega centra v Zagorju. Na-
slov letošnje naloge se je gla-
sil: Rudar je bil vedno napre-
den borec za delavske pravice.
Tema naloge pa je bila v pod-
naslovu prilagojena letošnjim
kongresom zveze komunistov,
zveze sindikatov in mladine.
Razpisane so bile za najboljše
prispevke tri nagrade, in to za
prvo nagrado 1.000 din, za dru-
go 750 din in tretjo nagrado
500 din.

V natečanjem, pa tudi v po-
daljšanem roku so predložili
naloge na razpisano temo učen-
ci osnovne šole Trbovlje ter
učenci osnovne šole narodnega
heroja Rajka iz Hrastnika.

Na proslavi je bilo objavlje-
no, da je prvo nagrado dobila
v znesku 1.000 din učenka Ire-
na Prosenč iz 7. e razreda os-
novne šole Trbovlje. Drugo na-
grado v znesku 750 din pa je
dobila učenka Andreja Bočko
iz 6. b razreda osnovne šole
narodnega heroja Rajka iz
Hrastnika.

Oba nagrajena prispevka bo-
sta objavljena v našem glasilu
Srečno. Prvo nagrajeno prispe-
vek je objavljen že v tej števil-
ki, drugo nagrajeno prispevek
pa bo objavljen v naslednji
številki našega glasila.

Obema nagrajenkama česti-
tamoli.

Prvo nagrajeno prispevek z natečaja
ob dnevu rudarjev 1982

**RUDAR JE BIL VEDNO NA-
PREDNI BOREC ZA DELAVSKE
PRAVICE**

»Hočemob višje mezdell Dol z o-
deruško TPD! Dajte nam v kruha
za našo lačno dečo! Kričeča grla,
mrki obrazi. Množica grozeče i valo-
vili in njeno valovanje sta zajeta
nada in obup, jezja in neskončno
hrepeneje po pravici.

»Vojska! Nemirno mrmranje za-
jamne razjarjeno ljudsko trume. Nad-
žico se dvigne postava. »Ne dajte
se, bratje! Rajši smo mrtvi! Jdij
kot živi psi!« Strel zabobni, rudar
se zgrudi. Srdit spopad se vname
med orožjem vojakov in golimi de-
lavskimi rokami.

Prevelika je sila vojske. Rudarji bodo naprej garali od svita do trde noči v črnih, peklenskih globinah. Prestradani, izmučeni bodo kopali ta tisočkrat prekleti, opljuvani in opsovani kamen. Mar zanje res ni pravice?

Rudarji so se zavedali: pravice si morajo priboriti sami. Nikdar jim je ne bo dal bogati kapitalist, ta misli le nase. Niso mu mar prošnje delavskih žena in otrok; ne sliši njihovega joka. Rudarje izžema do zadnje kaplje potu, do zadnjega zamaha s krampom, in ko izčrpani obnemorejo, jih vrže na cesto. Postavi jih pred izbiro: životari ali pa umri. Kajti ŽIVI lahko le tisti, ki se redi od tujega dela.

Tako so mislili lastniki rudnikov, rudarji pa so se jim odločno uprli. V velikih štrajkih so zahtevali boljše življenje tudi zase in za svoje družine. Terjali so višje plače, krajši delovni čas, varnost pri delu in proste nedelje.

22. julija 1889 se je začela prva velika stavka revirskih rudarjev. Trajala je do 19. avgusta. Od vseh svojih zahtev so rudarji dosegli samo 12 % višje mezde. A spoznali so, da lahko le v enotnem in organiziranem nastopu uveljavijo svoje pravice.

Priključili so se Uniji rudarjev, kasneje na KPI. Poleg železničarjev so bili rudarji prvi množični podporniki komunistične stranke.

Sprejeli so nauke Marksa in Engelsa:

»svoboditi delo, odpraviti izkoriščanje človeka po človeku ter ustvariti socializem in komunizem.

Vedeli so, da bodo le po določenem, težkem boju tudi oni zaživel življenje, vredno človeka. Srdovi njihovega dela bodo resnično njihovi, razlegal se bo brezskrben vrišč otrok in na obrazih njihovih žena se bo spet zbleščal srečen nasmeh.

Vrstile so se stavke; največja je bila leta 1923. Trajala je od 20. julija do 16. septembra. Stavkalo je 10 000 rudarjev, ki so delali v premogovnikih TPD. Trbovlje, Zagorje, Hrastnik, Rajhenburg, Kočevje in Hudo jamo pri Laškem je zajel ogorčen štrajk za višje mez-

de. Po 59 dneh je bila stavka zlomljena. Življenje je bilo neznosno. Rudarske družine so stradale. Mnogi rudarji so se zatekali na kmete, kjer so s priložnostnim delom služili kruh. Premogokopna družba je odpustila z dela na stotine delavcev. Emigrirali so v Francijo, Belgijo, Nizozemsko. So tam našli boljše življenje?

Stavkali so rudarji, stavkale žene, otroci. Nenehno so se upirali izkoriščevalskemu kapitalističnemu redu in upali, upali v pravičnejši jutri. A ta jutri se je odmikal, ovijal v neprodorne tančice... Šele po NOB je delavsko ljudstvo doseglo svoje pravice, dolgo se je borilo zanje in nedostopni jutri je postal danes.

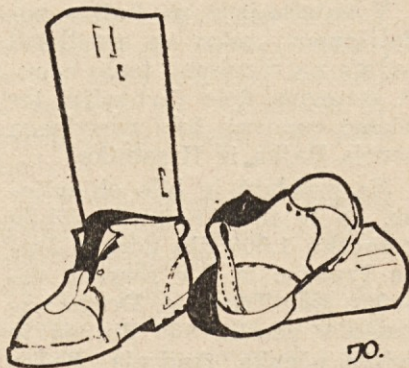
Rudarjevo življenje se je izboljšalo. Njegovo delo je še vedno težko in naporno, a ni mu treba stavkati za višjo plačo, za varnost in ustrežnejši delovni čas, saj mu vse to nudi naša socialistična družba. V SFRJ so stavke pretekli, a ne pozabljeni čas.

Kako pa se bori rudar za svoje pravice danes?

Pogovarjala sem se s tovarišem Marjanom Ferličem, trboveljskim rudarjem.

»Rudarji uveljavljamo svoje pravice na podlagi samoupravnega sistema. Na zboru delavcev lahko vsak predlaga, sprejem sklepov pa potrjujemo z dvigom rok. Sklepe potem vnesejo v samoupravne akte. Preko teh ugotavljamo in popravljamo nepravilnosti. Imamo pa tudi sindikalno organizacijo, ki vse to usklajuje.«

Irena Prosenc, 7 e
Osnovna šola Trbovlje

Jože Ovnik: Odsluženi rudarjevi čevlji s ščitnikom, pero risba.

Mihael Gosak

Želje upokojenega rudarja

Le kaj se knapu spremeni,
ko gre v pokoj na stare dni?

Zemlja,
kolikokrat sem v tebe se podal,
se veselil, garal
za lepši dan.
Bila je misel večna,
da rod in domovina bosta srečna.

Zemlja,
vzela moje si moči,
sonce, dneve in noči.

Zemlja,
za to se ne kesam,
želel v tebe bi vsak dan,
čeprav mi tvoja noč
postala je bolj temna.

Zemlja,
le to od tebe si želim,
da v tebi mirno spim,
ko nekoč
življenje izgubim.

Prvič v svetu brez sonca

Vsak dan hodimo po ulicah in cestah in se ne zavedamo, kaj nam pomeni sonce. Med nami pa je vse polno ljudi, ki jim njihov delavnik stalno poteka brez sonca, brez njegove topline in svetlobe. In ne samo to, vsak dan, sleherni trenutek njihovega delovnega dne se nad njimi zgrinja na tisoče ton zemlje in premoga, po katerega hodijo v temne globine.

Pred nekaj dnevi se mi je ponudila prilika, da sem s tremi prijateljicami lahko obiskala jamo Kisovec. Z dvigalom smo se spustili do globine 240 m. Čeprav sem bila prvič v jami, tukaj še nisem imela občutka utesnjenosti. Tovariša, ki sta nas vodila, sta nam razložila marsikaj novega, pravzaprav je bilo vse novo, saj smo bile vse štiri prvič v jami. Po nekaj sto metrih hoje po 4. obzorju, po nekaj »napornih« metrih navpičnega spusta

po lestvah proti 5. obzorju in ko nam je pot že vidno kapljal izpod čelade in z nosu, smo prispeli do mesta, kjer večina rudarjev preživlja svoj delovni dan, do odkopnega čela. Šele tukaj smo resnično dobile občutek utesnjenosti, ko so se v majhnem prostoru, med številnimi podporniki, hitro in brez besed gibali rudarji. Vendar nam je že sam pozdrav srečno, srečno in nasmejani od potu in premoga umazani obrazi rudarjev, kmalu pregnali ta turobni občutek. Po 5. obzorju in po »neskončno« dolgem vpadniku smo se povzpeli zopet na 4. obzor, od koder nas je izvozna kletka potegnila iz jame.

Ko sem stopila iz dvigala, sem bila polna novih vtisov in občutkov, kajti spoznala sem, čeprav le bežno in le za trenutek, življenje in delo rudarjev, ki hodijo vsak dan pod zemljo, zato da nam je pozimi toplo.

b g

Kulturniki počivajo

Z nastopom glavne turistične sezone in poletnih dni prihaja vsako leto v tem času tudi do sorazmerno manjše dejavnosti kulturnih društev in organizacij. Kljub temu pa v celoti kulturna dejavnost nikoli ne zamre, pač pa se manifestira v drugih oblikah. Nekaj jih bomo našteali.

Likovne razstave

Dne 2. 7. ob 18,30 je bila v dvorani poslovne zgradbe v Hrastniku odprta samostojna razstava akademskega slikarja Leopolda Hočevarja — Hočija. Razstavo je pripravila kulturna skupnost Hrastnik in kulturno rekreacijski center 14. oktobra, Hrastnik, in to v počastitev občinskega praznika občine Hrastnik, dneva rudarjev, leta kongresov in 90-letnice rojstva maršala Tita. Razstava je bila odprta do 8. 7. 1982 vsak dan od 9. do 11.

in 16. do 19. ure. Njegova likovna dela so bila razstavljena v dvorani poslovne zgradbe in v sejni sobi Delavskega doma v Hrastniku. Avtor je pripravil za to razstavo okoli 40 del in je vzbudila precejšnjo pozornost hrastniških občanov.

Slikarska kolonija

Dne 10. julija tega leta se je na Izlakah pri Zagorju ob Savji, pričelo 19. srečanje slikarjev v izlaški slikarski koloniji. Udeležilo se je 13 slikarjev iz naše domovine, pa tudi iz tujine, in to: Lucijan Bratuš iz Vipave, Rizio Giunti iz Benetk, Marjan Jelen iz Maribora, Dušan Kirbiš iz Ljubljane, Silvestro Lodi iz Benetk, Nada Madžarac iz Ljubljane, Ignac Meden iz Murske Sobotice, Slobodan Milosavljevič iz Beograda, Hristina Petrova iz Sofije, Niče Vasilev iz Strumice, Franc Vecchiet iz Trsta, Mine Vivjer iz Grönigena na Nizozemskem, in Viktor Vilušič iz Grönigena, sicer zdomec iz Tuzle.

Srečanja slikarjev na Izlakah trajajo običajno 10 dni.

Koncerti

Več moških in mladinskih ter pionirskih pevskih zborov organizira vsako leto v začetku letovalne sezone nekajdnevna letovanja ob morju.

V tem času pripravijo pevci in pevke za letoviščarje in občane v teh krajih, kjer letujejo, promenadne koncerte, na katerih sicer ne pojejo zahtevnejših pesmi, pač pa se predstavljajo tako domačim kot tudi tujim turistom s svojim ubranim petjem za zabavo in razvedrilo. Tako je letos Zarja iz Trbovelj letovala v Fiesi in pripravila tamkajšnjim letovalcem pevski večer. Enako je storil tudi Mladinski pevski zbor Trbovlje na Debelem rtiču. Podobne nastope bodo pripravili tudi druge pevke in pevci, če se bodo udeležili organiziranih letovanj ob morju.

Seveda pa teh letovanj ne izkoristijo le za kopanje in razvedrilo, pač pa imajo vsak dan zahtevne vaje za nastope v naslednji sezoni.

Uradno so pevci vaj v domačem kraju v juliju in avgustu v glavnem prosti, vendar vmes na kakšnih proslavah, tako ob 22. juliju občinskih praznikih in praznikih krajevnih skupnosti, le vzorno sodelujejo. (tl)

FOLKLORA TREH REPUBLIK V ČRNOMLJU

Koncem junija tega leta je potekala v Črnomlju deveta revija folklornih skupin. Bila je to največja tovrstna prireditev v zadnjih desetih letih.

Revije se je udeležilo 32 folklornih skupin z več kot tisoč plesalci. Prišli so iz Pokuplja, Posavine, Like, Korduna, Banije, Bosanske Krajine in Bele Krajine.

Tovrstna oblika utrjevanja bratstva in enotnosti se je pričela leta 1974 v Topuskem. Za prihodnje leto računajo da se bo revije udeležilo še več folklornih skupin.

Republiška revija mladinskih pevskih zborov Slovenije

Na republiški reviji otroških, mladinskih, dekljskih in mešanih mladinskih pevskih zborov je sodelovalo 55 zborov, in sicer 53 zborov iz Slovenije ter po en zbor iz Srbije (Aleksinac) in iz Makedonije (Kavadarci).

Revija se je pričela z večernim koncertom v četrtek 27. maja zvečer ob 19,30 v dvorani delavskega doma Zagorje. Temu koncertu je v naslednjih dneh sledilo še 7 koncertov. Zaključni koncert je bil v soboto 29. maja ob 17,00 uri. Pred tem je bilo posvetovanje dirigentov in drugih glasbenih strokovnjakov v stekleni dvorani delavskega doma. Tega posvetovanja se je udeležilo 84 oseb.

Pokrovitelj revije je bil Komite za kulturo in znanost SRS. Predsednik tega komiteja, dr. Matjaž Kmecl, je na uvodnem koncertu pozdravil vse navzoče goste, Zagorjane in nastopajoče zборе na reviji.

Vse koncerte republiške revije je spremljala žirija, ki jo je predlagala komisija za mladinske pevske zборе pri ZKOS, potrdil pa Svet revije MPZS v Zagorju.

Žirijo so sestavljali:

— prof. Branko Rajšter, kot predsednik in člana

— Majda Hauptman

— prof. Matevž Fabijan

Žirija je na posvetovanju dirigentov ovrednotila letošnje dosežke zborov, in naglasila, da je bilo doseženo visoko povprečje, da je bila revija kvalitetnejša od dosedanjih in da je predvsem zaznaven porast kvalitete pri otroških pevskih zborih.

Od 53 nastopajočih zborov je žirija predlagala naslednje, ki naj se udeležijo Mladinskega pevskega festivala v Celju, Festivala »Kurirček« v Mariboru in prireditev v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Za uvodni nastop na mladinskem pevskem festivalu v Celju je predlagala sledeče otroške in mlajše mladinske pevske zборе:

— OPZ COŠ »Franjo Roš«, Celje, dirigent Jožica Soko

— QPZ COŠ J. B. Tito, Domžale, dirigent Metka Pischer

— OPZ OŠ »Anton Aškerc«, Titovo Velenje, dirigent Manja Gošnik

— MLMPZ Glasbena šola Postojna, dirigent Neda Nanut

— MLMPZ Glasbena šola »Fran Korun-Koželski«, Titovo Velenje, dirigent Alenka Janič

Za zvezno tekmovanje na MPF Celje je predlagala:

— MPZ »VESNA«, Zagorje ob Savi, dirigent Rihard Beuermann

— MPZ OŠ »Boris Zihlerl«, Ljubljana, dirigent Jernej Habjančič

— MPZ COŠ »Josip Broz Tito«, Domžale, dirigent Metka Pichler

— MPZ Trbovlje, Trbovlje, dirigent Ida Virt

— MPZ OŠ »Edvard Kardelj«, Murska Sobota, dirigent Helga Horvat

— MPZ OŠ »Dušan Jereb«, Slovenske Konjice, dirigent Darinka Ivačič

— MPZ OŠ »Franjo Vrunč«, Slovenj Gradec, dirigent Jože Leskovar

— MPZ OŠ Kamnica, dirigent Franci Kovač

— DPZ Gimnazija, Titovo Velenje, dirigent Danica Pirečnik

— DPZ Gimnazija »Dušan Kveder«, Ptuj, dirigent Darinka Teržek

— DPZ Šolski center »Vojvodina«, Tolmin, dirigent Vera Clemente-Kojič

— DPZ MKUD »Heribert Svetel«, Maribor, dirigent Ivan Vrbančič

— MMZ Gimnazija »Miloš Zidanšek«, Maribor, dirigent Tone Žuraj

— MMZ KD »Blaž Arnič«, Jesenice, dirigent Roman Ravnič

— MMZ Glasbena šola matica Trst, dirigent Stojan Kuret

— MMZ Gimnazija, Koper, dirigent Mirko Slosar

Svet revije MPZS

IZPOSOJENE MISLI

Ljubezni si ne moreš pridobiti, ljubezen pride sama.

Jakob Wassermann

Nevzgojen človek je karikatura samega sebe.

Schlegel

Izkušnja je vsota naših razočaranj.

Emile Augier

Včasih sem rada sama. V samotni človek najlažje najde samega sebe.

Silvie Vartan

Resnična znanost uči predvsem dvomiti in biti neveden.

Unamuno

Ne sodimo ljudi po tem, česar ne vedo, ampak po tem, kar vedo in kako vedo.

Vauvenargues

Proizvodnja in poraba električne energije v Sloveniji — GWh

Za leto	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981
Proizvodnja HE na pragu	2478	2196	2612	2647	3440	3230	2922
Proizvodnja TE na pragu	3407	3762	3315	4084	3347	3857	4588
Nakup od industr. elek.	1	1	1	1	3	3	3
Prejem iz drugih rep.	502	559	905	866	1039	980	992
Uvoz iz inozemstva	130	166	113	27	28	136	47
Razpoložljiva energija	6518	6684	6946	7625	7857	8206	8552
Oddaja v druge rep.	323	69	98	302	144	95	192
Izvoz v inozem.	61	145	24	40	33	32	19
Poraba v Sloveniji	6134	6470	6824	7283	7680	8079	8341
Izvoz v inozem.	5,4	5,5	5,5	6,7	5,5	5,2	2,7

Razdelitev porabe v Sloveniji:

a) neposredni uporab.	1832	1859	1887	1907	1954	2031	2164
b) drugi uporab. na 110 kV	—	—	—	130	155	179	186

c) uporab. na 1-35 kV	2000	1199	2366	2449	2636	2733	2851
d) gospod.	1223	1328	1405	1543	1600	1747	1911
e) drugi uporab. na 0,5 kV	502	547	572	627	666	718	736
f) izgube v prenos. omrežju	185	172	187	207	229	217	249
g) izgube v distrib. mreži	392	365	406	420	440	454	244

Hidroelektrarne in termoelektrarne v Sloveniji (stanje 31. 12. 1981)

Elektrarna	Štev. agreg.	Raz. moč. na pragu v MW		
HE Dravograd	3	21	HE Medvode	2 20
HE Vuzenica	3	45	HE NA SAVI	6 41
HE Vuhred	3	60	HE Doblar	3 30
HE Ožbalt	3	60	HE Plave + Ajba	3 19
HE Fala	8	51	HE NA SOČI	6 49
HE Mariborski otok	3	51	SKUPAJ HE	39 623
HE Zlatoličje	2	133	TE Šoštanj	5 669
HE Formin	2	122	TE Trbovlje	6 604
HE na Dravi	27	533	TE Trbovlje	6 204
HE Moste	4	21	TE Brestnica	5 84
			TO Ljubljana	2 58
			NE Krško	1 316
			SKUPAJ TE	19 1332
			HE + TE	58 2054

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

PROIZVODNJA PREMOGA V SVETU

Pred nedavnim je mednarodna agencija za energijo objavila poročilo o cenah porabe premoga oziroma energije v naslednjih letih. Ugotovila je, da računajo na to, da bi do konca tega desetletja v visoko razvitih industrijskih državah premog lahko zadovoljil vse večje potrebe po energiji, vendar pa je povečanje proizvodnje premoga v celoti odvisna od nadaljnjega povpraševanja. Glede na ogromne neizkoriščene rezerve premoga v zahodnih državah bi do leta 1990 premog lahko pokril 44 % povečanih energetskih potreb, tako da bi v skupni energetski porabi

znašal njegov delež energije 27 %. Leta 1980 je premog pokrival 22 % energetske porabe v zahodnih državah, nafta pa 48 %. Do konca tega desetletja bi se odvisnost od nafte lahko zmanjšala na 36 %; da pa bi lahko to dosegli, pa bi se morala poraba premoga do leta 1990 povečati za polovico napram letu 1980 oziroma do 1097 na 1594 milijonov ton letno. Trenutno pa se je povpraševanje po premogu nekoliko zataknilo, saj je na svetovnem trgu trenutno dovolj nafte ob nižjih cenah. Poleg tega pa vpliva na zmanjševanje povpraševanja po premogu tudi ekološka stran, t.j. onesnaževanje narave. Ista mednarodna agencija ugotavlja, da

bi industrijsko razvite države, teh je 21, ki jih poročilo zajema, lahko 97 % potreb po premogu zadovoljile iz lastnih virov. Povečano proizvodnjo premoga posebno pričakujejo v ZDA, Kanadi in Avstraliji. Domnevajo, da ZDA razpolagajo s 475 milijard ton rezerv premoga in so trenutno tudi največji svetovni izvozniki premoga. V letu 1981 so namreč izvozile 119 milijonov ton, za letos pa menijo, da bodo izvozili 105 milijonov ton premoga. Računajo, da bi dosedanja proizvodnja premoga do leta 1990 povečali za 36 %. V bodoče naj bi se povečal odstotek porabe premoga v industriji od sedanjih 25 na bodočih 76 % skupne energetske porabe, v proizvodnji električne energije pa naj bi se delež termoelektrarn povečal za 50 %.

TERMoeLEKTRARNA UGLJEVIK

V Ugljeviku že dalj časa grade novo termoelektrarno. Končana naj bi bila leta 1984. To termoelektrarno skupno grade SR Bosna in Hercegovina z dvema tretjinama potrebnih sredstev in SR Slovenija z eno tretjino. Po najnovejših predračunih bodo skupna vlaganja znašala 13,5 milijard din. V termoelektrarno Ugljevik I bodo vgradili skupno 30.000 ton strojno tehnološke opreme, od česar je sedaj vgrajene že več kot polovica. Zmogljivost prve faze nove termoelektrarne bo znašala 300 MW, kar bo omogočilo proizvodnjo v višini 1,6 kWh milijard letno. Vse potrebne količine premoga bo zagotovil bližnji premogovnik Ugljevik. Na površinskem kopu Gogutovo selo so že pričeli z eksploatacijo premoga. Računajo, da ga bodo letos nakopali okoli 300.000 ton. Predno so pričeli s pridobivanjem premoga so morali izkopati in odpremiti 14 milijonov m³ odkrivke. Do konca leta bodo odkopali in transportirali še tri milijone m³ odkrivke. Računajo, da bo letna zmogljivost premogovnika znašala 1.750.000

ton, medtem ko geološke rezerve premoga na področju Ugljevika cenijo na 325.000.000 ton. Poleg raziskovalnih del izdelujejo tudi projekt drugega dela izgradnje. Pri financiranju drugega dela izgradnje Ugljevika pa bo po vsej verjetnosti vključen tudi inozemski kredit s strani Sovjetske zveze.

PROIZVODNJA ENERGIJE V DRŽAVAH ZAHODNE EVROPE

Po podatkih, ki so bili nedavno tega objavljeni, bo znašala proizvodnja energije v državah zahodne Evrope v letih 1985 in 1990 naslednje količine v milijonih ton ekvivalenta nafte:

Energetski viri	1980	1985	1990
nafta	120,0	164,4	147,2
zemeljski plin	164,3	163,7	163,5
premog	208,1	202,3	204,4
hidroelektrična energija	92,7	97,8	104,6
jedrska energija	46,6	101,6	144,1
druge vrste energije	17,6	21,5	32,9
skupaj	648,7	751,3	796,7

Iz gornje tabele je razvidno, da bo imela najpomembnejšo rast jedrska energija, in to od 4 na 10 %. 3/4 skupnega porasta jedrske energije bodo zagotovile Francija, Španija in ZR Nemčija.

OTEŽKOČENO GOSPODARJENJE V PREMGOVNIKIH

Koncem junija t.l. so se sestali predsednik in podpredsednik izvršnega sveta SR BiH s predstavniki Titovih rudnikov premoga v Tuzli. V razgovoru so ugotovili, da je prav proizvodnja premoga v preteklem letu in v prvih mesecih t.l. potekala pod zelo težkimi pogoji gospodarjenja. Na to so posebej vplivale omejene možnosti uvoza reprodukcijskega materiala, rezervnih delov in opreme ter visoka rast cen. V prvih petih mesecih t.l. so v Titovih rudnikih premoga — Tuzla, kljub vsemu prekoračili načrt za 3,8 %. Ti premogovniki naj bi letos proizvedli po planu skupno 13,8 milijonov ton premoga. Kljub temu pa je

gospodarski položaj teh premogovnikov še nadalje zelo težak. Vprašljivo je financiranje rekonstrukcij in izgradnje premogovnikov, posebne težave nastopajo pri združevanju sredstev s porabniki premoga. Doslej so podpisali 618 samoupravnih sporazumov, zagotovljenih pa je le 25 % predvidenih sredstev.

V razgovorih so ocenili, da bodo v bližnji bodočnosti pospešili ustvarjanje pogojev za rekonstrukcijo, modernizacijo in izgradnjo novih rudarskih zmogljivosti. Pregledali bodo že sprejete investicijske programe za rekonstrukcijo, modernizacijo in gradnjo novih rudarskih zmogljivosti. Pri tem pa naj bi sodelovale banke z

usmerjanjem sredstev za razvoj premogovnikov, pospešiti pa bo treba tudi realizacijo sprejetih samoupravnih sporazumov med premogovniki in kupci premoga. Banke se bodo morale dogovoriti o pogojih kreditiranja za nakup rudarske opreme in da zagotove prioriteto za uvoz tiste rudarske opreme, ki je doma ne proizvajamo.

OBNAVLJANJE PREMGOVNIKOV

Že nekaj časa nam je znano, da se raziskovalna skupnost Slovenije izredno prizadeva, da bi z raznimi raziskovalnimi deli ugotovili med drugim tudi nafte, plina, uranove rude ipd. O tem smo v našem glasilu že večkrat pisali. Če bi nekatere že opuščene premogovnike vnovič usposobili za obratovanje bi prišli do dodatnih dragocenih ton premoga ali drugih virov energije. V teku je torej akcija za tako imenovano revitalizacijo opuščenih premogovnikov v Sloveniji. Med takšne posege lahko štejemo

tudi naše površinske kope, ki jih po določenih letih vnovič odpiramo bodisi v Retju, na Ojstrem, Blatah in bližnji bodočnosti tudi v Lakonci ter v Zagorju.

KITAJSKA PROIZVODNJA PREMOMA

Po podatkih kitajske vlade so v prvem polletju na Kitajskem prekoračili proizvodnjo premoga. V tem obdobju šestih mesecev so nakopali preko 304 milijone ton premoga, kar je za 31 milijonov ton več kot v istem obdobju lanskega leta. V teku je modernizacija številnih kitajskih premogovnikov in investicijskega vlaganja v odpiranje novih zmogljivosti tudi ob pomoči inozemskega kapitala.

KMALU PRVI KILOVATI IZ REK BITOLA

V Bitoli že nekaj časa grade prvi blok termoelektrarne v sistemu rudarsko energetskega kombinata. Gre za zmogljivost prvega teh blokov 310 MW. Računajo, da bo ta blok proizvedel prve kilovate električne energije iz tega pomembnega makedonskega središča v drugi polovici julija. Končali so tudi montažo 84 km dolgega 380 kV daljnovoda, ki bo povezoval REK Bitola s termoelektrarno Negotino. Vzporedno pa potekajo tudi dela na graditvi drugega bloka termoelektrarne iste moči, ki pa bo začel obratovati naslednje leto. V teku so priprave na graditev tretjega bloka. Za postavitev zadnjih dveh bodo porabili preko 10 milijard dinarjev.

NOV SOLARNI ENERGETSKI OBRAT NA JAPONSKEM

Japonska agencija za energijo je uspešno končala testiranje novega sistema za proizvodnjo električne energije s koriščenjem solarne oziroma sončne energije, s čimer povečujejo upanja v uspešno eksploatacijo še enega alternativnega vira v državi. Po podatkih organiza-

cije za eksploatacijo energije se novi fotonapetostni energetski sistem sestoji iz solarnih plošč, postavljenih na raznih krajih, med drugim tudi na straneh hiš in drugih prostorih, kar je povezano v centralno kontrolno postajo. Ti sistemi so idealni za pridobivanje sončne energije v zelo naseljenih mestih, kjer ni odprtega prostora.

VOJVODINA V RAZVOJU ENERGETIKE

SAP Vojvodina je preko svojih organov, odgovornih za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko, podprla koncept dolgoročnega razvoja energetike Jugoslavije do leta 2000. Ocenila je, da je predlagani dokument solidno odskočišče za celokupno politiko razvoja energetike Jugoslavije do konca tega stoletja. Vojvodina ima v tem konceptu razvoja pomembno vlogo zaradi intenzivnejših raziskav nafte, plina ter urana. Na seji sveta so v celoti podprli predlagani koncept za ustanovitev tehnološkega in ekonomskega enotnega energetskega sistema Jugoslavije. Pri spevali pa so ob sprejemanju tega koncepta tudi svoje mnenje o možnosti zamenjavanja mazuta kot pogonskega goriva, npr., v sladkornih tovarnah, kjer naj bi Vojvodina sama zagotovila za nadomestitev tega goriva preko milijon ton premoga.

PRI STRUGI NOV PREMGOVNIK

Okoli 20 km severno od Struge bodo odprli nov rudnik lignita »Piskupština«. Premog bodo pridobivali z jamskim kopom. Tu so našli okoli pet milijonov ton lignita, ki je po kakovosti med najboljšimi na področju Makedonije. Letna proizvodnja bo znašala okoli 56.000 ton, v njegovo izgradnjo pa bodo vložili okoli 135 milijonov din. Na tem področju so premog kopali že v preteklih letih, vendar so proizvodnjo občasno ukinjali.

RUDNIK MOSTAR ZMANJŠUJE ODKOP

V letu 1981 so v rudniku Mostar nakopali 214.000 ton premoga, nekaj manj kot polovico so ga nakopali na površinskem kopu. Lanska proizvodnja je bila v primerjavi z letom poprej za 14 % manjša. Letošnji proizvodni načrt določa proizvodnjo v višini 230.000 ton; že ob polletju pa je postalo jasno, da bodo težko izpolnili svojo obveznost. Vzrok je v tem, da se je mesto zelo razširilo v smeri rudnika. Zato predvidevajo, da bo rudnik Mostar lahko obratoval le še dobri dve leti. Glede na to, da je proizvodnja rudnika Mostar vključena v srednjeročno in dolgoročno energetske bilanco SR BiH, bo moral prevzeti ta del proizvodnje v naslednjem obdobju kak drug premogovnik v tej republiki.

V KOPRU PREMGOVNI TERMINAL

Železniško gospodarstvo kakor tudi luka Koper si že dalj časa prizadevata, da bi uvoženi premog za Avstrijo transportirali preko Kopra in po goriški železniški progi. V ta namen se v luki Koper intenzivno pripravljajo. Po sedanjih ocenah naj bi preko koprške luke šlo že od leta 1983 dalje 1,5 milijonov ton premoga. Z načrti se vsi koprski odgovorni organi strinjajo in so v ta namen pripravili ustrezno dokumentacijo, pri čemer so upoštevali tudi vse možne negativne vplive glede varstva okolja. Strokovnjaki trdijo, da je tehnologija dela takšna, da okolja ne bo ogrožala.

OPREMA ZA TERMoeLEKTRARNO KAKANJ V

Pred kratkim so predstavniki termoelektrarne Kakanj — Čatići in sarajevskega Energoinvesta podpisali pogodbo o dobavi opreme za termoelektrarno Kakanj V. Vrednost pogodbe znaša 270 milijonov din. Po pogodbi bo Energoinvest iz svo-

jega proizvodnega programa zagotovil termoelektrarno 420 kV generatsko turbinski blok, turbinski kondenzator in naj-sodobnejšo opremo za programirano upravljanje 230 MW termobloka.

RUDNIK TUŠNICA MODERNIZIRA PROIZVODNJO

Rudnik Tušnica pri Livnu proizvaja letno okoli 60.000 ton premoga. V glavnem pokrivajo le okoliške potrebe. Za njihov premog pa se zadnje čase zanimajo dalmatinske tovarne, predvsem pa splitska cementarna. Ugotovili so po nekajletnih raziskavah, da leži na tem območju okoli 90 milijonov ton lignita. Izdelane imajo načrte za povečanje proizvodnje, tako da bi znašala njihova letna proizvodnja v bodoče okoli 250.000 ton premoga. Dodatno bi zaposlili lahko 90 delavcev.

OLJNI SKRILAVCI ZA CEMENTARNO

Cementarna Novi Popovac je začela poskusno v eni peči uporabljati namesto mazuta oljne skrilačce. Predhodno so opravili polindustrijske laboratorijske poizkuse. Ti so pokazali, da je možno s surovino iz Rudnika kaolina v Aleksincu privarčevati 1/4 potrebne energije. Z uporabo oljnih skrilačcev v eni peči bo cementarna privarčevala 13.500 ton energetskega goriva, ki ga zaradi pomanjkanja deviz pogosto primanjkuje in prinaša cementarni izgube.

MODERNIZACIJA PREMGOVNIKA ALEKSINAC

TOZD Rudarska gradbena dela, ki deluje v sestavu rudnika Zenica je nedavno tega podpisal pogodbo z rudnikom Aleksinac za prevzem in izvedbo nekaterih podzemeljskih del. Po vesti, ki jo povzemamo, morajo zenški rudarji v enajstih mesecih izkopati v rudniku Aleksinac 1100 m² jamskih prostorov. Vrednost enega posla je 37 milijonov din. Ista vest pra-

vi, da so zeniški rudarji pri teh poslih postali pravi mojstri.

RUDNIK KREKA MILIJON TON LIGNITA

Rudnik Kreka zaposluje 5.500 delavcev in bi po letnem načrtu moral izkopati 2,3 milijona ton raznih vrst lignita. Do 1. junija t.l. so v jamah in površinskem kopu Brnare izkopali milijon ton lignita, kar je za okoli 2.000 ton lignita več kot leto poprej v istem obdobju. V TOZD Lipnica I so nakopali 280.000 ton premoga, kar je za 60.000 ton več kot v istem obdobju lanskega leta.

V Kreki so zadovoljni z dobrimi rezultati, kar kažejo tudi zasluži rudarjev v prvih petih mesecih t.l., ki so znašali povprečno mesečno 14.500 din. Višji osebni dohodki v dobršni meri motivirajo rudarje za izredne napore in večjo produktivnost.

Hkrati so v teku priprave za pričetek obratovanja novega površinskega kopa Dubrave v bližini Tuzle, kjer so ugotovili okoli 300 milijonov ton rezerv premoga. Na območju je pričel z delom mali t.i. »žepni« kop Brnare, ki bo dal letos okoli 200.000 ton lignita. V načrtu imajo ustanovitev nove delovne organizacije Kreka — Dubrava, ki bo v naslednjih letih prevzemala proizvodnjo premoga. Dosedanje jamske kope v Kreki bodo namreč postopoma ukinjali.

Po srednjeročnem načrtu razvoja Titovih premogovnikov je predvideno, da naj bi Dubrava do konca leta 1985 dosegla letno proizvodnjo v višini okoli 3 milijone ton. Investicijska vlaganja pa so predvidena na okoli 5 milijard din. Del sredstev je zagotovljenih s samoupravnimi sporazumi s kupci premoga, del redstev pa bodo kreditirali dobavitelji opreme.

DOMAČE HIDRAVLIČNO PODPORJE

Rudarski inštitut iz Tuzle, ki je združen v Titovih premogovnikih Tuzla in strokovnjaki MMK Bratstvo iz Pucareva so

pred kratkim predstavili prvo domačo hidravlično podporje za horizontalno in vertikalno eksploatacijo premoga. Sredstva za raziskave in izdelavo prvega domačega hidravličnega podporja so zagotovili v okviru makro projekta »premog« s strani samoupravne interesne skupnosti za znanost SR BiH, nadalje Titovih premogovnikov in tovarne Bratstvo iz Pucareva. Doslej so premogovniki uvažali hidravlično podporje iz drugih držav. To podporje iz Bratstva so skonstruirali na temelju svetovnih izkušenj in ob upoštevanju prilik v bosansko—hercegovskih premogovnikih. Po eno sekcijo novega podporja so vgradili v rudnika Kakanj in Zenica, medtem ko so eno sekcijo poslali v Zvezno republiko Nemčijo na preizkušnjo; šele potem bodo začeli s serijsko proizvodnjo, kar računajo, da bo že prihodnje leto.

Predvideno je, da bi vsako leto v enem od bosansko hercegovskih premogovnikov vgradili mehanizirano hidravlično podporje. S pričetkom izdelovanja domačega hidravličnega podporja, bodo premogovniki privarčevali precejšnja devizna sredstva, podporje iz uvoza stane danes več kot 300 milijonov din.

RUDNIK GLOBOKO — UGOTOVLJENE NOVE ZALOGE PREMOGA

Geološki zavod Ljubljana izvaža po naročilu raziskovalne skupnosti Slovenije raziskave na premog v bližini vasi Globoko. V začetku julija t.l. so ugotovili, da so tu razmeroma zelo bogata nahajališča kakovostnega lignita. Po grobih ocenah je na razpolago na tem območju 11 milijonov ton lignita, od tega je eksploatacijske količine 8 milijonov ton.

Rudnik Globoko je bil znan že pred desetletji, vendar so ga v obdobju premogovne krize zaprli in so izkoriščali sedaj le glino in kremenčev pesek. Raziskave so pokazale, da je v

globini okoli 200 m tudi več kot štiri metre debela plast lignita. Premogov sloj leži razmeroma ugodno, zato so mnenja, da investicije v priprave in eksploatacijo ne bi bile prevelike. Lignit ima manj pepela in manj železa, kot ga imajo običajno ligniti. Republiška raziskovalna skupnost je za raziskave v Globokem rezervirala 30 milijonov din, s tem da bi z deli nadaljevali do leta 1985.

RUDNIK VREMSKI BRITOF NE BO OŽIVEL

Rudnik črnega premoga Vremški Britof so zaprli leta 1964 zaradi nerentabilnega odkopavanja in poslovanja. Premog je bil pomešan z apnenčevimi žilami, premogova plast pa je imela povprečno debelino 0,5 m. Ob sedanji energetske krizi so oživele ideje, da bi začeli premog v tem opuščnem rudniku zopet pridobivati. Strokovnjaki so ugotovili, da je premoga na tem območju za okoli 1,35 milijonov ton. Zaradi težavnega dostopa in siromašnosti premogovih plasti pa se v sedanjem gospodarskem obdobju ne izplača vnovič odpirati tega premogovnika.

IZVOZ PREMOGA

SOZD Titovi premogovniki, v katerega so združeni bosansko—hercegovski premogovniki, bodo izvozili letos 720.000 ton premoga. Od te količine so ga letos že izvozili v prvih petih mesecih skupno 220.000 ton. Računajo na priliv okoli 40 milijonov dolarjev, s čimer postajajo premogovniki v BiH pomembni izvozniki. Premog izvažajo v Italijo, Avstrijo in Romunijo. Z dobljenimi deviznimi sredstvi bodo pokrili del stroškov za uvoz rezervnih delov in opreme. V načrtu imajo, da bi do leta 1985 povečali izvoz premoga na 1,6 milijona ton letno.

DVE NOVI HIDROELEKTRARNI

Na Savi in Dravi bodo do leta 1985 zgradili v skladu z načr-

tom razvoja elektrogospodarstva Hrvatske dve novi hidroelektrarni s skupno letno proizvodnjo 481 milijonov kWh električne energije. Savska elektrarna Brodarci bo manjša in bo dajala 56 milijonov kWh, medtem ko bo dravska hidroelektrarna Dubrava proizvajala skoraj osemkrat več električne energije.

ŠE ENKRAT O KONGRESU RUDARJEV

V začetku junija t.l. se je končal 11. svetovni kongres rudarjev, ki je potekal v Beogradu. V to organizacijo je uradno vključenih 35 držav članic, ki vsake tri leta na kongresih razpravljajo o stanju in razvoju rudarstva v svetu. V Beograd so prišli predstavniki 60 držav. Letos so bili posebno dobro zastopani delegati iz nerazvitih držav, ti pa so za nadaljnji razvoj rudarstva v njihovih državah izredno zainteresirani. Kongresu je prisostvovalo okoli 200 udeležencev, med njimi več kot 1000 tujih, več ministrov, predstavnikov vlad, svetovno znani profesorji in seveda več strokovnjakov iz rudnikov. Osnovna tema kongresa o mineralnih surovinah kot faktorju razvoja svetovnega gospodarstva je pripeljala številne razpravljalce. Prijavljenih je bilo 120 referatov iz 22 držav. Vendar kljub temu, da je kongres trajal štiri dni, niso mogli prebrati vseh referatov.

Na tem kongresu so bili navzoči seznanjeni z mnogimi novostmi od novih metod raziskav, ki obsegajo satelitsko snemanje, daljinske detekcije, računalniške obdelave do novih tehnologij pri pridobivanju rud, bogatenju vsebine, transporta do sodobnih ureditev varstva v rudnikih, pa tudi rekultiviranja že izkoriščenih območij. Na kongresu so odvrnili tezo o omejenosti in izčrpanju mineralnih surovin, energetskih surovin na našem zemeljskem planetu. Postavljena je bila teza, da ima zemeljska skorja dovolj mineralov za dolgoročne potrebe človeštva. Resnica

je, da ne bo več bogatih ležišč, pač pa so naloge znanosti in tehnologije, da poiščejo način in metode, da iz siromašnih nahajališč zagotove stalno rast proizvodnje kovin, energije in nekovin.

RAZVOJ ENERGETIKE OD 1990 DO LETA 2000

Proizvodnja in poraba energije je odločujočega pomena za gospodarsko stabilnost neke države. Poraba energije bo seveda

rasla še nadalje, menjala pa se bo struktura porabe. Jedrska energija premog in zemeljski plin bodo vse bolj iskani in cenjeni, v teku pa so tudi raziskave za proizvodnjo energije s fuzijo. Med nove vire energije pa štejemo tudi utekočinjevanje premoga, izkoriščanje alkohola ter sončno energijo. Razmerja med posameznimi vrstami energije bodo v bodoče po mnenju japonskih strokovnjakov naslednja:

vrsta energije	1980 %	2000 %
— premog	19,5	19
— jedrska energija	5,0	18
— zemeljski plin	6,0	11
— hidroenergija	5,6	5
— geotermična energija	0,1	2
— novi viri energije	0,2	8
— nafta	66,4	38
skupaj	100,0	100

(tl)

V nekaj vrstah...

IZVOZNA PRIZADEVANJA V ZASAVJU

voza in uvoza za zasavske delovne organizacije je pogosto na dnevnih redih raznih organov, tako samoupravnih interesnih skupnosti, občinskih skupščin, izvršnih svetov, gospodarske zbornice itd. Med tistimi izvozniki, ki precej izvažajo, je tudi Steklarna Hrastnik. V prvem letošnjem polletju so izvozili za skoraj 5 milijonov dolarjev svojih izdelkov, pri čemer prevladuje predvsem razsvetljavno steklo, kozarci steklena embalaža itd. Večino svojih izdelkov izvozijo na zahodno tržišče. Zavoljo precejšnjega izvoza imajo precejšen zunanje trgovinski presežek, saj veliko več izvažajo kot pa uvažajo.

V zadnjem času pa se v izvoz usmerjajo tudi delavci gostinskega podjetja Rudar iz Trbovelj. Prevzeli so namreč gostinske storitve v okviru prehrabene organizacije na gradbišču Petrokemijskega kombinata Schwedt v Nemški demokra-

tični republiki, kjer bodo gostinci Rudarja iz Trbovelj vodili nacionalno restavracijo, in to preko Poslovne skupnosti Rudis. Z delom bodo pričeli 1. septembra letos in ga bodo opravljali zaenkrat 20 mesecev. V omenjenem času bodo opravili gostinske sfortive za 180.000 dolarjev. V tem okviru bodo nudili tudi jugoslovanske nacionalne jedi, med drugim tudi čevapčiče. Z devizami, ki jih bodo ustvarili, nameravajo nabaviti gostinsko opremo za modernizacijo gostinskih lokalov v Trbovljah. Že doslej so v tej smeri napravili precejšen napredek.

Samski dom so pričeli graditi

Dne 15. julija 1982 so pričeli gradbinci GIP Beton Zasavje — TOZD Operativa Zasavje, Trbovlje, graditi nov samski dom, katerega investitor je naš kombinat. Z gradnjo samskega doma s 100 ležišči bo v precejšnji meri dana možnost zaposlovanja novih rudar-

jev. Projekt za zgraditev novega samskega doma, so izdelali v IBT — TOZD Projektiva, odgovorni projektant je Stane Golob, dipl. arh.

Z gradnjo novega doma so pričeli v Šuštarjevi koloniji v Trbovljah poleg obstoječega starega samskega doma in rudniške menze. Zgrajen bo v eni zgradbi, ki bo več nadstropna, in to v letu dni. Predračunska vrednost novega objekta je 69 milijonov din. Gradnjo financira tudi Interesna skupnost elektrogospodarstva s sredstvi dodatnega programa. V zgradbi bo urejeno tudi zaklonske za 50 oseb. Investicijo ima na skrbi DS TSO.

Okvara v Cementarni

Dne 2. julija 1982 se je v Cementarni Trbovlje pokvaril reduktor mlina vstopne surovine, ki gre v novo 1300 tonsko peč klinkerja, ki je osnovna surovina za proizvodnjo cementa. Cementarna Trbovlje je prvo polletje poslovala dobro, saj so proizvedli skupno 225.000 ton cementa in za 2 % prekoračili proizvodni načrt za to obdobje, tega uspeha v drugem polletju ne bodo mogli ponoviti, ker bo Cementarna s svojo 1300 tonsko pečjo stala vsaj mesec dni. Hkrati s to okvaro pa so se pojavile tudi težave okrog nabav mazuta, s katerim kurijo cementarniške peči. Del reduktorja, ki je povzročil zastoj, bodo po vsej verjetnosti morali uvoziti, ali pa ga bo izdelal Litostroj. Vse kaže, da bo cementarna stala do sredine avgusta tega leta. Kupcem so dobavljali cement med tem časom iz svojih zalog, občinska skupščina pa je dala tudi soglasje, da lahko prično z obratovanjem starejše Schmidtove 300 tonske peči. Ta peč pa namreč potrebuje dvakrat več energije, pa tudi bolj onesnažuje okolje. Delavski svet cementarne je s tem v zvezi sprejel program izrednih ukrepov, ki naj bi veljal dva meseca. V tem času pa bodo v okviru teh izrednih ukrepov deloma prerazporedili delavce, do konca avgusta pa naj bi izkoristili letošnji dopust.

Praznik občine Hrastnik — priznanja inovatorjem

Hkrati z dnevom slovenskih rudarjev 3. julija, praznujejo občani občine Hrastnik vsako leto tudi svoj občinski praznik. Letošnjo slavnostno sejo vseh treh zborov občinske skupnosti Hrastnik so izkoristili tudi za podelitev priznanj in značk »inovator« ter delovnih nagrad občanom za osvojene izume, tehnične izboljšave in koristne predloge. S strani občinske raziskovalne skupnosti, Hrastnik so na temelju predhoda objavljenega natečaja prejeli priznanja in nagrade naslednji občani oziroma delavci hrastniškega združenega dela: Anton Žohar, Ludvik Škorjanc, Jože Medvešek, Alojz Pinteršek iz SOZD REK Edvarda Kardelja — DO ZPT področje Hrastnik, Alojz Aškerc, Vladimir Jutrea, Alojz Štrbucelj, Jožica Špajzer, Hedvika Funkel, Darinka Gašparut, Branko Alauf, Jana Šurina, iz hrastniške Jutranjke, ter Anton Povše, Šelan Vodeb in Franc Drnovšek iz Sijaja. Diplomsko in značko pa je dobil za ideje za izboljšave Peter Romih iz REK EK. Čestitamo!

NOVI ČLANI ZK V ZAGORJU IN HRASTNIKU

12. kongres Zveze komunistov Jugoslavije so v revirskih občinah Hrastnik in Zagorje še posebej počastili s sprejetjem novih članov v zvezo komunistov. Na posebnih slovesnostih so v Hrastniku sprejeli v ZK 36 novih članov, v Zagorju pa 35. Ob tej priložnosti so podelili vsem novo sprejetim članom članske knjižice.

POŽIVITEV TURISTIČNE SEZONE

Pred kratkim so se na pobudo sveta za informiranje pri občinski konferenci SZDL Trbovlje sestali predstavniki raznih organizacij in društev v namenom, da razpravljajo o problematiki in razvoju gostinstva in turizma v Trbovljah. Pred leti je v Trbovljah bilo zelo uspešno turistično in olepševalno društvo, ki pa ga v zadnjih letih ni čutili, čeravno na papirjih še obstaja. O požitvi dela tega dru-

štva je bil govor tudi na zadnji seji Komisije za gostinstvo in turizem pri medobčinski gospodarski zbornici revirskih občin. Sredstva za delovanje tega društva so na voljo, vendar manjka delavoljnih tovarišev in tovarišic. Skušali bodo v jesenskih mesecih tega leta tudi to vrzel odpraviti in pričeti z delom, usmerjanjem in razvojem turistične in gostinske dejavnosti.

TEKMOVANJE ZA LUČKIN MEMORIAL

Plavalni klub Rudar Trbovlje prireja vsako leto tekmovanje za mlajše pionirje v plavanju v spomin na tragično umrlo plavalco Lučko Vodišek. Leto je bilo to spominsko tekmovanje v soboto, 10. julija dopoldan na kopališču v Trbovljah. Udeležili so se ga številni mladi plavalci iz vse Slovenije.

UREJANJE OKOLICE STANOVANJSKIH NASELIJ

Asfalterna skupina cestnega podjetja iz Celja je v prvi polovici julija tega leta asfaltirala ceste in poti ter parkirišča v naseljih Trg svobode, parkirišče pri Delavskem domu, pa tudi okolico stanovanjskih blokov v Dom in vrtu. Hkrati s tem ureja komunalno obrtno podjetje Trbovlje tudi zelenice, kanalizacijo in podobno. Dobri deli teh urejanj sodi v reševanje komunalnih problemov, ki so nastali ob regulaciji potoka Trbovelljščica in gradnji nove vzporedne ceste v Trbovljah od Trga revolucije do Leninevega trga. Naročnik za urejanje teh naselij je Samoupravna komunalna skupnost. Dela so v zadnjem času na tem območju zelo oživela, pa tudi uspeh pri delu izvajalcev je precej boljši, kot je bil še pred meseci.

IZVRŠNI SVET OBČINE TRBOVLJE — SPREMEMBA

Skupščina občine Trbovlje je na svoji seji, dne 7. 7. 1982, razrešila Cvetka Majdiča, dipl. inž. rud., funkcije podpredsednika izvršnega sveta skupščine občine Trbovlje, ker je bil tov. Majdič imenovan za na-

mestnika predsednika republiškega komiteja za energetiko. Za novega podpredsednika izvršnega sveta občine Trbovlje so izvolili Franca Permeta, strojnega inž., ki je zaposlen pri Rudis Inženiring v Trbovljah. Odgovoren je za področje razvojne dejavnosti nosilcev gospodarskega razvoja občine.

USTANOVITEV REVIRSKEGA MUZEJA LJUDSKE REVOLUCIJE

Ljudski odbor občine Trbovlje je 3. 6. 1956 izdal odločbo o ustanovitvi Revirskega muzeja ljudske revolucije v Trbovljah. Dne 7. 7. 1982 pa sta zbora združenega dela in krajevnih skupnosti sprejela novo odločbo o ustanovitvi Revirskega muzeja ljudske revolucije v Trbovljah, v skladu z določili zakona o naravni in kulturni dediščini, ki je bil sprejet leta 1981. Ta je namreč obvezal občine, da morajo do začetka leta 1982 organizirati strokovne službe za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Omenjeni zakon razlikuje tri področja varstvene dejavnosti, in to varstvo nepremične naravne in kulturne dediščine, varstvo arhivskega gradiva in varstvo premično kulturnih spomenikov. Za varstvo nepremične kulturne in naravne dediščine je občina zagotovila s sprejetjem ustanovitvenega akta Zgodovinskega arhiva Celje, za varstvo arhivskega arhiva Celje, za varstvo armeniške varstvo Celje, oboje v februarju 1982. Za varstvo premičnih spomenikov pa skrbi v trbovljski občini Revirski muzej ljudske revolucije. V svetu tega muzeja ima tudi naš kombinat svojega delegata. (tl)

Športna tekmovanja članov kolektiva so končana

Na predlog odbora za pripravo in izvedbo letošnje proslave dneva rudarjev in praznika kombinata je koordinacija osnovnih organizacij zveze sindikatov našega kombinata tudi letos organizirala športna tekmovanja članov kolektiva. Komisija za šport in rekreacijo koordinacijskega odbora je organizirala v juniju t.l. tekmovanja v malem nogometu (organizator sindikat DO RGD), v šahu (organizator sindikat DO TET), v streljanju z zračno puško (organizatorji tekmovanja so bili sindikati ter TOZD s področja Hrastnika), v namiznem tenisu (organizator tekmovanja TOZD RESD Zagorje), v kegljanju (organizator tekmovanja sindikat TOZD Premogovnik Trbovlje) in ribolovu (organizator tekmovanja sindikati TOZD s področja Zagorja). Tekmovanj so se udeležile ekipe iz domala vseh delovnih organizacij, TOZD in DS.

Predsednik komisije za šport in rekreacijo je na osrednji proslavi dneva rudarjev in praznika kombinata objavil rezultate tekmovanja in podelil prvo nagrajenim skupinam športne pokale, diplome za druga mesta in priznanja za tretja mesta v vseh šestih disciplinah. V malem nogometu je zmagala in prejela pokal ekipa TOZD Premogovnik Hrastnik, diplomu ekipa DO Rudnika Senovo in priznanje ekipa DO IMD — TOZD EIMD.

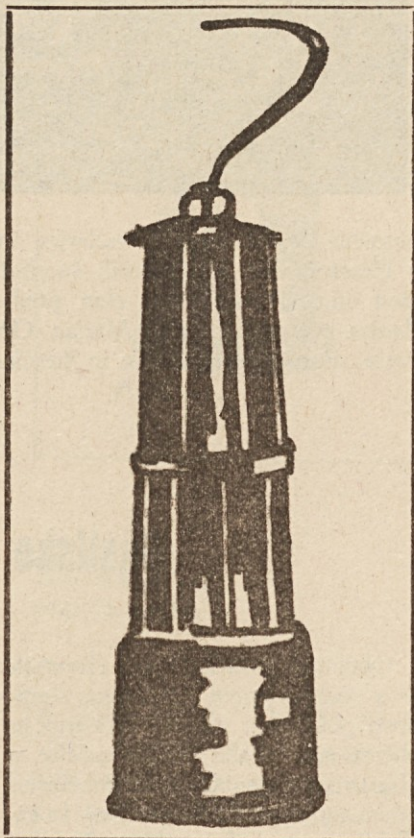
V streljanju z zračno puško je pokal prejela zmagovalna ekipa TOZD Premogovnik Hrastnik, diplomu ekipa TOZD RESD Trbovlje in priznanje ekipa DO Rudnik Senovo.

V kegljanju je zmagala ekipa TOZD Premogovnik Trbovlje in prejela pokal, diplomu za drugo mesto je dobila ekipa TOZD RESD Trbovlje in

priznanje za tretje mesto ekipa DO ZPT s področja Hrastnika.

V namiznem tenisu je osvojila prvo mesto in dobila pokal ekipa Termoelektrarne Trbovlje, diplomu ekipa DO ZPT s področja Hrastnika in priznanje ekipa DO IMD.

V ribolovu je zmagala in prejela pokal ekipa TOZD Premogovnik Kotredež I, diplomu je dobila ekipa TOZD Premogovnik Kotredež II in priznanje ekipa TOZD RESD Zagorje.

V šahu je osvojila prvo mesto in dobila pokal ekipa DO TET, diplomu ekipa DO ZPT s področja Hrastnika in priznanje ekipa TOZD RESD Zagorje.

V šahu je osvojila prvo mesto in dobila pokal ekipa DO TET, diplomu ekipa DO ZPT s

področja Hrastnika in priznanje za tretje mesto ekipa DO Rudnika Senovo.

Poročevalec se je vsem sodelujočim članom kolektiva — športnikom, zahvalil za sodelovanje v razpisanem tekmovanju, posebne čestitke pa so bili

deležni člani zmagovalnih ekip ter športniki iz DO Rudnika Kanižarica, ki so se kljub razdalji udeležili nekaterih športnih tekmovanj. Vsem, ki so sodelovali v tekmovanju, tudi tokrat veljajo naše najboljše želje in čestitke! (tl)

Letošnje proslave dneva rudarjev in praznika kombinata dne 3. 7. 1982 v Hrastniku so se udeležili številni javni in družbeno-politični delavci; med njimi Franc Popit, član predsedstva SR Slovenije, Lidija Šentjunc, članica sveta federacije, Marjan Orožen, predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije in številni drugi gostje.

Foto: B. Klančar

c) OŠ CZ Hrastnik

Rezultati tekmovanj gasilskih društev in gasilskih enot civilne zaščite iz revirskih občin:

a) moški

- 1. mesto GD Trbovlje, I.
- 2. mesto GD Trbovlje II.
- 3. mesto IGD REK EK —

DO TET

- 4. mesto IGD STT
- 5. mesto IGD REK EK —

Rudnik

- 6. mesto GD Čeče
- 7. mesto IGD Cementarna

b) članice

- 1. mesto GD Dobovec
- 2. mesto IGD Cementarna

c) CZ

- 1. mesto ZO CZ Trbovlje II.
- 2. mesto ZO CZ Trbovlje I.
- 3. mesto CZ REK EK — DO

TET

- 4. mesto CZ STT
 - 5. mesto CZ REK EK —
- Rudnik
- 6. mesto CZ Cementarna

NOVI KOVANCI V PROMETU

Dne 15. 7. 1982 je Narodna banka Jugoslavije dala v obtok nova kovanca za 25 in 50 par. Novi kovanec za 25 par tehta 2,3 g za 50 par pa 2,8 g. 25-parski kovanec ima premer 17 mm, 50-parski pa 19 mm. Na prednji strani obeh kovancev je v sredini grb SFRJ, okoli grba pa je napisano ime SFRJ Jugoslavija v cirilici in latinici.

Sedanji kovanec za 50 par bo ostal še naprej v obtoku kot zakonito plačilno sredstvo.

Novi kovanec za 10 din pa bodo dali v obtok še letos.

Gasilsko tekmovanje v Hrastniku

Občinska gasilska zveza Hrastnik je s sodelovanjem občinske skupnosti požarnega varstva Hrastnik in občinskega štaba civilne zaščite v Hrastniku organizirala medobčinsko tekmovanje gasilskih društev in gasilskih enot civilne zaščite. Potekalo je v soboto, 12. 6. 1982 popoldan, na športnem stadionu v Hrastniku. Sodelovale so gasilske enote in društva iz Trbovelj in Hrastnika.

Tekmovanje je potekalo v zelo slabih vremenskih pogojih, ker je ves čas tekmovanja deževalo. Rezultate tekmovanja so objavili 17. 6. v Hrastniku in podelili priznanja.

Rezultati tekmovanja gasilskih društev in enot s področja Hrastnika so naslednji:

a) moški

- 1. mesto IGD TKI Hrastnik
- 2. mesto GD Hrastnik mesto
- 3. mesto GD Turje
- 4. mesto GD Prapretno

b) ženske

- 1. mesto GD Dol Jutranjka

POBRATENA MESTA Z OBČINO TRBOVLJE

31. maj 1964 z občino Sallaumines — Francija

31. maj 1974 z občino Lazarevac, SR Srbija

1. junija 1978 z občino Jesenice, SR Slovenija

1. junija 1982 z občino Valandovo, SR Makedonija

Krvodajalstvo

V času od 4. 6. 1982 do 25. 6. 1982 so darovali kri naši naslednji sodelavci:

4. junij 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj Škerbinek Janez, Oberžan Bojan, Lampret Franc

TOZD in DS s področja Zagorja

Zahirovič Jasmin, Psarn Andrej, Prelogar Vinko.

11. junija 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj

Senčar Ludvik, Vozelj Karel, Pucelj Marjan, Čehovin Bogo, Posavec Ja-

kob, Pikl Jurij, Berič Samo, Tomše Zoran, Berčon Ivan, Plahuta Jože, Zagar Rudi, Karamarkovič Mile, Gradič Zvonko, Urana Milenko, Kolander Jože.

TOZD in DS s področja Zagorja

Avsenak Marjan, Grden Ivan, Polanec Anton, Zorko Andrej.

18. junija 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj

Hribar Franc, Motoh Drago, Brečko Martin, Tekavec Mirko, Čepelin Janez, Goljuf Janez, Železnik Marjan, Razpotnik Franc, Humar Zdenko, Jelen Gorazd, Perič Drago, Dautovič Kemal, Sušnica Mile, Metličar Anton, Nosan Jože, Krhlikar Boris, Božič Ignac, Bočko Andrej, Bočko Ivan, Grčar Ciril, Drugovič Ivo, Ocvirk Ervin.

TOZD in DS s področja Zagorja

Doberšek Franc, Dobnik Ervin, Filkovič Ivo, Zukič Sečar, Korimšek Valentin, Brvar Jože.

TOZD in DS s področja Hrastnika

Meterc Miro, Dečman Miran.

25. junija 1982

TOZD in DS s področja Trbovelj

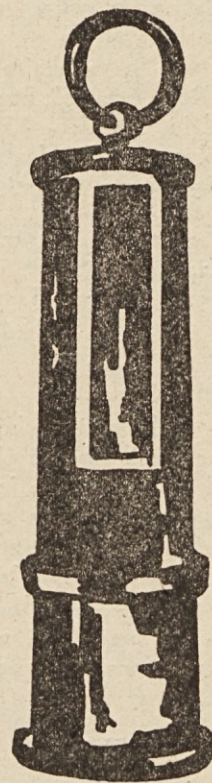
Taškar Štefan, Karba Mirko, Kozelj Maksimiljan, Borštnar Janke, Dolanc Milan, Čop Jože, Šimenc Peter, Kmetič Drago, Aščerevič Marinko, Jordan Marjan.

TOZD in DS s področja Zagorja

Sluga Edi, Heveševič Musto, Magdič Feliks..

Tovariši, darovalci krvi, HVALA VAM!

Majda Jurše

F.K.

ŽAGARJEVA PRIZNANJA

V drugi polovici marca so podelili Žagarjeva priznanja raznim zaslužnim posameznikom in skupinam iz prosvete. Med letošnjimi nagrajenci, ki so prejeli to priznanje, je tudi osnovna šola Trbovlje. Priznanje je prejela za dosežene izjemne uspehe pri uveljavljanju celodnevne osnovne šole Trbovlje. Kakor vemo, je to edina šola v Sloveniji, ki je z letom 1981/82 vključila vse svoje učence v celodnevni pouk. Čestitamo!

FUTOR

Zadnjič smo se peljali na morje na počitnice. Ko smo se ponoči zbasali v avtobus, sta se prikregala šef Sapovega avtoparka in šofer. Šofer je dejal, da ne bo peljal, če ne popravijo avtobusa ali pa ga zamenjajo. — Vsi ven in počakajte! je zavpil šef. Res, čez pol ure je spet prišel šef in zavpil: — Vstopite, gremo! Bil sem radoveden in vprašal šefa: — Ali ste zamenjali avtobus ali ste ga popravili? — Ne eno, ne drugo, je dejal šef. — Zamenjali smo šoferja!

— □ —

Petje je v neki gostilni bolj zares kot za hec razbil šipe na oknu. Ko je videl, kaj je storil, se je pognal v beg, gostilničar pa za njim. Po hitrem sprintu ga je ujel, zgrabil za vrat in dejal: — Petje, tole mi boš pa drago plačal. — Seveda, seveda, je vpil Petje, spusti me, saj vidiš, kako tečem domov po denar.

— □ —

Je prišel nekdo vprašat za delo: — Imam ženo in 12 otrok. — In kaj bi še radi? ga je vprašal kadrovski.

— □ —

— Ti, Francka, ali je tvoj Janez res noč za nočjo zunaj? — Ne da bi vedela, pravi Francka. — Ampak ta prvič, ko ga bom srečala, ga moram o tem vprašati.

— □ —

Čim daljša je pot zaljubljenec do doma, tem krajša je pot do poroke.

— □ —

Dekleta se od kozarcev razlikujejo v tem, da so po več padcih še vedno uporabne!

— Ti Janez, kaj ti je sinoči »ta stara« rekla, ko si prišel tako pozno domov? — Saj ne vem vsega, je rekel Janez, — sem šel prej na šiht, preden je nehala.

— □ —

— Kaj pravi gospodinja, — osem ur ste mi zaračunali za poravilo? — Ja, gospa, pravi mlad mehanik, — ampak sedaj boste imeli boljšo sliko kot takrat, ko je bil nov.

— Naj bo, pravi gospodinja, če človek pomisli, da ste popravljali pralni stroj.

— □ —

Tu, v Lošnju, je nudistična plaža, pa sem zadnjič prisluhnul telefonskemu razgovoru neke mlade dame: — Seveda, čisto lahko me boste prepoznali, kajti tu sem edina, ki nisem bila operirana na slepiču!

— □ —

Sedaj je v modi hujšanje. In jaz sem izumil konzervo za hujšanje. Šel sem na patentni urad. — Opišite mi malo vašo konzervo, je bil radoveden uradnik. — Čisto enostavno, sem dejal. Odprite konzervo — in konzerva je prazna.

— □ —

— Poslušaj, se je obrnil Jože k Janezu, potem ko sta za šankom popila že vsak deset konjakov. — Ali ti veš, kje je moj klobuk? — I, na glavi ga imaš. — O, hvala ti lepa, je vesel Jože. — Ko ne bi imel tebe, bi šel pa brez klobuka domov.

— □ —

Kako pa to, Janez? Tvoj sin se vozi v lepem avtomobilu, ima lepe obleke, dobro je in pije, ti pa se voziš v avtobusu, oblečen pa si kot berač. — Ja, veš, pravi Janez, moj sin ima dobrega očeta. — Moj oče je pa že umrl.

Novemu, mlademu uradniku v pisarni daje šef prve podatke. — Veste, naš generalni silno rad pripoveduje vice. Ne smejte se preveč, ker to nima rad. Ako se samo nasmehnete, misli, da se mu posmehujete, če ste pa tiho, pa misli, da vam vic ni všeč. No, sedaj veste, kako se morate obnašati.

— □ —

Kratkovidni Maks pride k optiku, da bi si kupil naočnike. Optik vzame palčico in pokaže Maksu neko črko.

— Ali lahko prečitata tole črko?

— Katero črko?

— To, tukaj, na tabli.

— Na kateri tabli?

— No, na tabli na zidu.

— Na katerem zidu?

Optik utrujeno spusti palico in pravi:

— Prijatelj, vi morate namesto naočnikov kupiti psa, da vas bo pripeljal domov.

Milan Kovač

— □ —

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski energetske kombinat Edvarda Kardelja, n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Rudi Kreže. Glasilo ureja uredniški odbor; Jože Skrinar, Hinko Jazbec, Matjaž Cerovac, Ivan Gorobinko, Dragica Bregant, Janez Oberžan (odgovorni urednik, Tine Lenarčič (urednik). Naklada 3400 izvodov.

Za člane kolektiva SOZD REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za Informacije št. 421.1/74 z dne 9. 1. 1974 spada glasilo »Srečno« med proizvode iz 7. točke 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Tisk KTL—TOZD TIKa Trbovlje